

БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ:

**Аналіз виконання бюджету
за січень - вересень 2016 року**

Зміцнення місцевої фінансової ініціативи в Україні (ЗМФІ-II) впровадження

БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ:

Аналіз виконання бюджету за січень – вересень 2016 року

Бюджетний моніторинг

Видання підготовлено Інститутом бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД)
у рамках реалізації проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження»
за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США
з міжнародного розвитку (USAID)

СЕРІЯ КНИГ «БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ: АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ»

Серія видається Інститутом бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках реалізації проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження» за підтримки Американського народу, наданої через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

Головна мета проекту полягає у підвищенні результативності та прозорості використання бюджетних коштів шляхом запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів, а також надання допомоги містам у впровадженні ефективної системи моніторингу енергетичних видатків.

www.ibser.org.ua

Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень – вересень 2016 року

Видання створене та впорядковане фахівцями ІБСЕД:

Зубенко В. В. – Генеральний директор

Самчинська І. В. – заступник Генерального директора

Рудик А. Ю. – директор Департаменту податкової політики та моніторингу

Шаповал Т. А. – директор Департаменту методології та навчальних програм

Корнієнко А. І. – заступник директора Департаменту методології та навчальних програм

Гринь А. В. – старший консультант з економічних питань

Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень – вересень 2016 року /
[В. В. Зубенко, І. В. Самчинська, А. Ю. Рудик та ін.] ; ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. – К., 2016. – 86 с.

Від видавця:

Зміст продукту є відповідальністю Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) і не обов'язково збігається з поглядами USAID або уряду США.

Усі права на це видання захищені. Використання матеріалів моніторингу має бути узгоджено з фахівцями ІБСЕД.

© USAID, 2016

© ІБСЕД, 2016

ЗМІСТ

Стислий виклад основних положень	9
РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ БЮДЖЕТУ ЗА ВЕРЕСЕНЬ – ГРУДЕНЬ 2016 РОКУ	12
1.1. Дохідна частина державного бюджету	12
1.2. Видаткова частина державного бюджету та бюджетний процес.....	13
1.3. Місцеві бюджети та міжбюджетні відносини.....	27
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2016 РОКУ	30
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2016 РОКУ	35
3.1. Виконання дохідної частини зведеного та державного бюджетів за січень – вересень 2016 року	35
3.2. Фінансування державного бюджету та державний борг за січень – вересень 2016 року	46
3.3. Аналіз видатків і кредитування зведеного та державного бюджетів за січень – вересень 2016 року	52
Додаток А. Видатки державного бюджету за січень – вересень 2014–2016 років за програмною класифікацією	80
Додаток Б. Стан перерахування субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за січень – вересень 2016 року	86

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 2.1	Номінальна і реальна заробітна плата у розрізі регіонів України за січень – вересень 2014–2016 років	32
Таблиця 3.1.1	Доходи зведеного, державного та місцевих бюджетів у січні – вересні 2013–2016 років	35
Таблиця 3.1.2	Структура доходів зведеного та державного бюджетів у січні – вересні 2014–2016 років	37
Таблиця 3.2.1	Показники фінансування дефіциту державного бюджету за січень – вересень 2012–2016 років	47
Таблиця 3.2.2	Витрати бюджету на погашення та обслуговування державного боргу за січень – вересень 2014–2016 років	49
Таблиця 3.3.1	Видатки зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – вересень 2014–2016 років	52
Таблиця 3.3.2	Темпи зростання окремих видів видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – вересень 2014–2016 років порівняно з попереднім періодом	54
Таблиця 3.3.3	Видатки державного бюджету за січень – вересень 2014–2016 років у розрізі функціональної класифікації видатків та кредитування	56
Таблиця 3.3.4	Показники надання і повернення кредитів з / до бюджету за січень – вересень 2014–2016 років	59
Таблиця 3.4.1	Надходження доходів до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – вересень 2014–2016 років	61
Таблиця 3.4.2	Видатки місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) за січень – вересень 2014–2016 років	69
Таблиця 3.4.3	Міжбюджетні трансферти, що надійшли з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2014–2016 років	74

ПЕРЕЛІК ГРАФІКІВ

Графік 2.1	Індекси цін у січні – вересні 2012–2016 років	31
Графік 3.1.1	Динаміка щомісячних надходжень до державного бюджету у 2011–2016 роках	36
Графік 3.1.2	Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток підприємств до державного бюджету у 2011–2016 роках	38
Графік 3.1.3	Динаміка щомісячних надходжень податку на додану вартість до державного бюджету у 2011–2016 роках	40
Графік 3.2.1	Порівняння обсягів запозичень до державного бюджету та погашення державного боргу у січні – вересні 2008–2016 років.....	48
Графік 3.3.1	Частка видатків соціального спрямування у структурі видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – вересень 2011–2016 років.....	54
Графік 3.3.2	Динаміка частки видатків спеціального фонду державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів за січень – вересень 2011–2016 років	55
Графік 3.4.1	Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) у 2011–2016 роках.....	62
Графік 3.4.2	Динаміка надходжень акцизного податку на роздрібний продаж підакцизних товарів у 2015–2016 роках	64
Графік 3.4.3	Динаміка щомісячних видатків місцевих бюджетів за 2011–2016 роки	71
Графік 3.4.4	Темпи зростання трансфертів та доходів місцевих бюджетів за січень – вересень 2011–2016 років	75

ПЕРЕЛІК ДІАГРАМ

Діаграма 2.1	Індекси виробництва промислової та сільськогосподарської продукції за січень – вересень 2014–2016 років	31
Діаграма 2.2	Структура зовнішньої торгівлі товарами за основними країнами-партнерами у січні – вересні 2015–2016 років	34
Діаграма 3.1.1	Надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності у січні – вересні 2015–2016 років	38
Діаграма 3.1.2	Структура надходжень податку на доходи фізичних осіб до державного бюджету у січні – вересні 2015–2016 років	39
Діаграма 3.1.3	Обсяги надходжень рентної плати та плати за використання інших природних ресурсів у січні – вересні 2015–2016 років	40
Діаграма 3.1.4	Щомісячні обсяги надходжень податку на додану вартість та відшкодувань податку з бюджету в 2015–2016 роках	41
Діаграма 3.1.5	Структура надходжень податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції до державного бюджету за січень – вересень 2015–2016 років	42
Діаграма 3.1.6	Структура надходжень акцизного податку до державного бюджету за січень – вересень 2015–2016 років	43
Діаграма 3.1.7	Структура неподаткових надходжень до державного бюджету за січень – вересень 2014–2016 років	44
Діаграма 3.1.8	Структура надходжень доходів від операцій з капіталом до державного бюджету за січень – вересень 2014–2016 років	45
Діаграма 3.2.1	Основні показники виконання Державного бюджету України за січень – вересень 2010–2016 років	46
Діаграма 3.2.2	Структура джерел фінансування державного бюджету за січень – вересень 2010–2016 років	48
Діаграма 3.2.3	Структура джерел фінансування та напрямів витрачання коштів за січень – вересень 2016 року	49
Діаграма 3.2.4	Структура державного боргу за січень – вересень 2015–2016 років	50
Діаграма 3.3.1	Темпи приросту ВВП і видатків зведеного бюджету за січень – вересень 2012–2016 років	53
Діаграма 3.3.2	Динаміка видатків державного бюджету січень – вересень 2014–2016 років у розрізі функціональної класифікації	56
Діаграма 3.3.3	Структура видатків державного бюджету за січень – вересень 2015–2016 років у розрізі економічної класифікації	58
Діаграма 3.4.1	Частки доходів у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за січень – вересень 2013–2016 років	61
Діаграма 3.4.2	Структура доходів місцевих бюджетів за січень – вересень 2012–2016 років	62
Діаграма 3.4.3	Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб за січень – вересень 2012–2016 років	63

Діаграма 3.4.4	Динаміка надходжень місцевих податків і зборів за січень – вересень 2012–2016 років	64
Діаграма 3.4.5	Динаміка надходжень плати за землю за січень – вересень 2012–2016 років	65
Діаграма 3.4.6	Динаміка надходжень земельного податку та орендної плати за січень – вересень 2012–2016 років	65
Діаграма 3.4.7	Динаміка надходжень єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва за січень – вересень 2012–2016 років	66
Діаграма 3.4.8	Динаміка надходжень єдиного податку з юридичних і фізичних осіб за січень – вересень 2012–2016 років	66
Діаграма 3.4.9	Структура неподаткових надходжень місцевих бюджетів за січень – вересень 2012–2016 років	67
Діаграма 3.4.10	Динаміка доходів від операцій з капіталом за січень – вересень 2012–2016 років	68
Діаграма 3.4.11	Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – вересень 2015 року	68
Діаграма 3.4.12	Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – вересень 2016 року	69
Діаграма 3.4.13	Частки видатків у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету за січень – вересень 2013–2016 років	70
Діаграма 3.4.14	Частка видатків місцевих бюджетів у ВВП за січень – вересень 2015–2016 років	70
Діаграма 3.4.15	Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за січень – вересень 2015–2016 років	72
Діаграма 3.4.16	Видатки місцевих бюджетів у розрізі функціональної класифікації за січень – вересень 2015–2016 років	72
Діаграма 3.4.17	Структура видатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – вересень 2015–2016 років	73
Діаграма 3.4.18	Видатки місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – вересень 2015–2016 років	74
Діаграма 3.4.19	Динаміка перерахування трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2011–2016 років	75
Діаграма 3.4.20	Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2015 року	76
Діаграма 3.4.21	Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2016 року	77
Діаграма 3.4.22	Динаміка перерахування трансфертів із місцевих бюджетів до державного бюджету за січень – вересень 2011–2016 років	79

СТИСЛИЙ ВИКЛАД ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ

Вашій увазі пропонується періодичне видання «Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету», підготовлене експертами Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень (ІБСЕД) у рамках виконання проекту «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження» (USAID).

Матеріали моніторингу ґрунтуються на офіційній звітності Державної казначейської служби України, інформації Державної служби статистики України, даних Міністерства фінансів України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Комітету Верховної Ради України з питань бюджету та відомостей інших офіційних джерел.

У цьому виданні традиційно наведено стислий огляд змін, що відбулися в законодавчій базі, охарактеризовано основні макроекономічні показники. Детально проаналізовано підсумки виконання зведеного, державного та місцевих бюджетів, що дало змогу визначити вплив на їх стан ухвалених фінансових рішень. Особлива увага приділена оцінці виконання місцевих бюджетів як головного фінансового механізму забезпечення населення соціальними послугами та гарантіями.

У січні – вересні 2016 року **макроекономічна ситуація** стабілізувалась і з'явилися ознаки економічного зростання. Так, реальний ВВП порівняно з відповідним показником 2015 року (у постійних цінах 2010 року) збільшився на 2,0 в. п.

Номинальний ВВП у вказаному періоді склав 1 649,7 млрд грн, що на 255,1 млрд грн, або на 18,3 %, більше, ніж у попередньому році. Цей показник становить 72,9 % від показника номінального ВВП, який було враховано при складанні державного бюджету на 2016 рік, що свідчить про точність макроекономічного прогнозу, врахованого при визначенні бюджетних показників на 2016 рік.

Протягом досліджуваного періоду намітилася тенденція до збільшення обсягів промислового виробництва. Так, індекс виробництва промислової продукції становив 102,0 %¹ порівняно з 79,5 % у відповідному періоді 2015 року. Збільшення обсягів виробництва було зафіксовано майже за всіма галузями.

Уповільнилося зростання індексу споживчих цін, який становив 106,4 % проти 141,4 % у відповідному періоді 2015 року, що також дає підстави прогнозувати інфляцію на рівні, врахованому при складанні бюджету на 2016 рік.

Сальдо зовнішньоторговельного балансу України за січень – вересень 2016 року було негативним та склало 1,7 млрд дол. США, причому воно виросло на 1,0 млрд дол. США порівняно з аналогічним періодом попереднього року.

Номинальна середньомісячна заробітна плата у розрахунку на одного штатного працівника за перші три квартали 2016 року склала 4 989,0 грн і зросла на 24,4 % щодо показника попереднього року. Причому позитивним моментом є те, що зросла і **реальна заробітна плата** на 9,1 % (у той час як за відповідний період попереднього року було зафіксоване падіння цього показника на 22,7 %).

Дефіцит державного бюджету склав 63,4 млрд грн, що становить 75,8 % граничного розміру, встановленого Законом про Державний бюджет України на 2016 рік. У січні – вересні минулого року спостерігався профіцит на рівні 8,8 млрд грн при плановому розмірі дефіциту у сумі 76,0 млрд грн.

Запозичення до державного бюджету здійснені у розмірі 170,3 млрд грн (67,8 % від річного плану). Внутрішні запозичення здійснено у сумі 112,1 млрд грн, або 89,1 % річного планового обсягу, зовнішні – у сумі 58,2 млрд грн, або 46,4 %. **Погашення державного боргу** становило

¹ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя.

103,1 млрд грн, що складає 66,9 % річного планового обсягу. Погашення внутрішнього боргу становило 77,0 млрд грн, або 63,5 % річного планового обсягу, зовнішнього боргу – 26,1 млрд грн, або 79,3 %. Порівняно з аналогічним періодом минулого року спостерігалось зменшення розриву між обсягами запозичень та погашення боргу, що при сталому недопущенні зростання такого розриву може стати запорукою зменшення боргового навантаження на бюджет у майбутньому.

За даними Державної казначейської служби, **обсяги позик на покриття тимчасових касових розривів місцевих бюджетів** за рахунок коштів єдиного казначейського рахунка склали 159,6 млн грн, порівняно з майже 1,9 млрд грн у попередньому році.

Надходження від приватизації державного майна виконані у сумі 72,9 млн грн, або 0,6 % річного плану. За січень – вересень 2015 року такі надходження становили 126,8 млн грн, або 0,7 % річного плану.

Залишки бюджетних коштів на кінець вересня 2016 року становили 44,4 млрд грн і зменшилися з початку року на 6,9 млрд грн, або на 13,5 %. Для порівняння, за результатами виконання бюджету у січні – вересні 2015 року залишки збільшилися щодо початку року на 67,1 млрд грн, або у 2,8 раза, до 104,2 млрд грн.

Виконання доходів Зведеного бюджету України за січень – вересень 2016 року склало 525,3 млрд грн, що більше аналогічного показника попереднього року на 57,4 млрд грн, або на 12,3 %.

До державного бюджету за вказаний період надійшло 404,5 млрд грн, що на 22,6 млрд грн, або на 5,9 %, більше аналогічного показника попереднього року. Річний план виконано на 67,6 %, що в цілому відповідає середньому рівню фактичного виконання бюджету за результатами перших трьох кварталів за останні 10 років.

Збільшення відбулося в частині податкових надходжень за основними джерелами, окрім податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції (–12,8 млрд грн, або –38,8 %). Скорочення надходжень із цього джерела зумовлено скасуванням значної кількості ввізних мит для товарів походженням з Європейського Союзу, а також зменшенням обсягів імпорту.

Обсяги надходжень з інших податкових джерел продемонстрували зростання: податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів – на 22,8 млрд грн, або на 29,7 %; ПДВ з товарів, ввезених на її територію, – на 29,6 млрд грн, або на 29,9 %; податок на доходи фізичних осіб – на 10,1 млрд грн, або на 31,8 %; акцизний податок – на 20,0 млрд грн, або на 44,5 %; рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів – на 7,6 млрд грн, або на 34,8 %.

Водночас на 47,7 % зменшилися неподаткові надходження – з 90,3 млрд грн до 47,2 млрд грн. Це сталося внаслідок відсутності у поточному році двох видів неподаткових надходжень: плати за видачу ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України, а також коштів, що перераховуються Національним банком України відповідно до Закону України «Про Національний банк України». У січні – вересні 2015 року ці платежі становили 9,0 млрд грн та 47,1 млрд грн відповідно.

До місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) у січні – вересні 2016 році надійшло 141,2 млрд грн, що на 34,7 млрд грн, або на 40,3 % більше, ніж у 2015 році.

Річний план доходів, затверджений місцевими радами, виконано на 89,3 %. Такий показник виконання плану дає підстави прогнозувати його суттєве перевиконання за результатами року. Причому такий високий показник виконання було забезпечено зростанням надходжень з усіх основних податкових джерел. Так, річні планові показники податку на доходи фізичних осіб виконано на 82,4 %; податку на прибуток підприємств – перевиконано вже за 9 місяців, і їх виконання становить 102,6 %; акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів – на 90,1%; орендної плати на землю з юридичних осіб – на 89,0 %; єдиного податку – на 88,9 % тощо.

Рівень виконання **видатків зведеного бюджету** зріс на 0,3 в. п. порівняно з січнем – вереснем 2015 року та становив 65,6 %.

Темп зростання видатків зведеного бюджету зменшився на 8,1 в. п. і становив 128,5 %. Темп зростання ВВП знизився на 2,7 в. п. порівняно з минулим роком. Частка видатків зведеного бюджету у ВВП зросла на 2,2 в. п. до 33,7 %. Частка видатків місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету зменшилася на 0,8 в. п. щодо показника 2015 року і становила 39,8 %.

Видатки державного бюджету виконані у сумі 470,8 млрд грн, що становить 68,2 % річного планового показника.

Найкраще фінансувалися видатки на загальнодержавні функції (72,8 % річного планового обсягу, що на 9,0 в. п. більше, ніж у минулому році), міжбюджетні трансферти (71,9 %), громадський порядок, безпеку та судову владу (69,1 %). Найнижчими рівнями фінансування характеризувалися видатки на житлово-комунальне господарство. За 9 місяців цього року на зазначені цілі було витрачено 5,5 млн грн, або 14,2 % від річного плану.

Головними пріоритетами державної політики, що проявилось у збільшенні видатків державного бюджету порівняно з минулим роком стали: видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення (на них припало 42,2 % усього збільшення видатків); міжбюджетні трансферти – 20,2 %; загальнодержавні функції – 18,4 % (з них 16,7 % припадає на обслуговування боргу) (загальна сума збільшення – 97,4 млрд грн).

Видатки місцевих бюджетів (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) зросли на 26,1 % та становили 224,6 млрд грн. Рівень виконання плану, затвердженого місцевими радами, склав 64,0 %. Традиційно більшість видатків місцевих бюджетів спрямовано у соціально-культурну сферу. Найбільші зміни відбулися за видатками на соціальний захист та соціальне забезпечення, частка яких зросла на 6,2 в. п. і склала 32,1 %. Основною статтею, за якою відбулося зростання, стала «Допомога у вирішенні житлового питання». За 9 місяців 2016 року з місцевих бюджетів на ці видатки було спрямовано понад 24,6 млрд грн проти 4,3 млрд грн у відповідному періоді попереднього року. До кінця року на допомогу у вирішенні житлового питання заплановано спрямувати з місцевих бюджетів понад 33,6 млрд грн.

Частка видатків на оплату праці з нарахуваннями була найбільшою серед усіх видатків місцевих бюджетів. Порівняно з минулим роком вона зменшилась і становила 36,7 % (у січні – вересні 2015 року – 40,6 %). При цьому обсяги цих видатків зросли на 10,1 млрд грн, або на 13,9 %, та склали 82,4 млрд грн. У цілому поточні видатки місцевих бюджетів становили 201,3 млрд грн, що на 25,6 % більше, ніж за січень – вересень 2015 року. Капітальні видатки профінансовано у розмірі 23,3 млрд грн, їх обсяги зросли на 30,2 %.

РОЗДІЛ 1. ОГЛЯД НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ З ПИТАНЬ БЮДЖЕТУ ЗА ВЕРЕСЕНЬ – ГРУДЕНЬ 2016 РОКУ

1.1. ДОХІДНА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 06.10.2016 № 1660

Законом України від 6 жовтня 2016 року № 1660 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» передбачено збільшення видатків Державного бюджету на 2,0 млрд грн за рахунок збільшення доходної частини бюджету (загальний фонд) на 1,2 млрд грн та зменшення на 0,8 млрд грн видатків на надання кредитів із загального фонду бюджету.

Джерелом збільшення доходної частини державного бюджету визначено перенесення доходів загального фонду місцевих бюджетів населених пунктів Донецької та Луганської областей, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, що надходять протягом 2016 року на рахунки в органах Державної казначейської служби України, тимчасово, до повернення цих населених пунктів під контроль державної влади, на суму 1,2 млрд грн.

Також джерелом збільшення видатків пропонується економія бюджетних коштів по виконанню боргових зобов'язань за запозиченнями, залученими державою або під державні гарантії (6,1 млрд грн), обслуговування державного боргу (2,4 млрд грн) та скорочення інших непершочергових видатків інших головних розпорядників коштів переважно капітального характеру (0,4 млрд грн).

Водночас Закон є збалансованим і передбачає збільшення видатків на суму збільшення доходів та економії бюджетних коштів.

Зокрема, видатки на оборону і безпеку збільшено на 7,1 млрд грн.

З метою забезпечення виконання норм Закону України «Про державну службу» збільшено видатки на оплату праці з нарахуваннями працівників центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій та закордонних дипломатичних установ України на 1,5 млрд грн.

Також збільшено видатки для фінансування Державного фонду регіонального розвитку (950,0 млн грн), державної підтримки вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції (420,0 млн грн), для забезпечення Мін'юстом невідкладного фінансування витрат, пов'язаних з представництвом інтересів України у закордонних юрисдикційних органах (90,0 млн грн) тощо.

Закон набув чинності з 20 жовтня 2016 року.

ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 06.10.2016 № 1667

Законом України від 6 жовтня 2016 року № 1667 «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо уточнення окремих положень про оподаткування неприбуткових організацій» передбачено розширення можливостей здійснення благодійної діяльності релігійними організаціями.

Законом встановлено, що загальні вимоги Податкового кодексу України щодо неприбуткових організацій не поширюються на релігійні

організації, а саме: що доходи неприбуткових релігійних організацій використовуються також для здійснення неприбуткової (добродійної) діяльності, передбаченої законом для релігійних організацій, у тому числі надання гуманітарної допомоги, здійснення благодійної діяльності, милосердя.

Закон набув чинності з 20 листопада 2016 року.

1.2. ВИДАТКОВА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС

РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 16.11.2016 № 918-р

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2016 року Уряд схвалив Концепцію системи розвитку електронних послуг в Україні.

Документом визначаються напрями формування ефективної системи електронних послуг для задоволення інтересів фізичних та юридичних осіб. Реалізація Концепції передбачена на період до 2020 року та має виконуватися у три етапи.

На першому етапі (2016–2017 роки), зокрема, передбачена реалізація пілотних проектів із запровадження пріоритетних послуг в електронній формі й альтернативних способів електронної ідентифікації та автентифікації, а також врегулювання цих питань на законодавчому рівні.

На другому етапі (2018–2019 роки) – широке залучення фізичних та юридичних осіб до використання електронних послуг.

На третьому етапі (2020 рік) планується забезпечення надання електронних послуг в усіх сферах суспільного життя.

Втілення Концепції покращить якість надання адміністративних послуг для громадян та суб'єктів господарювання відповідно до європейських вимог, підвищить ефективність роботи органів державної влади та органів місцевого самоврядування, зменшить ризик корупції під час надання адміністративних послуг та покращить інвестиційну привабливість, діловий клімат та конкурентоспроможність держави.

РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ВІД 30.11.2016 № 902-р

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 902-р «Про розподіл резерву коштів медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у 2016 році» розподілено резерв коштів медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам у сумі 433,1 млн грн.

Реалізація розпорядження дозволить ліквідувати заборгованість з виплати заробітної плати, оплати комунальних послуг та енергоносіїв.

Розпорядженням визначено, що обласні державні та Київська міська адміністрації у тижневий строк повинні розподілити обсяг цієї субвенції між обласним бюджетом, бюджетами міст обласного значення, районними бюджетами та бюджетами об'єднаних територіальних громад з метою забезпечення виплати заробітної плати працівникам закладів охорони здоров'я й оплати комунальних послуг та енергоносіїв у 2016 році у повному обсязі.

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 30.11.2016
№ 1002-р**

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року «Про схвалення Концепції розвитку системи громадського здоров'я» Уряд схвалив Концепцію розвитку системи громадського здоров'я. Це допоможе створити єдину систему профілактичної медицини.

Згідно Концепції, система громадського здоров'я – це основа профілактичної медицини, що втілює основні системні заходи у сфері охорони здоров'я та спрямована на збереження як популяційного, так й індивідуального здоров'я населення.

Наразі наявні поодинокі елементи системи громадського здоров'я діють незлагоджено, потребують оптимізації існуючих ресурсів та суттєвого збільшення ефективності управління ними.

Пріоритетом розвитку такої системи є принцип, за яким інтереси здоров'я мають ураховуватися в усіх сферах державної політики. Це, зокрема, стане можливим через налагодження ефективного механізму співпраці з усіма центральними органами виконавчої влади для обміну інформацією про фактори, що впливають на стан здоров'я населення.

Концепція визначає засади, напрями, завдання, механізми і строки розбудови системи громадського здоров'я з метою формування та реалізації ефективної державної політики для збереження та зміцнення здоров'я населення, збільшення тривалості та покращення якості життя, попередження захворювань, продовження активного, працездатного віку та заохочення до здорового способу життя шляхом об'єднання зусиль усього суспільства.

Реалізувати цю Концепцію передбачається протягом 2017–2020 років.

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 30.11.2016
№ 1013-р**

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 1013-р схвалено Концепцію реформи фінансування системи охорони здоров'я.

Таке рішення сприятиме забезпеченню громадянам України доступу до гідного європейської держави рівня медичного обслуговування шляхом переходу системи охорони здоров'я країни до фінансування на основі моделі обов'язкового державного медичного страхування громадян з використанням для цього коштів, акумульованих у державному бюджеті.

Основним джерелом фінансування оновленої системи охорони здоров'я мають залишатися кошти Державного бюджету України, отримані із загальнодержавних податків. Виплати для лікування окремої людини не прив'язані до розміру її індивідуальних внесків.

Бюджетні кошти на фінансування медицини розподілятимуть через новий, сучасний механізм стратегічної закупівлі медичних послуг. При цьому відбувається перехід від фінансування постатейних кошторисів закладів охорони здоров'я (бюджетних установ), розрахованих відповідно до їх існуючої інфраструктури (кількості ліжок, персоналу тощо), до оплати результату (тобто фактично пролікованих випадків або приписаного населення)

зкладам, які перетворюються на автономних постачальників цих послуг, а також аптекам як постачальникам призначених лікарями лікарських засобів.

От же, буде впроваджено принцип “гроші ходять за пацієнтом”, а не за інфраструктурою закладів охорони здоров’я та іншими надавачами послуг.

Нова модель фінансування охорони здоров’я включатиме впровадження державного гарантованого пакету медичної допомоги, створення єдиного національного замовника медичних послуг, автономізацію постачальників медичної допомоги, нові методи оплати та нову систему управління якістю послуг.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 30.11.2016
№ 867**

Постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 867 «Деякі питання оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних» затверджений Порядок ведення Єдиного державного порталу відкритих даних.

Рішення прийняте для забезпечення ефективного функціонування порталу, а також для реалізації єдиної політики у сфері відкритих даних. Крім того, це підвищить відкритість і прозорість діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Документом визначено функціональні обов’язки держателя, адміністратора порталу та розпорядників інформації під час роботи з порталом, а також механізм ведення для забезпечення доступу до публічної інформації.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 30.11.2016
№ 875**

Постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 875 внесені зміни до Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 року № 228, згідно з якими заклади охорони здоров’я можуть фінансуватися за двома кодами економічної класифікації:

- поточні видатки – за КЕКВК 2282 «Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку»;
- капітальні видатки – за КЕКВК 3210 «Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)».

Внесені зміни стосуються закладів охорони здоров’я, які утримуються за рахунок місцевих бюджетів усіх рівнів.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 30.11.2016
№ 925**

Постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 925 затверджений Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на модернізацію та оновлення матеріально-технічної бази професійно-технічних навчальних закладів державної форми власності.

Відповідно до затвердженого документу, кошти субвенції спрямовуються на придбання сільськогосподарської техніки, обладнання, матеріалів та устаткування професійно-технічними навчальними закладами державної форми власності, на базі яких

будуть створені навчально-практичні центри з підготовки робітників за професіями «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва», «Монтажник санітарно-технічних систем та устаткування», «Швачка. Кравець. Закрійник».

Головним розпорядником субвенції визначено Міністерство освіти і науки України. Розпорядниками субвенції за місцевими бюджетами є структурні підрозділи з питань освіти і науки, які визначаються рішенням відповідної місцевої ради про такий бюджет, згідно із законодавством.

ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 06.12.2016 № 1774

6 грудня 2016 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України». Законом внесені зміни до 55 законодавчих актів стосовно оплати праці, пенсійного забезпечення громадян, сплати ЄСВ, діяльності фондів соціального страхування, освіти, а також порядку забезпечення і виплати стипендій, верифікації та моніторингу соціальних виплат, монетизації пільг тощо.

Коротко зазначимо основні зміни, впроваджені Законом.

Насамперед змінами до відповідних законів чітко розділені поняття «мінімальна заробітна плата» і «прожитковий мінімум для працездатних осіб» та унормовані сфери застосування кожного з цих понять. З 01.01.2017 р. розмір мінімальної заробітної плати не буде змінюватися залежно від перегляду прожиткового мінімуму для працездатних осіб протягом року.

Розмір мінімальної заробітної плати встановлюється Верховною Радою України за поданням Кабінету Міністрів України не рідше одного разу на рік у законі про Державний бюджет України з урахуванням вироблених шляхом переговорів пропозицій спільного представницького органу об'єднань профспілок і спільного представницького органу об'єднань організацій роботодавців на національному рівні.

Визначено, що «мінімальна заробітна плата – це встановлений законом мінімальний розмір оплати праці за виконану працівником місячну (годинну) норму праці. Мінімальна заробітна плата встановлюється одночасно в місячному та погодинному розмірах» (на 2017 рік – 3200 грн).

При цьому мінімальний посадовий оклад (тарифна ставка) встановлюється у розмірі, не меншому за прожитковий мінімум, унормований для працездатних осіб на 1 січня календарного року (на 1 січня 2017 року – 1600 грн).

Схема посадових окладів (тарифних ставок) працівників установ, закладів та організацій, що фінансуються з бюджету, формується на основі:

- мінімального розміру посадового окладу (тарифної ставки), встановленого Кабінетом Міністрів України;
- міжпосадових (міжкваліфікаційних) співвідношень розмірів посадових окладів (тарифних ставок) і тарифних коефіцієнтів.

У небюджетній сфері підприємства визначатимуть тарифні ставки самостійно у колективних договорах. При цьому мінімальна тарифна ставка не може бути нижчою за прожитковий мінімум, встановлений для працездатних осіб на 1 січня календарного року

Якщо нарахована заробітна плата працівника, який виконав місячну норму праці, є нижчою за законодавчо встановлений розмір мінімальної заробітної плати, роботодавець проводить доплату до рівня мінімальної заробітної плати, що виплачується щомісячно одночасно з виплатою заробітної плати.

Мінімальна заробітна плата після набрання чинності цим Законом не застосовується як розрахункова величина для визначення посадових окладів і заробітної плати працівників та інших виплат. До внесення змін до законів України щодо незастосування мінімальної заробітної плати як розрахункової величини вона застосовується у розмірі 1600 гривень.

Окремо слід звернути увагу на зміни до відповідних законів («Про Рахункову палату», «Про державну службу», «Про судоустрій та статус суддів» тощо), в яких розміри посадових окладів визначаються, виходячи з прожиткового мінімуму для працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року (до внесення змін основою для розрахунків була мінімальна заробітна плата).

Мінімальна заробітна плата після набрання чинності цим Законом не застосовується для розрахунку розміру плати за надання адміністративних послуг.

До внесення змін до законодавчих та інших нормативно-правових актів України щодо незастосування мінімальної заробітної плати для розрахунку розміру плати за надання адміністративних послуг вона застосовується у розмірі 1600 гривень.

Крім того, внесені зміни до окремих законодавчих актів, згідно з якими розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб застосовується як розрахункова величина для обрахунку розміру різних платежів, зборів, штрафних санкцій тощо (наприклад: плата за видачу ліцензії, судовий збір, державне мито, адміністративні штрафи).

Законом внесені зміни до пенсійного забезпечення громадян (встановлення особливого порядку виплати пенсій для працюючих пенсіонерів, максимального розміру пенсії у 2017 році на рівні 10 740 грн), сплати ЄСВ, діяльності фондів соціального страхування, освіти і порядку забезпечення та виплати стипендій, верифікації та моніторингу соціальних виплат, монетизації пільг тощо.

**РОЗПОРЯДЖЕННЯ
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 07.12.2016
№ 946-р**

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 року № 946-р «Про внесення змін до переліку інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що можуть реалізовуватися у 2016 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, у тому числі тих, що фінансуються з метою погашення кредиторської заборгованості, зареєстрованої органами Державної казначейської служби станом на 1 січня

2016 року», розподілені кошти державного фонду регіонального розвитку, які вивільнилися за результатами проведених тендерних процедур та після аналізу фактично виконаних робіт за проектами регіонального розвитку в Івано-Франківській, Київській, Кіровоградській, Луганській, Полтавській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Херсонській, Чернівецькій та Чернігівській областях.

До фінансування затверджено 32 нові проекти, в тому числі 10 проектів у сфері освіти (10,9 млн грн), з яких закупівля 4 шкільних автобусів на 6,5 млн грн, 8 проектів у сфері охорони здоров'я і соціального захисту населення (6,8 млн грн), роботи з капітального ремонту 3 автомобільних доріг (3,5 млн грн), 4 проекти тепло- та електропостачання (4,5 млн грн), закупівля 4 одиниць техніки для комунальних підприємств (6,7 млн грн), проект у сфері фізкультури і спорту (2,7 млн грн), центр надання адміністративних послуг (1,2 млн грн) та об'єкт житлово-комунального господарства (1,3 млн грн).

ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 20.12.2016 № 1789

20 грудня 2016 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України». Зокрема, до Бюджетного кодексу України внесені такі основні зміни.

Головних розпорядників коштів зобов'язали публікувати на своїх офіційних сайтах інформацію про стан реалізації інвестиційних проектів за бюджетними програмами із зазначенням ступеня їх готовності та обсягів коштів, необхідних для завершення таких проектів.

Введено норму, відповідно до якої зміни до закону про Державний бюджет України можуть вноситися виключно законами про внесення змін до закону про Державний бюджет України.

До видатків, що здійснюються з Державного бюджету України, включено:

- видатки на професійно-технічну освіту за професіями загальнодержавного значення, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України. Водночас оплата послуг з підготовки кваліфікованих робітників на умовах регіонального замовлення у професійно-технічних та інших навчальних закладах здійснюється з бюджетів міст обласного значення – обласних центрів;
- видатки на державну підтримку громадських об'єднань на виконання заходів національно-патріотичного виховання;
- видатки на національні та державні культурно-просвітницькі центри.

Визначено що на реалізацію інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, які мають на меті розвиток спортивної інфраструктури, енергоефективності державних і комунальних навчальних та медичних закладів, повинно спрямовуватися не менше 10 % коштів державного фонду регіонального розвитку за кожним з таких напрямів.

Кошти освітньої субвенції повинні спрямовуватися лише на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників загальноосвітніх та

професійно-технічних навчальних закладів. При цьому Кабінет Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету здійснює розподіл резерву освітньої субвенції та може визначати напрями використання таких коштів.

Також встановлено, що медична субвенція спрямовується для оплати поточних видатків, крім видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв.

Відтепер за рахунок коштів субвенції не будуть здійснюватися компенсації особам, які згідно зі статтями 43 і 48 Гірничого закону України мають право на безоплатне отримання вугілля або торф'яного брикету на побутові потреби, але проживають у будинках, що мають центральне опалення.

Квартальний звіт про фінансові результати виконання Державного бюджету України та річний звіт про власний капітал до виконання закону про Державний бюджет України будуть формуватися лише з 2018 року (раніше передбачалося формування цих звітів з 2017 року).

Визначено, що затвердження бюджетів фондів загальнообов'язкового державного пенсійного та соціального страхування протягом місяця з дня набрання чинності законом про Державний бюджет України здійснюється Кабінетом Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Продовжено до 1 січня 2018 року й поширено на всі області та м. Київ експеримент з фінансового забезпечення реалізації заходів з розвитку автомобільних доріг загального користування. При цьому перелік об'єктів, щодо яких здійснюється реалізація зазначених заходів згідно з експериментом, має бути погодженим Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

Встановлено, що у 2017–2021 роках щорічний обсяг коштів Державного бюджету України, які спрямовуються на державну підтримку сільськогосподарських товаровиробників, має становити не менше 1 % випуску продукції у сільському господарстві. При цьому 20 % такої підтримки використовується сільськогосподарськими товаровиробниками для закупівлі у вітчизняних виробників сільськогосподарської техніки та обладнання (2017 рік – 10 %, 2018 рік – 15 %).

ЗАКОН УКРАЇНИ ВІД 21.12.2016 № 1801

21 грудня 2016 року Верховна Рада України прийняла закон про Державний бюджет України на 2016 рік.

Основні показники:

Доходи державного бюджету (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) визначено в сумі 706,3 млрд грн, що на 128,0 млрд грн, або на 21,2 %, більше обсягу доходів, затвердженого на 2016 рік (зі змінами). Доходи зростуть за рахунок збільшення податкових і неподаткових надходжень та надходжень до цільових фондів.

У частині державного бюджету збільшення обсягів податкових надходжень мають забезпечити майже всі податкові джерела:

податок на доходи фізичних осіб має зрости на 12,5 млрд грн, або на 22,4 %; податок на прибуток підприємств – на 9,6 млрд грн, або на 20,3 %; внутрішній ПДВ з урахуванням бюджетного відшкодування – на 18,9 млрд грн, або на 30,7 %; «імпортний» ПДВ – на 41,6 млрд грн, або на 24,3 %; акцизний податок на вироблені в Україні товари – на 18,9 млрд грн, або на 35,8 %; акцизний податок на ввезені в Україну товари – на 12,6 млрд грн, або на 43,1 %; ввізне мито – на 3,1 млрд грн, або на 16,0 %. Водночас очікується падіння обсягів надходжень рентної плати за користування надрами на 15,4 млрд грн, або на 26,6 %.

Неподаткові надходження зростуть, зокрема, за рахунок перерахування до бюджету коштів Національним банком України у розмірі 45,0 млрд грн, що фактично є додатковою емісією грошових коштів (на 2016 рік передбачено перерахування коштів НБУ в розмірі 38,0 млрд грн).

Обсяг коштів, отриманих від реалізації майна, конфіскованого за рішенням суду за вчинення корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення, запланований на рівні 11,6 млрд грн. Планується, що ці кошти будуть спрямовані до цільового фонду для забезпечення оборони і безпеки держави. Рівень виконання річного плану за цими доходами на 1 грудня 2016 року становив 0,0 %², що викликає сумніви щодо реалістичності цього джерела надходжень.

Заплановані видатки держбюджету становлять 800,0 млрд грн, що більше затвердженого показника 2016 року на 18,3 % (загальний фонд – 739,7 млрд грн, спеціальний фонд – 60,3 млрд грн). Понад 60,0 % усіх видатків державного бюджету, як і у попередні роки, спрямовуються на три напрями: трансферти місцевим бюджетам, Пенсійний фонд та обслуговування державного боргу. При цьому, у складі трансфертів місцевим бюджетам лівова частка стосується соціально-культурної сфери.

Найбільшу частину видатків – 254,5 млрд грн, або понад третину усіх видатків державного бюджету, – заплановано Міністерству фінансів України, з них 111,3 млрд грн, або майже 14,0 % усіх видатків бюджету, піде на обслуговування боргу, 131,1 млрд грн, або 16,4 % усіх видатків, – на міжбюджетні трансферти.

Видатки Міністерства соціальної політики України становлять 153,2 млрд грн (на 1,1 млрд грн менше за показники 2016 року), з яких 92,2 % – це видатки Пенсійного фонду. При цьому останні видатки вдалося зменшити на 3,6 млрд грн – до 141,3 млрд грн – за рахунок збільшення соціального внеску у зв'язку зі зростанням мінімальної заробітної плати.

Заплановане значне зростання видатків на освіту та охорону здоров'я – на 20,3 % та 28,3 % відповідно. Більша частина цього зростання припадає на міжбюджетні трансферти, що також пов'язано зі збільшенням мінімальної заробітної плати.

Найбільше відносно зростання демонструють видатки Міністерства аграрної політики та продовольства України – у 6,3 раза

² За даними Казначейства цих доходів на 01.12.2016 р. надійшло 160,7 тис грн при річному плані 7,7 млрд грн.

до 9,4 млрд грн, з яких 4,8 млрд грн буде спрямовано на фінансову підтримку сільгосптоваровиробників, відсутню у попередні роки. Це пов'язано з тим, що з 2017 р. повністю скасовано пільговий режим оподаткування ПДВ сільгоспвиробників. Видатки Міністерства оборони України зросли на 9,0 млрд грн, а Міністерства внутрішніх справ – на 8,1 млрд грн, або, відповідно, на 16,2 % та 19,8 % порівняно з затвердженим показником 2016 року. Видатки Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України зросли більш ніж удвічі, або на 7,3 млрд грн.

Суттєвого скорочення зазнали видатки Державного агентства автомобільних доріг України – на 3,9 млрд грн, або на 20,8 %.

Частка видатків державного бюджету у ВВП³ становить майже 31,0 %, що більше затвердженого показника на 2016 р. на 1,1 в. п. та більше фактичних показників за 2015, 2014 та 2013 роки на 1,8, 3,8 та 3,2 в. п. відповідно.

Дефіцит державного бюджету передбачається зменшити до 77,6 млрд грн (на 6,1 млрд грн, або на 7,3 % порівняно з 2016). Такий показник у ВВП² становитиме 3,0 %, що на 0,7 в. п. нижче показника поточного року та фактичного значення за 2014 рік на 1,9 в. п., водночас більше показника за 2015 рік на 0,7 в. п.

Позитивним є те, що на 21,6 млрд грн, або на 26,1 %, до 61,2 млрд грн, пропонується зменшити розрив між обсягом запозичень та погашенням боргу (порівняно з 2015 р. цей показник буде меншим на 56,3 млрд грн, або на 47,9 %, а з 2014 р. – на 120,6 млрд грн, або майже утричі). Також позитивним фактором можна вважати поступове збільшення частки внутрішніх запозичень у загальному їх обсязі – до 54,5 % порівняно з 45,2 % запланованими на поточний рік, що однак менше відповідних показників на 2013 та 2014 р. на 13,3 в. п. та 16,1 в. п. відповідно.

Законом надано право Кабінету Міністрів України за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету випускати додаткові облігації для обміну на векселі, видані Фондом гарантування вкладів, та на додаткову емісію банків. Водночас обсяги цих випусків не визначено. Вказані операції є прихованим дефіцитом бюджету та призводять до збільшення розриву між обсягом запозичень і погашенням боргу, а також до зростання обсягу державного боргу.

Заплановано, що державний та гарантований державою борг на кінець 2017 р. становитиме 88,8 % від ВВП, що на 28,8 в. п. більше встановленої Бюджетним кодексом граничної величини (60% від ВВП). У такому випадку Кабінет Міністрів України повинен невідкладно звернутися до Верховної Ради України за дозволом на тимчасове перевищення такої граничної величини та подати для схвалення план заходів з приведення загального обсягу державного боргу та гарантованого державою боргу до встановлених вимог.

³ До розрахунку взято показник ВВП, врахований при розробці проекту бюджету, поданого Кабінетом Міністрів України до Верховної Ради України 15.09.2016 року.

Граничний розмір державних гарантій на 2017 рік – 31,7 млрд грн. Крім того, Кабінету Міністрів України дозволено за погодженням з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету доформувати у 2017 році стабілізаційний (резервний) енергетичний фонд на суму до 700 млн доларів США шляхом надання державних гарантій для потреб НАК «Нафтогаз України», зокрема з розрахунків за кредитами, залученими від міжнародних фінансових організацій і фінансових установ, та виконання зобов'язань з оплати імпортованого від європейських постачальників природного газу.

У 2017 році відбудеться зростання мінімальної заробітної плати до 3 200 грн, або удвічі. Водночас прожитковий мінімум зросте на 10,1% порівняно з 2016 роком (з 01.01.2017 – до 1 544 грн, з 01.05.2017 – до 1 624 гривень, з 01.12.2017 – до 1 700 грн). Таке зростання є позитивним соціальним фактором.

Міжбюджетні трансферти:

Загальний обсяг міжбюджетних трансфертів, які надаються із державного бюджету до місцевих бюджетів, порівняно з 2016 роком заплановано збільшити на 32,8 % і передбачено у сумі понад 250,8 млрд грн.

Порівняння основних показників міжбюджетних трансфертів

(млн грн)

Види трансфертів	2016 рік, затверджено з урахуванням змін	2017 рік, затверджено	Відхилення затверджених показників 2016–2017 р. р.	
			+ / -	% %
Базова дотація	4 840,3	5 911,6	1 071,3	22,1
Стабілізаційна дотація	2 000,0	2 000,0	0,0	0,0
Додаткові дотації	92,4	15 045,2	14 952,8	16 179,1
Усього субвенцій, з них:	181 959,5	227 889,2	45 929,7	25,2
Субвенції загального фонду	180 883,4	218 298,7	37 415,4	20,7
Субвенції спеціального фонду	1 076,1	9 590,4	8 514,3	791,2
Соціальні субвенції	87 713,6	104 336,6	16 623,0	19,0
Медична субвенція	44 433,7	55 540,1	11 106,4	25,0
Освітня субвенція	44 894,7	52 593,1	7 698,4	17,1
Інші субвенції	4 917,4	15 419,3	10 501,9	213,6
Усього трансфертів з державного бюджету	188 892,2	250 846,0	61 953,8	32,8

Найбільшими міжбюджетними трансфертами, що надаються з державного бюджету місцевим, як і минулого року, стали медична та освітня субвенції. При цьому обсяг медичної субвенції зростає на 11,1 млрд грн та планується у сумі 55,5 млрд грн. Освітня субвенція зростає на 7,7 млрд грн - до 52,6 млрд грн.

Водночас внесені зміни до Бюджетного кодексу України визначають цільове спрямування цих субвенцій, а саме:

– освітньої – виключно на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників у визначених типах навчальних закладів;

– медичної – на оплату поточних видатків медичних закладів, крім видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв.

Для фінансування інших поточних видатків цих закладів вперше передбачено додаткову дотацію на фінансування переданих із державного бюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я (14,9 млрд грн). При цьому слід звернути увагу, що у додатку 6 до Закону розмір зазначеної дотації визначений для кожного регіону (окрім бюджетів міст обласного значення) в цілому, без розподілу за галузями.

Загальний обсяг субвенцій соціального спрямування порівняно із запланованими на 2016 рік збільшився на 19,0 % і становить 104,3 млрд грн. При цьому, як і у бюджеті на 2016 рік, не передбачено субвенцію місцевим бюджетам на компенсацію за пільговий проїзд, надання пільг з послуг зв'язку, інших передбачених законодавством пільг.

Водночас змінами до Бюджетного кодексу України зазначені видатки віднесені до видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів.

Фонд регіонального розвитку затверджений у сумі 3,5 млрд грн (1,0 млрд грн по загальному фонду і 2,5 млрд грн по спеціальному фонду), що на 0,5 млрд грн більше, ніж у 2016 році. При цьому джерелом доходів спеціального фонду визначені кошти, отримані від реалізації конфіскованого майна, які були привласнені корупційними методами, а отже, значна частина проектів Фонду регіонального розвитку може бути не профінансована.

Водночас змінами до Бюджетного Кодексу України визначено, що на реалізацію інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, які мають на меті розвиток спортивної інфраструктури, енергоефективності державних і комунальних навчальних та медичних закладів, повинно спрямовуватися не менше 10 % коштів державного фонду регіонального розвитку за кожним з таких напрямів.

Нерозподілені трансферти:

Зменшено прозорість та об'єктивність розподілу трансфертів, що надаються з державного бюджету місцевим. Загальний обсяг не розподілених між регіонами міжбюджетних трансфертів становить майже 15,2 млрд грн.

Порівняно з 2016 роком у Законі з'явилося 5 нових субвенцій місцевим бюджетам на загальну суму 973 млн грн.

Децентралізація:

У 2016 році прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом мають бюджети 159 об'єднаних територіальних громад. На 2017 рік їх кількість збільшена згідно з переліком бюджетів об'єднаних територіальних громад, місцеві ради яких набули повноважень за результатами перших місцевих виборів, що відбулись у 2016 році. Відтак, на 2017 рік розраховано міжбюджетні трансферти для 366 об'єднаних територіальних громад.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 21.12.2016
№ 987**

Постановою Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2016 року № 987 «Про щорічні звіти голів обласних, Київської і Севастопольської міських державних адміністрацій» встановлюються єдині підходи до підготовки щорічних звітів голів обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій про результати діяльності цих органів.

Зокрема, документом унормовано, що зазначені звіти про здійснення відповідною державною адміністрацією покладених на неї повноважень та стан розвитку відповідної території подаватимуться щорічно до 1 лютого Кабінетові Міністрів України. Постановою також затверджена форма звіту про здійснення обласною, Київською і Севастопольською міською держадміністрацією покладених на неї повноважень та стан розвитку відповідної території.

У звіті мають бути висвітлені суспільно-політичне, соціально-економічне, екологічне та інше становище на відповідній території та перелік основних показників, що характеризують стан соціально-економічного розвитку.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 28.12.2016
№ 1015**

Постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1015 «Про внесення змін до пункту 1 додатка до постанови Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2014 р. № 675» затверджено нові пропорції розподілу єдиного внеску за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування з 1 січня 2017 року.

Сума єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що сплачується платниками цього внеску відповідно до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», розподіляється на:

- загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок – 6,3596 %;
- загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, – 11,1204 %;
- загальнообов'язкове державне пенсійне страхування (до солідарної системи) – 82,52 %.

Це забезпечить прийняття бюджетів фондів соціального страхування на бездефіцитній основі, надання матеріального забезпечення і соціальних послуг застрахованим особам, членам їх сімей відповідно до законодавства.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 28.12.2016
№ 1037**

Постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1037 «Про оплату праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» внесені зміни до додатка 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на

основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери».

А саме: примітку до додатка 1 доповнено таким абзацом:

«Посадові оклади (тарифні ставки, ставки заробітної плати) з 1 січня 2017 р. розраховуються, виходячи з розміру посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1 тарифного розряду, встановленого у розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 1 січня календарного року».

Таким чином, з 1 січня 2017 року розмір посадового окладу (тарифної ставки) працівника 1 тарифного розряду Єдиної тарифної сітки становить 1600 гривень.

Водночас, для забезпечення міжкваліфікаційних (міжпосадових) співвідношень в оплаті праці та недопущення «зрівнялівки» в оплаті праці некваліфікованих та кваліфікованих працівників на рівні мінімальної заробітної плати актом доручено керівникам установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери забезпечити в межах фонду оплати праці диференціацію заробітної плати шляхом встановлення доплат, надбавок, премій з урахуванням складності, відповідальності та умов виконуваної роботи, кваліфікації працівника, результатів його праці.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 28.12.2016
№ 1045**

Постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1045 «Деякі питання виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів» затверджено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для виплати соціальних стипендій студентам (курсантам) вищих навчальних закладів (далі – Порядок). У такий спосіб удосконалено порядок надання соціальних стипендій деяким категоріям студентів.

Зокрема, Порядком передбачено запровадити з 1 січня 2017 року виплату соціальних стипендій органами соціального захисту населення через вищі навчальні заклади таким категоріям студентів:

- дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування;
- особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- шахтарям, які мають стаж підземної роботи не менш як три роки;
- особам, батьки яких є шахтарями, що мають стаж підземної роботи не менш як 15 років або загинули внаслідок нещасного випадку на виробництві чи стали інвалідами I або II групи;
- особам, які визнані учасниками бойових дій та їхнім дітям;
- дітям, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення антитерористичних операцій, бойових дій чи збройних конфліктів;
- дітям, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадського протесту;
- дітям, які є внутрішньо переміщеними особами.

Порядком визначено чіткий перелік документів, що їх надаватимуть вищі навчальні заклади для включення інформації до Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги щодо студентів (курсантів), котрі мають право на одержання соціальної стипендії.

Постановою також визначені такі норми:

1) з 1 січня 2017 р. вищі навчальні заклади призначають соціальні стипендії студентам (курсантам), які навчаються у таких закладах, відповідно до затвердженого Порядку;

2) для студентів (курсантів) вищих навчальних закладів, які звернуться у період з січня по березень 2017 р. за наданням соціальних стипендій, зазначені стипендії призначаються з 1 січня 2017 р. на умовах, визначених у Порядку;

3) призначення соціальних стипендій студентам (курсантам) комунальних вищих навчальних закладів, що виплачуються за рахунок місцевих бюджетів, здійснюється з урахуванням категорій отримувачів соціальних стипендій та їх розмірів, визначених у Порядку.

Унормовано також, що структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних державних адміністрацій, виконавчих органів міських і районних у місті (у разі їх утворення) рад повинні забезпечити перерахування коштів вищим навчальним закладам для виплати соціальних стипендій студентам (курсантам):

- до 1 вересня 2017 р. – відповідно до поданих вищими навчальними закладами списків студентів (курсантів), які мають право на отримання соціальних стипендій;
- з 1 вересня 2017 р. – відповідно до поданих вищими навчальними закладами списків студентів (курсантів), які мають право на отримання соціальних стипендій, після проведення звіряння відповідних даних з відомостями про таких осіб, що містяться в Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 28.12.2016
№ 1047**

Постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1047 затверджені розміри стипендій у державних та комунальних навчальних закладах, наукових установах.

Постановою встановлено розміри академічних (ординарних) та соціальних стипендій, іменних та академічних стипендій Президента України та Кабінету Міністрів України для учнів професійно-технічних і студентів вищих навчальних закладів, стипендій для переможців, призерів та учасників інтелектуальних змагань.

Також у додатку до Постанови визначено перелік спеціальностей, для яких встановлюються академічні стипендії у підвищеному розмірі. Так, стипендію у підвищених розмірах зможуть отримувати студенти, які навчаються за спеціальностями «Середня освіта (математика, біологія, фізика, хімія, інформатика)», «Біологія», «Фізика та астрономія», «Прикладна фізика та наноматеріали», «Математика» тощо.

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД 28.12.2016
№ 1050**

Постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 року № 1050 «Деякі питання стипендіального забезпечення» затверджений новий Порядок призначення і виплати стипендій учням професійно-технічних, студентам (курсантам) вищих державних та комунальних навчальних закладів, аспірантам і докторантам, які навчаються за денною формою навчання.

Постановою встановлено, що академічні стипендії призначаються згідно з рейтингом успішності, який складається на підставі навчальних досягнень студента протягом останнього навчального семестру по кожному факультету, курсу, спеціальності. При цьому складова успішності у рейтингу складає не менше 90 % рейтингового балу.

Процедура визначення рейтингових балів визначається навчальним закладом. До складу комісії, яка вирішує питання призначення стипендій студентам вищих навчальних закладів, входять не менше 50 % представників студентського самоврядування та первинних профспілкових організацій студентів та аспірантів.

Стипендії студентів, які посядуть найвищі рейтингові позиції, збільшується на 45 відсотків.

1.3. МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ ТА МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ

**НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА
ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ВІД 30.09.2016 № 860**

Наказом Міністерства фінансів України від 30 вересня 2016 року № 860 внесені зміни до Правил складання паспортів бюджетних програм місцевих бюджетів та звітів про їх виконання, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 26 серпня 2014 року № 836 «Про деякі питання запровадження програмно-цільового методу складання та виконання місцевих бюджетів».

Зокрема визначено, що при формуванні паспортів бюджетних програм головні розпорядники самостійно обирають із визначеного Міністерством фінансів України переліку результативних показників бюджетних програм ті, які максимально ефективно та у повному обсязі відображають результати виконання бюджетних програм.

**НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА
ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ВІД 30.09.2016 № 861**

Наказом Міністерства фінансів України від 30 вересня 2016 року № 861 «Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 17 липня 2015 року № 648» внесені зміни щодо типових форм бюджетних запитів для формування місцевих бюджетів.

Зокрема, наказом затверджені:

- типові форми бюджетних запитів для формування місцевих бюджетів за програмно-цільовим методом:

Бюджетний запит на 20__ – 20__ роки загальний, Форма 20__-1;

Бюджетний запит на 20__ – 20__ роки індивідуальний, Форма 20__-2;

Бюджетний запит на 20__ – 20__ роки додатковий, Форма 20__-3;

- типові форми бюджетних запитів для місцевих бюджетів, при формуванні яких не застосовується програмно-цільовий метод:

Бюджетний запит на 20__ – 20__ роки загальний, Форма 20__-4

Бюджетний запит на 20__ – 20__ роки індивідуальний, Форма 20__-5;

Бюджетний запит на 20__ – 20__ роки додатковий, Форма 20__-6.».

ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

**ВІД 03.10.2016 № 678,
ВІД 16.10.2016 № 717,
ВІД 26.10.2016 № 755,
ВІД 09.11.2016 № 807,
ВІД 14.12.2016 № 935**

Постановами Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2016 року № 678, від 16 жовтня 2016 року № 717, від 26 жовтня 2016 року № 755, від 09 листопада 2016 року № 807 та від 14 грудня 2016 року № 935 внесені зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 395 «Деякі питання надання у 2016 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій».

Зокрема, зміни стосуються розподілу (та перерозподілу) субвенції між місцевими бюджетами та окремими об'єктами (заходами) субвенції, уточнення назв окремих об'єктів (заходів), уточнення місцевих бюджетів, яким спрямовуватиметься у 2016 році ця субвенція.

НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ УКРАЇНИ ВІД 16.11.2016 № 974

Наказом Міністерства фінансів України від 16 листопада 2016 року № 974 внесенні зміни до наказу Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 року № 11 «Про бюджетну класифікацію».

Змінами унормовано, що Державна казначейська служба України застосовує Тимчасову класифікацію видатків та кредитування місцевих бюджетів (з перехідною таблицею до функціональної класифікації видатків та кредитування бюджету), затверджену наказом Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 року № 11 «Про бюджетну класифікацію» (зі змінами) при складанні та поданні звітності про виконання місцевих бюджетів за 2016 рік.

Водночас визначено, що Типова програмна класифікація видатків та кредитування місцевих бюджетів / Тимчасова класифікація видатків та кредитування для бюджетів місцевого самоврядування, які не застосовують програмно-цільового методу, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 2 грудня 2014 року № 1195 (зі змінами), застосовується Державною казначейською службою України при складанні та поданні звітності у відповідному бюджетному періоді.

Внесення таких змін обумовлено необхідністю виконання норми Бюджетного кодексу України щодо застосування з 2017 року програмно-цільового методу у бюджетному процесі на рівні місцевих бюджетів, які мають взаємовідносини з державним бюджетом.

НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ УКРАЇНИ ВІД 23.12.2016 № 1134

Наказом Міністерства фінансів України від 23 грудня 2016 року № 1134 внесені зміни до наказу Міністерства фінансів України від 02.12.2014 року № 1195 «Про затвердження Структури кодування програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів і Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів / Тимчасової класифікації видатків

та кредитування для бюджетів місцевого самоврядування, які не застосовують програмно-цільового методу». Зміни внесені з метою забезпечення вимог Бюджетного кодексу України щодо повнофункціонального переходу у 2017 році на програмно-цільовий метод бюджетування місцевих бюджетів, які мають взаємовідносини з державним бюджетом.

Суттєвою зміною, внесеною до Структури кодування програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів, є уточнення щодо кодування відповідальних виконавців бюджетних програм, а саме: «За бюджетними програмами, які поділяються на підпрограми, відповідальним виконавцем є головний розпорядник бюджетних коштів. Одночасно головний розпорядник бюджетних коштів є відповідальним виконавцем за кожною підпрограмою, а третім знаком коду як програми, так і кожної підпрограми проставляється цифра «1».

Зміни, внесені до Типової програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів / Тимчасової класифікації видатків та кредитування для бюджетів місцевого самоврядування, які не застосовують програмно-цільового методу, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 02 грудня 2014 року № 1195, забезпечують її узгодження з Тимчасовою класифікацією видатків та кредитування місцевих бюджетів, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 14 січня 2011 року № 11.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2016 РОКУ

ВВП

Реальний ВВП за січень – вересень 2016 року порівняно з відповідним показником 2015 року (у постійних цінах 2010 року, без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції) збільшився на 2,0 %⁴, у той час як у попередньому році спостерігалось падіння цього показника (на 7,2 %).

У країнах єврозони та Європейського Союзу відбулося зростання реального ВВП на 0,3 та 0,4 % відповідно, що відповідає минулорічному значенню та плановому показнику. Основними чинниками зростання виступили споживання та державні витрати, тоді як інвестиції та зовнішній попит стали стримуючими факторами. Порівняно з відповідним періодом 2015 року ВВП зріс на 1,7 %. Уповільнення зростання ВВП щодо попереднього кварталу 2016 року відбулось у більшості країн, включаючи Німеччину (0,2 % у 3 кварталі проти 0,4 % у 2 кварталі) та Іспанію (0,7 % проти 0,8%), втім незначний приріст спостерігався у Франції (0,2 % проти -0,1 %) та Італії (0,3 % проти 0,0 %)⁵.

Номинальний ВВП склав 1 649,7 млрд грн, що на 255,1 млрд грн, або на 18,3 %, більше, ніж у попередньому році. Це становить 72,9 % від показника номінального ВВП, який було враховано при складанні державного бюджету на 2016 рік. Цей показник відповідає середній частці фактичного ВВП за перші 3 квартали у річному ВВП за останні 6 років (71,8 %), що свідчить про точність прогнозу, покладеного в основу розрахунку бюджетних показників.

Порівняно з відповідним періодом попереднього року відбулося певне збільшення обсягів промислового виробництва. У січні – вересні 2016 року порівняно із січнем – вереснем 2015 року індекс виробництва промислової продукції становив 102,0 %⁶. Зростання спостерігалось практично за всіма статтями. Найбільш динамічно зростали: виробництво цукру – на 72,7 %, комп'ютерів, електронної та оптичної продукції – на 21,6 %, виробництво коксу та коксопродуктів – на 16,7 % тощо. Окрім того, сільськогосподарське виробництво продемонструвало збільшення показника виробництва на 2,6 %.

Динаміку індексів виробництва промислової та сільськогосподарської продукції за видами діяльності відображено на діаграмі 2.1.

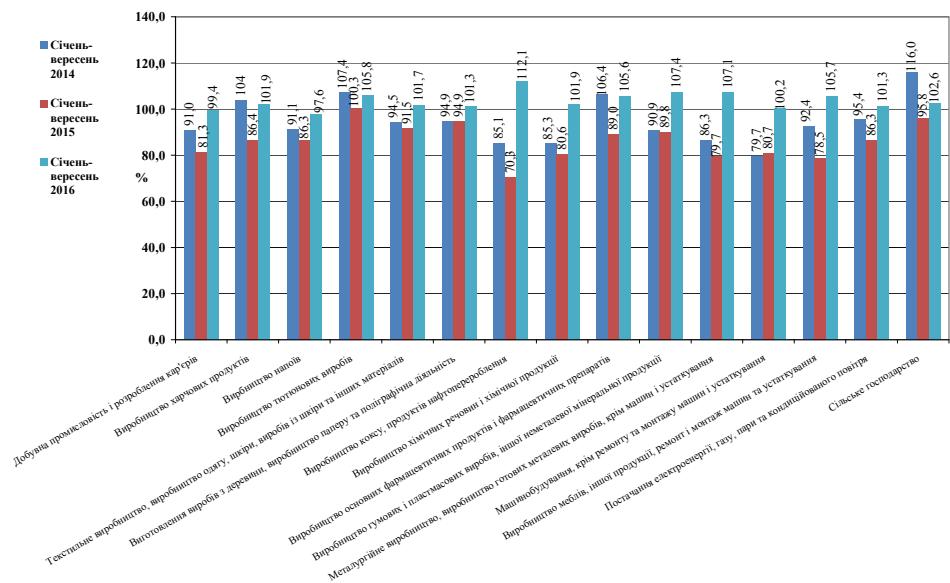
⁴ <http://www.ukrstat.gov.ua/>

⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat>

⁶ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя.

Діаграма 2.1

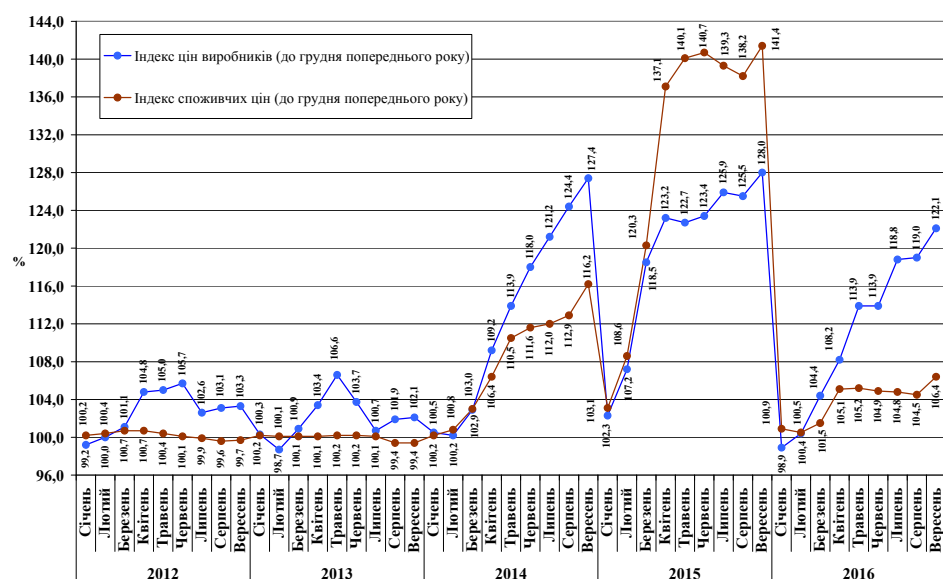
Індекси виробництва промислової та сільськогосподарської продукції за січень – вересень 2014–2016 років

ІНДЕКСИ ЦІН
СПОЖИВАЧІВ І
ВИРОБНИКІВ

Індекс споживчих цін становив 106,4 % проти 141,4 % у відповідному періоді 2015 року (див. графік 2.1). За аналізований період споживчі ціни зросли майже на всі товари і послуги, окрім цін на продукти харчування, які зменшилися на 1,1 %. Водночас основними чинниками зростання цін стали комунальні послуги, які виросли в середньому на 30 %. Крім того, подорожчали деякі підакцизні товари: паливо – на 15,4 % та алкогольні та тютюнові вироби – на 114,6 %.

Графік 2.1

Індекси цін у січні – вересні 2012–2016 років

Індекс цін виробників зріс і становив 122,1 % проти 128,0 % у відповідному періоді 2015 року. У цілому спостерігалось підвищення цін за всіма видами промислової продукції. Винятком були лише ціни на цукор (–3,3 %) та на хімічні речовини і хімічну продукцію (–5,0 %).

Водночас найбільше зростання мало місце у добуванні сирої нафти та природного газу – в 1,7 раза, у добуванні металевих руд – в 1,6 раза та у виробництві продуктів нафтоперероблення й у металургійному виробництві – на третину.⁷

ДОХОДИ І ВИТРАТИ НАСЕЛЕННЯ

Номинальна середньомісячна заробітна плата у розрахунку на одного штатного працівника у січні – вересні 2016 року склала 4 989,0 грн і зросла на 24,4 % щодо показника попереднього року (див. таблицю 2.1)⁸. Це перевищує державні соціальні стандарти (рівень мінімальної заробітної плати, що діє з 1 травня 2016 року, та прожитковий мінімум працездатної особи, що дорівнюють 1 450 грн) у 3,4 раза.

Таблиця 2.1

Номинальна і реальна заробітна плата у розрізі регіонів України за січень – вересень 2014–2016 років

Назва адміністративно-територіальної одиниці	Середньомісячна заробітна плата (у розрахунку на одного штатного працівника), грн			Темп зростання номінальної заробітної плати, %		Індекс реальної заробітної плати (до відповідного періоду попереднього року), %		
	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2015 рік/ 2014 рік	2016 рік/ 2015 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік
Вінницька область	2 748,0	3 233,0	4 045,0	117,6	125,1	97,6	78,0	112,9
Волинська область	2 646,0	3 115,0	3 901,0	117,7	125,2	95,5	75,8	110,1
Дніпропетровська область	3 577,0	4 240,0	4 938,0	118,5	116,5	99,4	77,1	102,1
Донецька область	3 818,2	4 892,0	5 716,0	112,8	116,8	90,4	89,9	101,4
Житомирська область	2 709,0	3 102,0	3 864,0	114,5	124,6	98,4	73,7	111,0
Закарпатська область	2 664,0	3 178,0	4 109,0	119,3	129,3	97,6	76,5	113,6
Запорізька область	3 351,0	4 039,0	4 923,0	120,5	121,9	98,6	78,7	107,4
Івано-Франківська область	2 845,0	3 263,0	4 091,0	114,7	125,4	97,8	74,5	110,6
Київська область	3 420,0	3 936,0	5 060,0	115,1	128,6	93,3	74,7	113,5
Кіровоградська область	2 751,0	3 115,0	3 837,0	113,2	123,2	98,1	75,4	108,2
Луганська область	3 541,2	3 268,0	4 426,0	109,2	135,4	89,7	68,0	116,9
Львівська область	2 903,0	3 479,0	4 427,0	119,8	127,2	95,7	76,4	111,1
Миколаївська область	3 262,0	3 801,0	4 697,0	116,5	123,6	98,3	76,5	108,3
Одеська область	3 073,0	3 694,0	4 612,0	120,2	124,9	96,3	77,2	108,6
Полтавська область	3 118,0	3 610,0	4 442,0	115,8	123,0	97,5	76,3	106,2
Рівненська область	2 965,0	3 398,0	4 184,0	114,6	123,1	96,6	73,6	107,7
Сумська область	2 823,0	3 291,0	3 992,0	116,6	121,3	97,4	75,7	105,0
Тернопільська область	2 463,0	2 827,0	3 550,0	114,8	125,6	98,0	74,2	110,7
Харківська область	3 085,0	3 523,0	4 340,0	114,2	123,2	96,8	74,4	107,3
Херсонська область	2 569,0	2 953,0	3 897,0	114,9	132,0	97,2	74,8	113,8
Хмельницька область	2 815,0	3 200,0	3 879,0	113,7	121,2	99,3	74,9	107,2
Черкаська область	2 781,0	3 208,0	4 006,0	115,4	124,9	96,3	75,3	110,4
Чернівецька область	2 525,0	2 874,0	3 667,0	113,8	127,6	96,1	74,5	112,9
Чернігівська область	2 662,0	3 161,0	3 887,0	118,7	123,0	98,2	75,5	107,9
м. Київ	5 254,0	6 400,0	8 231,0	121,8	128,6	96,7	81,9	114,2
Україна	3 424,0	4 012,0	4 989,0	117,2	124,4	96,0	77,3	109,1

Найбільше значення середньомісячної заробітної плати традиційно зафіксовано у м. Києві (8 231,0 грн). До областей з найвищою середньомісячною заробітною платою належать: Донецька – 5 716,0 грн, Київська – 5 060,0 грн, Дніпропетровська – 4 938,0 грн,

⁷ www.ukrstat.gov.ua

⁸ Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції

Запорізька – 4 923,0 грн, Миколаївська – 4 697,0 грн та Одеська – 4 612,0 грн.

Найнижча середньомісячна заробітна плата традиційно спостерігається у Тернопільській (3 550,0 грн) та Чернівецькій (3 667,0 грн) областях.

Серед видів економічної діяльності, де номінальна заробітна плата за період з початку року має найвищі значення⁹, слід виділити діяльність авіаційного транспорту (23 963,0 грн, зросла порівняно з відповідним показником минулого року на 34,2 %), фінансову та страхову діяльність (10 014,0 грн, відповідно зросла на 19,4 %), діяльність у сфері інформації та телекомунікацій (9 320,0 грн, відповідно зросла на 33,6 %).

Реальна заробітна плата зросла на 9,1 % (за аналогічний період 2015 року цей показник скоротився на 22,7 %). Зростання відбулося за всіма регіонами, найсуттєвіше – в таких областях, як Луганська (на 16,9%), Херсонська (на 13,8 %), Закарпатська (на 13,6 %), Київська (на 13,5 %), а також у місті Києві (на 14,2 %).

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ

Значення сальдо зовнішньоторговельного балансу України за перші три квартали 2016 року було негативним та склало 1,7 млрд дол. США, причому воно виросло на 1,0 млрд дол. США порівняно з аналогічним періодом попереднього року.

За даними Державної служби статистики України, **експорт українських товарів** зменшився на 8,7 % порівняно з відповідним показником 2015 року і склав 25,9 млрд дол. США. Щодо імпорту, то цей показник практично не змінився порівняно з відповідним показником попереднього року і становив 27,6 млрд дол. США.

Основу товарної структури українського експорту складали три статті: чорні метали, зернові культури та олія. Так стаття експорту, як недорогоцінні метали та вироби з них становила 23,9 % від загального обсягу експорту, що на 2,7 в. п. менше, ніж у відповідному періоді 2015 року. При цьому майже 90 % всього українського металургійного експорту становить експорт чорних металів. Частка продуктів рослинного походження, в яких майже 80 % займає експорт зернових, становила 21,3 % (що на 1,5 в. п. більше минулорічного показника), а жирів та олії – 10,6 %.

Серед інших істотних статей експорту слід назвати мінеральні продукти – 7,5 % (на 1,1 в. п. менше, ніж у аналогічному періоді 2015 року), машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання – 10,2 % (або на 0,1 в. п. менше), готові харчові продукти – 6,2 % (або на 0,1 в. п. менше) тощо.

Двома основними статтями українського імпорту є імпорт машин та обладнання (20,3 % від загального обсягу імпорту) та мінеральних продуктів (20,0 %), у першу чергу мінерального палива і нафти (18,3 %). Крім того чільне місце в структурі імпорту посідає продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей (15,0 %): фармацевтична продукція, побутова хімія, добрива тощо, а також полімерних

⁹ Для юридичних осіб та відокремлених підрозділів юридичних осіб із кількістю найманих працівників 10 і більше осіб (попередні дані).

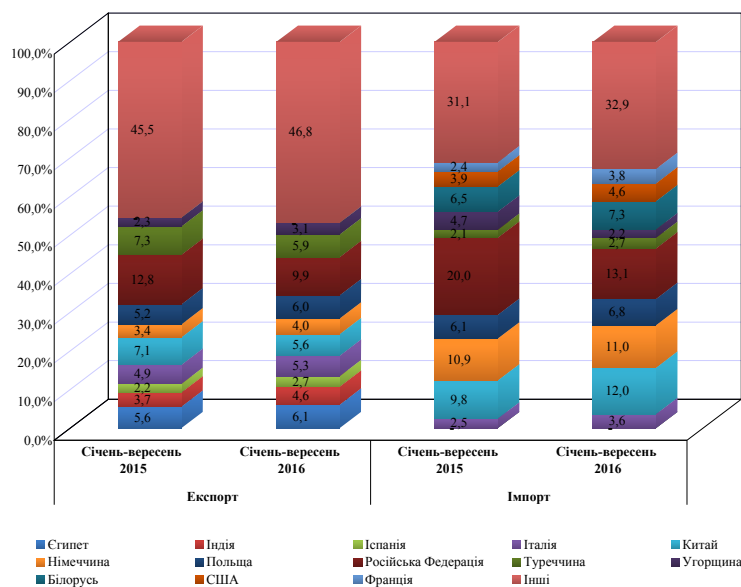
матеріалів та виробів з них (7,6 %), автомобілі (7,1 %) та текстильні вироби (4,0 %).

Основними споживачами української продукції залишалися Російська Федерація (9,9 %), яка зменшила своє споживання порівняно з минулорічним показником на 2,9 в. п., Єгипет (6,1 %, або на 0,5 в. п. більше, ніж у січні – вересні 2015 року), Польща (6,0 %), Туреччина (5,9 %), Китай (5,6 %, зменшення становило 1,5 в. п.), Італія (5,3 %) тощо (див. діаграму 2.2).

Основним імпортером також лишається Російська Федерація (13,1 %), але, як і у випадку з експортом, ввезення звідти товарів у 2016 році порівняно з аналогічним періодом попереднього скоротилось у 1,5 раза. Іншими значущими країнами-імпортерами своєї продукції в Україну є Китай (12,0 %), Німеччина (11,0 %), Білорусь (7,3 %) та Польща (6,8 %).

Діаграма 2.2

Структура зовнішньої торгівлі товарами за основними країнами-партнерами у січні – вересні 2015–2016 років

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ БЮДЖЕТУ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2016 РОКУ

3.1. ВИКОНАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2016 РОКУ

ДОХОДИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ

Виконання дохідної частини зведеного бюджету за січень – вересень 2016 року становило 525,3 млрд грн, що на 57,4 млрд грн, або на 12,3 %, більше аналогічного показника попереднього року.

Річний план виконано на 69,7 %. Рівень фактичних надходжень у 2015 році становив 71,8 %.

До дохідної частини державного бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів надійшло 407,6 млрд грн, що на 23,2 млрд грн, або на 6,0 %, більше аналогічного показника 2015 року. У тому числі до загального фонду державного бюджету надійшло 378,4 млрд грн, до спеціального – 29,2 млрд грн.

Виконання дохідної частини державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів становило 404,5 млрд грн, що на 22,6 млрд грн, або на 5,9 %, більше відповідного показника попереднього року (див. таблицю 3.1.1).

Річний план виконано на 67,6 %.

Таблиця 3.1.1

**Доходи зведеного, державного та місцевих бюджетів
у січні – вересні 2013–2016 років**

Роки Доходи	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2016 рік проти 2015 року	
					Абсолютний приріст, млрд грн	Темп приросту, %
Зведений бюджет, млрд грн, у т. ч.:	325,9	333,4	467,9	525,3	57,4	12,3
– загальний фонд	277,6	286,2	431,6	481,2	49,6	11,5
– спеціальний фонд	48,3	47,2	36,3	44,1	7,8	21,5
Державний бюджет (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд грн, у т. ч.:	249,5	259,3	381,9	404,5	22,6	5,9
частка у доходах зведеного бюджету, %	76,6	77,8	81,6	77,0	х	х
– загальний фонд	215,6	227,3	359,3	376,1	16,8	4,7
– спеціальний фонд	33,9	32,0	22,6	28,4	5,8	25,7
Місцеві бюджети (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд грн, у т. ч.:	76,4	74,1	86,0	120,8	34,8	40,5
частка у доходах зведеного бюджету, %	23,4	22,2	18,4	23,0	х	х
– загальний фонд	62,0	58,9	72,3	105,0	32,7	45,2
– спеціальний фонд	14,4	15,2	13,7	15,8	2,1	15,3

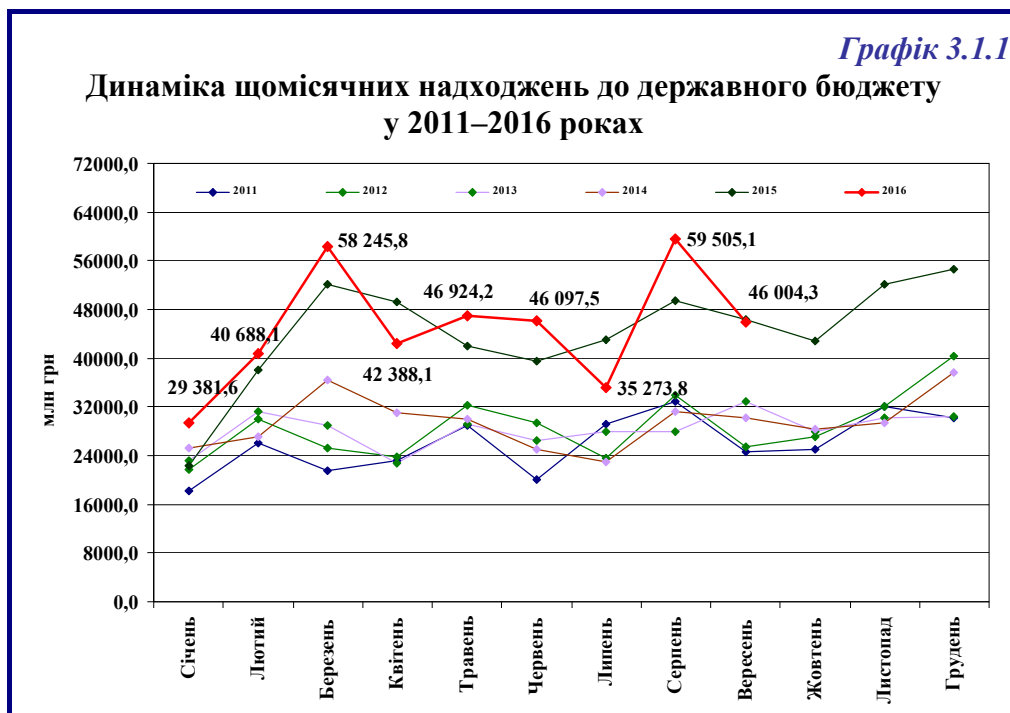
Надходження майже всіх основних податків продемонстрували позитивну динаміку: податок на додану вартість з вироблених в Україні товарів зріс на 22,8 млрд грн, або на 29,7 %; ПДВ з товарів, ввезених на її територію, – на 29,6 млрд грн, або на 29,9 %; податок на доходи

фізичних осіб – на 10,1 млрд грн, або на 31,8 %; акцизний податок – на 20,0 млрд грн, або на 44,5 %; рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів – на 7,6 млрд грн, або на 34,8 %.

Єдиним винятком стали податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції, обсяг надходжень яких зменшився порівняно з попереднім роком на 12,8 млрд грн, або на 47,0 %. Причиною скорочення надходжень із цього джерела стала лібералізація значної кількості ставок ввізного мита для товарів походженням із Європейського Союзу.

Водночас майже вдвічі зменшилися неподаткові надходження – з 90,3 млрд грн до 47,2 млрд грн. Причиною цього у вересні, як і в попередні місяці, стала відсутність у поточному році двох видів неподаткових надходжень: плати за видачу ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України, а також коштів, що перераховуються Національним банком України відповідно до Закону України «Про Національний банк України». У січні – вересні 2015 року ці платежі становили 9,0 млрд грн та 47,1 млрд грн відповідно.

Щомісячна динаміка надходжень до державного бюджету в цілому повторює динаміку останніх двох років (див. графік 3.1.1).

СТРУКТУРА ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ

Найсуттєвішою зміною в **структурі доходів** як зведеного, так і державного бюджетів щодо відповідного періоду попереднього року стало значне збільшення частки податкових надходжень (на 10,9 в. п. та 12,1 в. п. відповідно). Це пов'язано із зростанням надходжень з більшості основних податкових джерел наповнення бюджету: податку на додану вартість, податку на доходи фізичних осіб, акцизного податку та рентної плати.

Зменшення частки неподаткових надходжень (на 10,7 в. п. та 10,0 в. п. відповідно у зведеному та державному бюджетах) відбулося, як вже зазначалося раніше, внаслідок відсутності у перших трьох кварталах 2016 року таких надходжень, як кошти, що перераховуються

Національним банком України відповідно до законодавства, а також платежів за ліцензії на 3G зв'язок за статтею «плата за видачу, переоформлення, продовження терміну дії ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України». У зазначеному періоді попереднього року ці надходження становили до 25 % усього обсягу неподаткових надходжень.

Структура доходів зведеного та державного бюджетів наведена у таблиці 3.1.2.

Таблиця 3.1.2

**Структура доходів зведеного та державного бюджетів у
січні – вересні 2014–2016 років**

(%)

Доходи	Роки	Зведений бюджет			Державний бюджет		
		2014 рік	2015 рік	2016 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік
Податкові надходження з них:		78,3	76,8	87,7	75,9	75,9	88,0
— податок на доходи фізичних осіб		15,8	15,0	18,7	2,7	8,4	10,4
— податок на прибуток підприємств		10,0	6,7	7,6	12,8	7,4	8,9
— рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів		6,9	5,0	6,0	4,6	5,7	7,3
— податок на додану вартість		28,2	27,8	31,3	36,3	34,1	40,6
— акцизний податок		9,8	9,6	12,4	12,5	11,8	16,1
— податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції		2,6	5,9	2,8	3,4	7,1	3,6
— місцеві податки і збори		1,4	1,0	5,8	0,0	0,0	0,0
— інші податкові надходження		3,6	5,8	3,1	1,8	0,2	1,1
Неподаткові надходження, у т. ч.:		19,6	22,5	11,8	21,7	23,7	11,7
— доходи від власності та підприємницької діяльності		8,3	11,3	2,1	10,6	13,8	2,5
— адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційного та побічного продажу		1,6	3,2	1,5	1,5	3,4	1,4
— власні надходження бюджетних установ		7,1	6,7	6,7	6,4	5,2	6,2
— інші неподаткові надходження		2,6	1,3	1,5	3,2	1,3	1,6
Доходи від операцій з капіталом		0,5	0,3	0,2	0,3	0,0	0,0
Цільові фонди		0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
Інші надходження		1,5	0,3	0,2	2,0	0,4	0,2

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

У січні – вересні 2016 року до державного бюджету надійшло 356,1 млрд грн **податкових надходжень**, що на 66,2 млрд грн, або на 22,8 %, більше відповідного показника минулого року.

Протягом періоду, що аналізується, зросли обсяги надходжень з майже усіх податкових джерел.

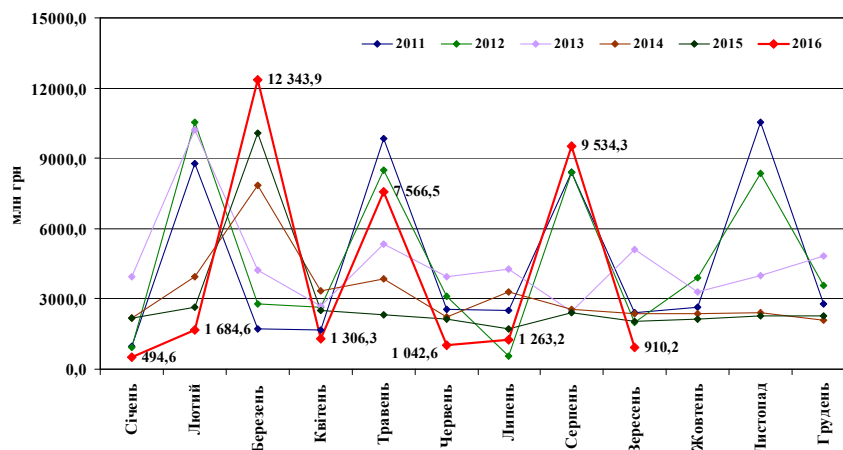
ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ

Так, до державного бюджету надійшло 36,1 млрд грн **податку на прибуток підприємств**, що на 8,1 млрд грн, або на 28,8 %, більше, ніж попереднього року. Річний плановий показник виконано на 75,1 %.

Щомісячна динаміка надходжень податку на прибуток підприємств відрізняється від тенденцій трьох попередніх років, втім, повторює тренд, який існував до 2013 року, коли на березень, травень, серпень, листопад і грудень припадали піки сплати податку (див. графік 3.1.2). Це пояснюється відмовою від щорічної сплати податку із застосуванням системи авансових платежів і поверненням до щоквартального декларування податку.

Графік 3.1.2

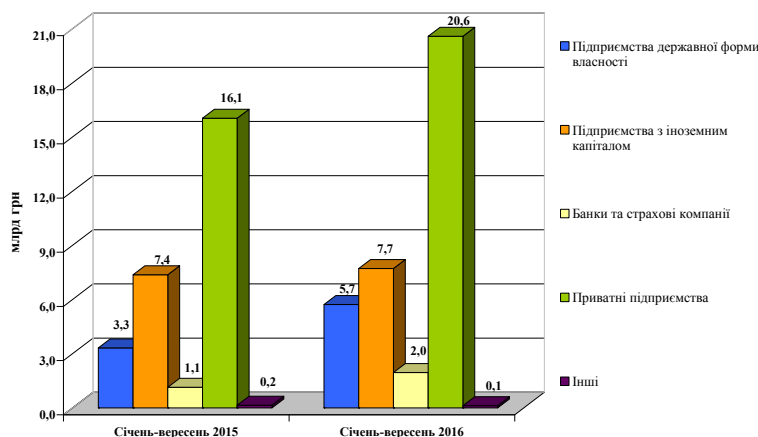
Динаміка щомісячних надходжень податку на прибуток підприємств до державного бюджету у 2011–2016 роках

Якщо розглядати надходження податку в розрізі його окремих складових, то помітно, що ситуація практично не змінилася порівняно з попереднім роком: несуттєво збільшили сплату податку до бюджету підприємства усіх секторів. Так, найбільше за обсягом збільшення обсягів надходжень продемонстрували приватні підприємства (+ 4,5 млрд грн) та підприємства державного сектору (+ 2,4 млрд грн). Підприємства з іноземним капіталом збільшили сплату податку на 0,3 млрд грн, підприємства фінансового сектору (банки та страхові компанії) – на 0,9 млрд грн (див. діаграму 3.1.1).

Діаграма 3.1.1

Надходження податку на прибуток підприємств різних форм власності у січні – вересні 2015–2016 років

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Іншим податком на доходи, який зараховується до державного бюджету був **податок на доходи фізичних осіб**, надходження якого становили 42,1 млрд грн, що на 10,1 млрд грн, або на 31,8 %, більше, ніж у попередньому році.

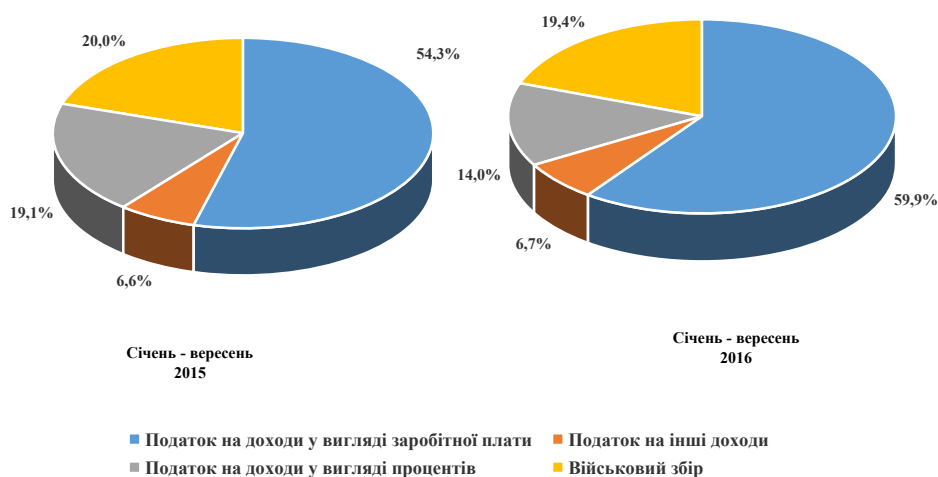
Рівень виконання бюджету за цією статтею становить 76,0 %, що свідчить про високу ймовірність перевиконання надходжень бюджету за даного джерела.

Найбільшою часткою податку на доходи (25,2 млрд грн) є податок на доходи у вигляді заробітної плати, які становлять майже 60 % всіх надходжень податку. П'ята частина надходить до державного бюджету у вигляді військового збору (8,1 млрд грн), введеного у 2014 році як тимчасовий засіб наповнення бюджету у надзвичайних умовах. Крім того, суттєву частку посідають надходження від оподаткування процентів (5,9 млрд грн).

Порівняно з попереднім роком зросли частки доходів у вигляді заробітної плати – на 5,6 в. п. та податку на доходи інші, ніж заробітна плата, – на 0,1 %. Частки всіх інших складових цього податку скоротилися: надходження від оподаткування доходів у вигляді процентів – на 5,1 в. п., військовий збір – на 0,7 в. п., податок на інші доходи – на 0,7 в. п. (див. діаграму 3.1.2).

Діаграма 3.1.2

Структура надходжень податку на доходи фізичних осіб до державного бюджету у січні – вересні 2015–2016 років

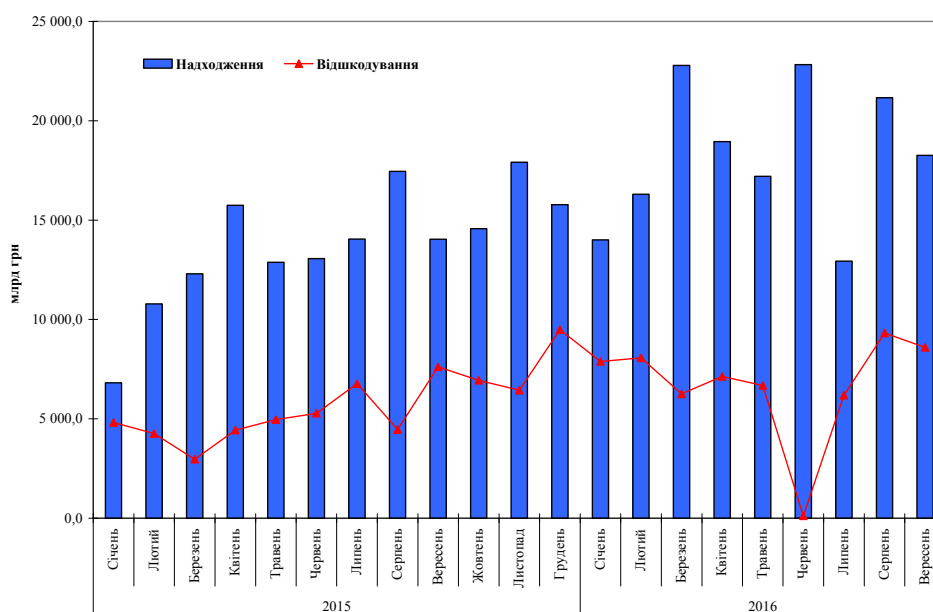
ПЛАТА ЗА ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

У січні – вересні 2016 року обсяги надходжень **рентної плати** збільшилися на понад 11% порівняно з аналогічним періодом попереднього року. Річний план за цією статтею виконано на 47,1 %, що свідчить про зростання ризиків невиконання річного плану з надходжень ренти до бюджету. Основною причиною цього є низький рівень надходжень ренти за видобуток природного газу, якої за три квартали 2016 року надійшло менше 50 % від обсягу запланованого на рік. Водночас частка цього виду ренти у загальній структурі рентних платежів сягає 70 %.

Збільшився на 18,2 млрд грн, або майже на 40,0 % проти відповідного періоду попереднього року також обсяг відшкодованого податку з бюджету. Причому зріс показник середньомісячного обсягу вішкодувань – з 5,7 млрд грн у 2015 році до 6,7 млрд грн у 2016 році (див. діаграму 3.1.4). Втім, у червні 2016 року відбулося фактичне припинення відшкодування ПДВ: протягом цього місяця зазначений показник становив всього 0,1 млрд грн проти 7,2 млрд грн у середньому за попередні п'ять місяців. Причиною цього стало проведення документальних перевірок сільськогосподарських підприємств через підозру у махінаціях з відшкодуванням ПДВ¹⁰. У наступному ж місяці, коли були здійснені затримані відшкодування, відбулося скорочення загального обсягу надходжень ПДВ до бюджету. Ця ситуація вкотре засвідчила серйозність проблеми справляння податку на додану вартість в Україні.

Діаграма 3.1.4

Щомісячні обсяги надходжень податку на додану вартість та відшкодувань податку з бюджету в 2015–2016 роках

ПОДАТКИ НА МІЖНАРОДНУ ТОРГІВЛЮ ТА ЗОВНІШНІ ОПЕРАЦІЇ

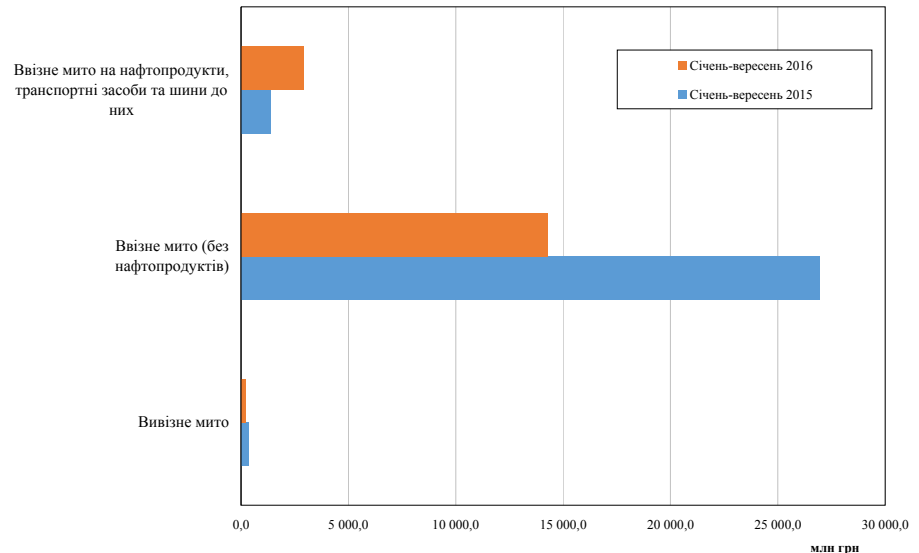
До державного бюджету надійшло 14,5 млрд грн **податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції**, що на 12,8 млрд грн, або на 47,0 %, менше відповідного показника минулого року (див. діаграму 3.1.5). З огляду на те, що обсяги імпорту у 2016 році порівняно з попереднім роком практично не змінилися, причиною різкого скорочення надходжень мит стала лібералізація значної кількості ставок ввізного мита для товарів походженням із Європейського Союзу.

Відповідно, найсуттєвіше зменшення було зафіксовано в частині надходжень ввізного мита (за виключенням ввізного мита на нафтопродукти, транспортні засоби та шини до них), які скоротилися на 12,7 млрд грн, або майже вдвічі. В частині ввізного мита на нафтопродукти натомість було зафіксовано подвійне зростання обсягів надходжень.

¹⁰ <http://ua.112.ua/ekonomika/dfs-i-derzhkaznacheistvo-vidnovyly-vidshkoduvannia-pdv-323794.html>

Діаграма 3.1.5

Структура надходжень податків на міжнародну торгівлю та зовнішні операції до державного бюджету за січень – вересень 2015–2016 років

Порівняно з аналогічним періодом попереднього року структура податків на міжнародну торгівлю зазнала певних змін у частині ввізного мита внаслідок збільшення надходжень сплати мита на нафтопродукти, транспортні засоби та шини до них. Зокрема, відбулися такі зміни:

- частка надходжень ввізного мита (без нафтопродуктів) зменшилася на 15,3 в. п.;
- частка надходжень вивізного мита збільшилася на 0,1 в. п.;
- частка надходжень ввізного мита на нафтопродукти, транспортні засоби та шини до них збільшилася на 15,2 в. п.

АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК

Надходження **акцизного податку** становило 65,1 млрд грн, що на 20,0 млрд грн, або на 44,0 %, більше відповідного показника минулого року. Акцизного податку з вироблених в Україні товарів надійшло 39,7 млрд грн, що на 12,0 млрд грн, або на 43,3 % більше, ніж за відповідний період 2015 року; акцизного податку з ввезених на територію України товарів – 25,4 млрд грн, що на 8,1 млрд грн, або на 46,4 %, більше показника попереднього року.

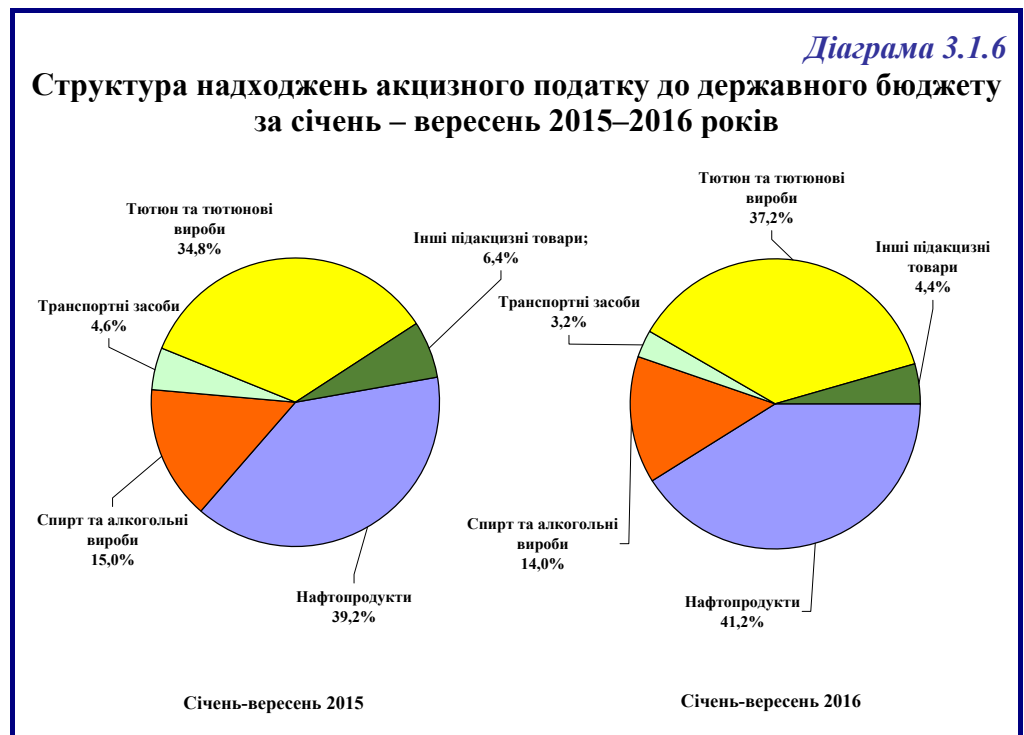
При цьому частка надходжень акцизного податку з вироблених в Україні товарів зменшилася на 0,5 в. п. і становила 61,0 % від загальних надходжень податку.

Річний план акцизного податку з вироблених в Україні товарів виконано на 75,2 %, а акцизного податку з ввезених на територію України товарів – на 87,1 %. Такий рівень виконання дає підстави очікувати перевиконання надходжень як «внутрішнього», так і «зовнішнього» акцизів.

Основним чинником збільшення надходжень акцизного податку у 2016 році стало зростання ставок на більшість груп підакцизних

товарів. Так, у частині алкогольних напоїв ставки збільшилися в 1,5–3 рази: з 1 січня 2016 року збільшено ставки на спирт в 1,5 рази, на пиво – удвічі, на слабоалкогольні напої – в 3 рази. З 1 березня 2016 року збільшено ставки на горілку та лікєро-горілочні вироби в 1,5 рази, на краплєні віна та вермути, а також на ігристі вина – в 2 рази. Збільшилися ставки податку і щодо тютюнових виробів: специфічна ставка зросла на 40 %, а адвалорна – на 12 %. При цьому вартість тютюнових виробів, що оподатковується акцизним податком, буде включати ПДВ, що також впливатиме на подорожчання тютюнової продукції. З 1 січня 2016 року передбачено також підвищення акцизного податку на пальне: для бензинів ставка зросте з 202 євро до 228 євро за тонну, на дизельне пальне – зі 100–132 євро до 113–149 євро за тонну, на скраплений газ – з 50 до 57 євро за тонну.

Структура акцизних надходжень представлена на діаграмі 3.1.6.

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

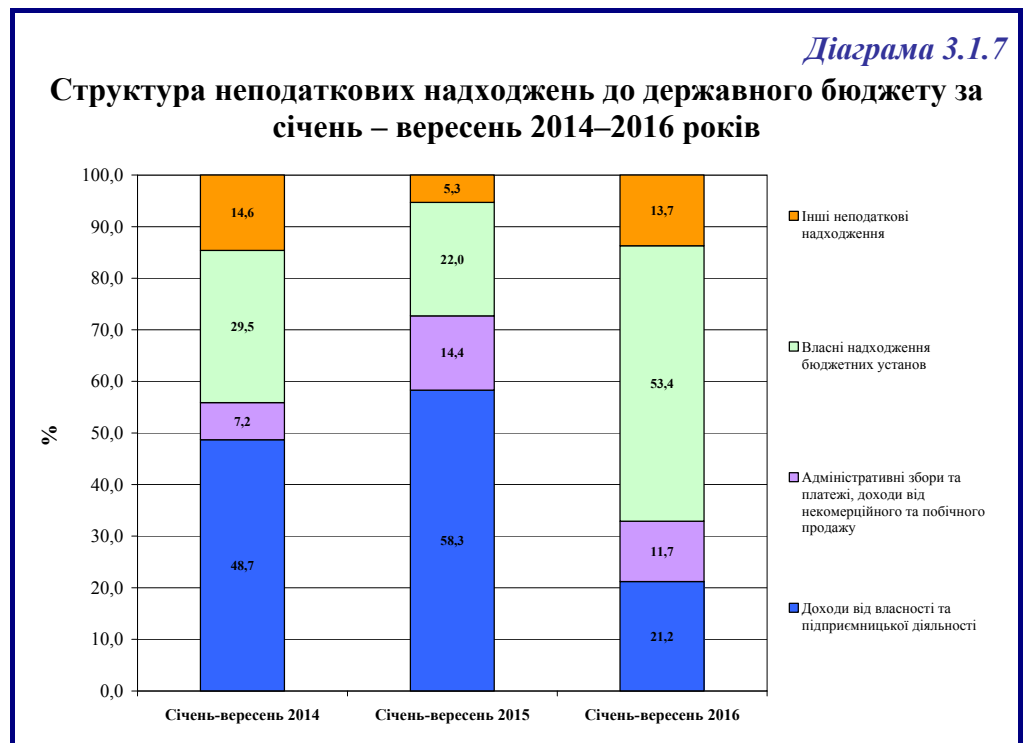
Обсяг **неподаткових надходжень** склав 47,2 млрд грн, що на 43,1 млрд грн, або майже вдвічі, менше відповідного показника 2015 року. Річний план виконано при цьому на 57,0 %.

Таке скорочення надходжень цього виду сталося внаслідок, у першу чергу, неперерахування Національним банком України коштів відповідно до Закону України «Про Національний банк України», а також відсутності надходжень плати за видачу ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України. У січні – вересні 2015 року ці платежі становили 47,1 млрд грн та 8,9 млрд грн відповідно. Втім, до кінця року Національний банк зобов'язаний перерахувати 38 млрд грн, що становить майже половину (45,9 %) всіх запланованих неподаткових надходжень.

На цьому фоні основною часткою неподаткових надходжень стали власні надходження бюджетних установ (53,4 %). Більш ніж у 2,5 рази зросла частка інших неподаткових надходжень. Водночас частки доходів від власності та підприємницької діяльності й

адміністративних зборів та платежів скоротилися на 37,1 в. п. і 2,7 в. п. відповідно.

Структура неподаткових надходжень представлена на діаграмі 3.1.7.

ДОХОДИ ВІД ВЛАСНОСТІ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Доходів від власності та підприємницької діяльності до державного бюджету надійшло 10,0 млрд грн, що на 42,6 млрд грн, або майже у 5,2 раза менше відповідного показника минулого року.

За відсутності коштів, що перераховуються до бюджету Національним банком України, найбільшою складовою цього виду доходів стали дивіденди і частина чистого прибутку (доходу) державних підприємств, що вилучається до бюджету (89,5 %).

АДМІНІСТРАТИВНІ ЗБОРИ ТА ПЛАТЕЖІ

Майже аналогічна ситуація склалась у I півріччі 2016 року і зі складовою «адміністративні збори та платежі», яких надійшло 5,5 млрд грн, що менше показника попереднього року у 2,4 раза. Це пов'язано з відсутністю доходів за статтею «плата за видачу, переоформлення, продовження терміну дії ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України».

Основним адміністративним збором став судовий збір, який надійшов у обсязі 1,4 млрд грн, що становить 41,3 % від загального обсягу цього виду надходжень. При цьому річний план з надходжень судового збору вже перевиконано на 14,1 %.

ВЛАСНІ НАДХОДЖЕННЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Обсяг власних надходжень бюджетних установ становив 25,2 млрд грн, що на 5,4 млрд грн, або на 27,1 %, більше аналогічного показника попереднього року.

Річний план за цим показником виконано на 78,3 %.

ІНШІ НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

До державного бюджету надійшло 6,4 млрд грн інших неподаткових надходжень, що на 1,7 млрд грн більше, ніж у 2015 році. Причиною зростання стало збільшення надходжень зборів

ДОХОДИ ВІД ОПЕРАЦІЙ З КАПІТАЛОМ

на обов'язкове державне пенсійне страхування з окремих видів господарських операцій – придбання автомобілів, нерухомого майна, збір за користування послугами стільникового зв'язку тощо.

Обсяг **доходів від операцій з капіталом** дещо зменшився. Так, за цією статтею до бюджету надійшло 142,7 млн грн, що на 1,6 % менше, ніж у 2015 році.

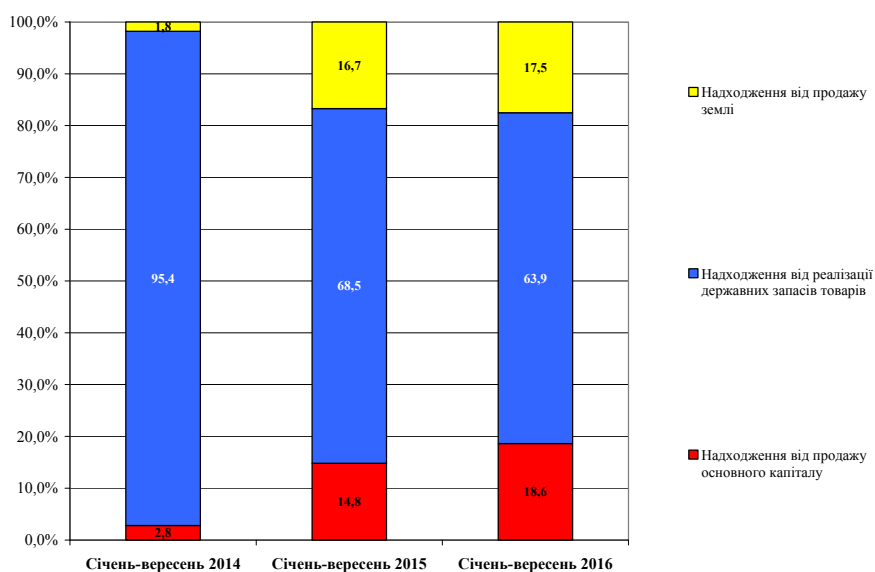
Основною причиною цього стало зменшення надходжень від реалізації державних запасів товарів.

Відповідно, відбулися зміни у структурі доходів від операцій з капіталом: частка доходів від реалізації державних запасів товарів зменшилася на 4,6 в. п., а частки надходжень від продажу основного капіталу та надходжень від продажу землі збільшилися на 3,8 в. п. та 0,8 в. п. відповідно.

Структура надходжень доходів від операцій з капіталом представлена на діаграмі 3.1.8.

Діаграма 3.1.8

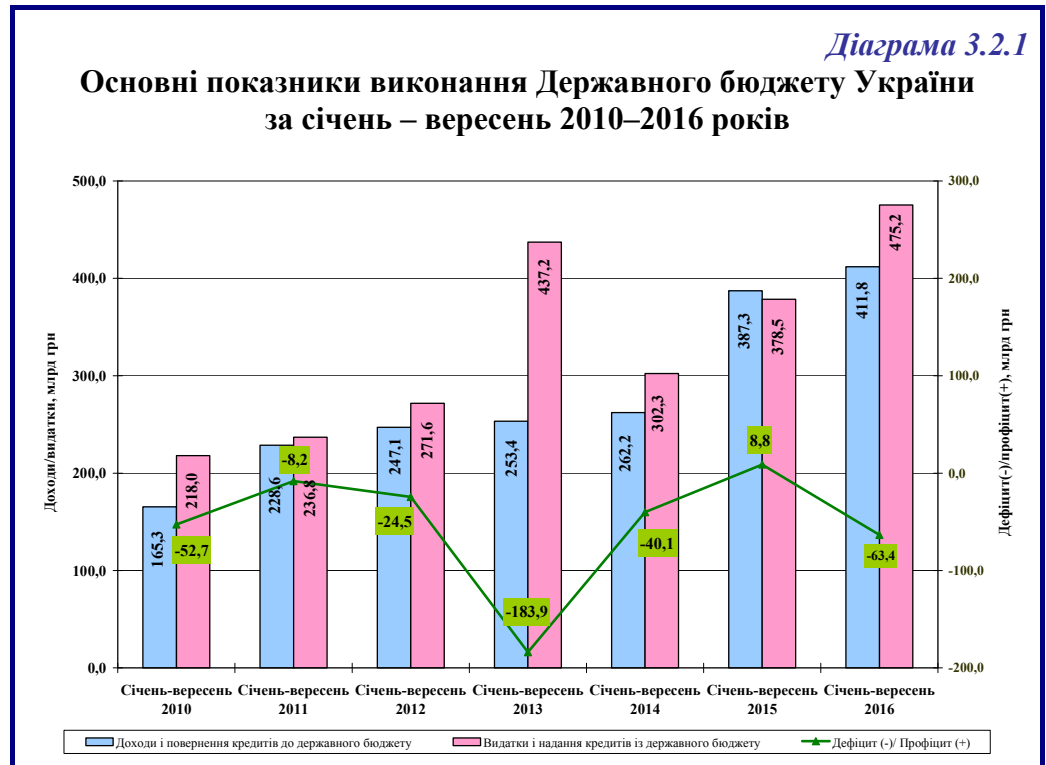
Структура надходжень доходів від операцій з капіталом до державного бюджету за січень – вересень 2014–2016 років

3.2. ФІНАНСУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА ДЕРЖАВНИЙ БОРГ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2016 РОКУ

ФІНАНСУВАННЯ ДЕФІЦИТУ БЮДЖЕТУ

За аналізований період державний бюджет виконано з дефіцитом у сумі 63,4 млрд грн (див. діаграму 3.2.1) при граничному розмірі дефіциту, встановленому Законом про Державний бюджет України на 2016 рік, 83,7 млрд грн.

По загальному фонду бюджету дефіцит становив 63,5 млрд грн при річному плані 68,9 млрд грн. Спеціальний фонд виконано з профіцитом у обсязі 0,1 млрд грн при плановому річному дефіциті 16,9 млрд грн.

Фінансування державного бюджету за борговими операціями склало 67,2 млрд грн, що становить 69,3 % річного планового показника (див. таблицю 3.2.1). Порівняно з минулим роком цей показник зменшився на 45,2 млрд грн, або на 40,2 %.

Запозичення здійснені у сумі 170,3 млрд грн, або 67,8 % річного планового показника. Із них річний план за внутрішніми запозиченнями виконано на рівні 89,1 %, за зовнішніми – 46,4 %. Частка внутрішніх запозичень складає 65,8 %, що на 26,6 в. п. більше, ніж у аналогічному періоді 2015 року.

Обсяги запозичень до державного бюджету зменшилися порівняно з 2015 роком на 19,0 %, у минулому році цей показник становив 7,1 %.

Зі 170,3 млрд грн запозичень на внутрішньому ринку було залучено 112,1 млрд грн, на зовнішньому – 58,2 млрд грн. До загального фонду державного бюджету було спрямовано 166,6 млрд грн, включаючи випуск ОВДП на поповнення статутних капіталів ПАТ

«Державний експортно-імпортний банк України»¹¹ на 9,3 млрд грн та ПАТ «Державний ощадний банк України»¹² на 5,0 млрд грн (зі строком обігу 10 років та ставкою доходу на рівні 6 % річних).

Кошти, що залучаються від міжнародних організацій економічного розвитку, надійшли у сумі 3,7 млрд грн, або 24,6 % запланованого річного обсягу. За аналогічний період 2015 року зазначені надходження надійшли у сумі 4,0 млрд грн, або 28,5 %.

Таблиця 3.2.1

**Показники фінансування дефіциту державного бюджету
за січень – вересень 2012–2016 років**

Роки Показники	2012 рік	2013 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік		
					Річний план	Факт	Виконання, %
Загальне фінансування, млрд грн, у т.ч.:	24,4	35,2	40,1	-8,8	85,7	63,4	74,0
— загальний фонд	22,1	38,7	32,3	-9,5	68,9	63,5	92,2
— спеціальний фонд	2,3	-3,5	7,8	0,7	16,8	-0,1	x
Фінансування за борговими операціями, млрд грн	36,7	52,2	155,5	112,4	97,0	67,2	69,3
Запозичення, млрд грн, у т.ч.:	87,0	107,0	226,3	210,3	251,2	170,3	67,8
— внутрішні запозичення	55,1	80,5	150,2	82,5	125,8	112,1	89,1
частка, %	63,3	75,2	66,4	39,2	50,1	65,8	x
— зовнішні запозичення	31,9	26,5	76,1	127,8	125,4	58,2	46,4
частка, %	36,7	24,8	33,6	60,8	49,9	34,2	x
Погашення, млрд грн, у т.ч.:	-50,3	-54,8	-70,8	-97,9	-154,2	-84,1	54,5
— внутрішні зобов'язання	-25,8	-29,6	-44,9	-79,6	-121,3	-77,0	63,5
частка, %	51,3	54,1	63,5	81,3	78,7	91,6	x
— зовнішні зобов'язання*	-24,5	-25,2	-25,9	-18,3	-32,9	-7,1	21,6
частка, %	48,7	45,9	36,5	18,7	21,3	8,4	x
Коригування за зовнішніми зобов'язаннями	x	x	x	x	x	-19,0	x
Надходження від приватизації державного майна, млрд грн	5,4	0,9	0,1	0,1	17,1	0,1	0,6
Фінансування за активними операціями, млрд грн	-17,7	-17,9	-115,5	-121,3	-28,4	-3,9	13,7

Погашення боргу здійснено у сумі 84,1 млрд грн, що більше за показник минулого року на 5,3 % (див. таблицю 3.2.1). Виконання річного планового обсягу склало 54,5 %, що на 15,6 в. п. більше відповідного показника 2015 року. Погашення внутрішнього боргу становило 77,0 млрд грн, або 63,5 % річного планового обсягу, зовнішнього боргу -7,1 млрд грн, або 21,6 %.

Крім того здійснене коригування за зовнішнім боргом з від'ємним значенням у сумі 19,0 млрд грн.

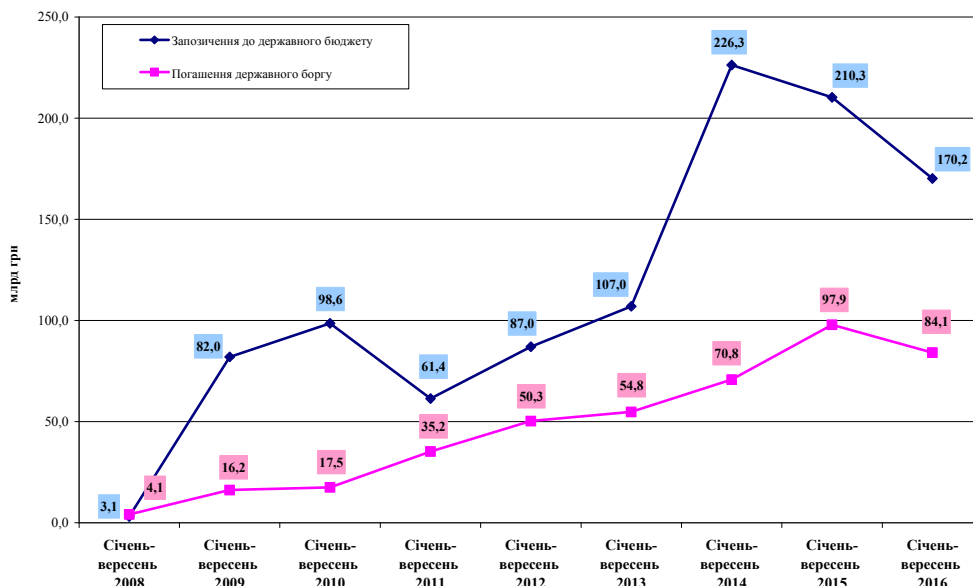
¹¹ Постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 2016 р. № 33 «Про збільшення статутного капіталу публічного акціонерного товариства «Державний експортно-імпортний банк України».

¹² Постанова Кабінету Міністрів України від 27 січня 2016 р. № 31 «Про збільшення статутного капіталу публічного акціонерного товариства «Державний ощадний банк України» та внесення змін до його Статуту».

За аналізований період відбулося значне зменшення розриву між обсягами запозичень та погашення боргу (див. графік 3.2.1), що при сталому недопущенні зростання такого розриву може стати запорукою зменшення боргового навантаження на бюджет у майбутньому.

Графік 3.2.1

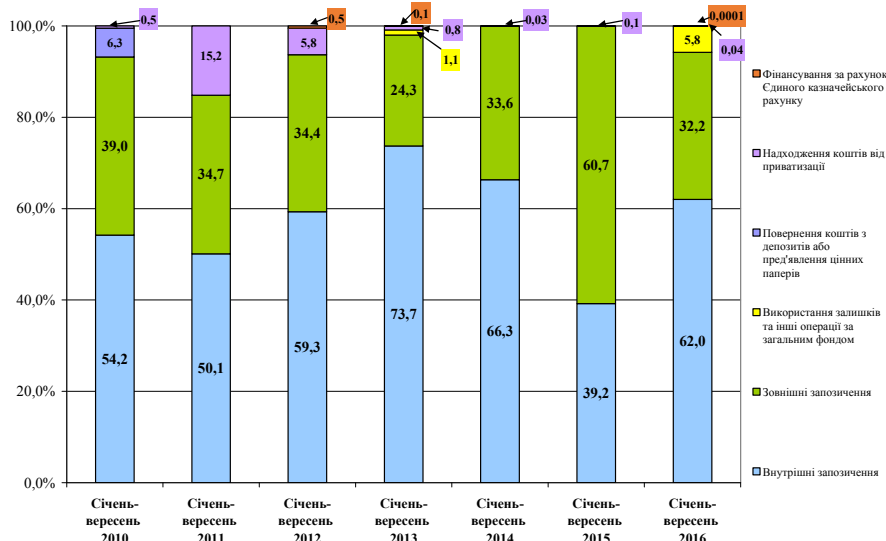
Порівняння обсягів запозичень до державного бюджету та погашення державного боргу у січні – вересні 2008–2016 років

У структурі джерел фінансування у січні – вересні 2016 року, як і в минулому році, майже єдиним джерелом були запозичення (див. діаграму 3.2.2). Їх структура змінилася у бік суттєвого зменшення (порівняно з аналогічним періодом минулого року) частки зовнішніх запозичень. Наразі ця частка знаходиться приблизно у межах 2010–2014 років.

Діаграма 3.2.2

Структура джерел фінансування державного бюджету за січень – вересень 2010–2016 років

Діаграма 3.2.3 ілюструє порівняння обсягів джерел фінансування та напрямів витрачання коштів за рахунок цих джерел і накопичення невикористаних надходжень за січень – вересень 2016 року.

Із діаграми 3.2.3 бачимо, що на фінансування дефіциту бюджету було спрямовано понад третину усіх залучених джерел. Причому, можна припустити, що основна частина фінансування дефіциту (51,2 млрд грн) була спрямована на здійснення поточних видатків бюджету. На здійснення ж капітальних видатків та видатків на дослідження і розробки, окремі заходи розвитку, які у майбутньому мають сприяти економічному зростанню держави, умовно можна відзначити, що припадає, відповідно, тільки 4,8 млрд грн та 7,4 млрд грн, або 19,2 % загального обсягу дефіциту бюджету.

ВИТРАТИ НА ПОГАШЕННЯ ТА ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

Витатки на обслуговування боргових зобов'язань виконані на рівні 76,4 % річного планового показника і становили 77,5 млрд грн, що на 24,5 % перевищує аналогічний показник 2015 року (див. таблицю 3.2.2).

Таблиця 3.2.2

Витрати бюджету на погашення та обслуговування державного боргу за січень – вересень 2014–2016 років

Роки Показники	2014 рік			2015 рік			2016 рік		
	Річний план, млрд грн	Факт, млрд грн	Виконання, %	Річний план, млрд грн	Факт, млрд грн	Виконання, %	Річний план, млрд грн	Факт, млрд грн	Виконання, %
ПЛАТЕЖІ ЗА ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ, усього, у т.ч.:	158,3	104,2	65,8	347,4	160,2	46,1	255,7	161,6	63,2
— внутрішнім	102,5	67,7	66,1	188,4	122,6	65,1	188,4	123,3	65,4
— зовнішнім	55,8	36,4	65,3	159,0	37,6	23,7	67,3	38,3	56,9

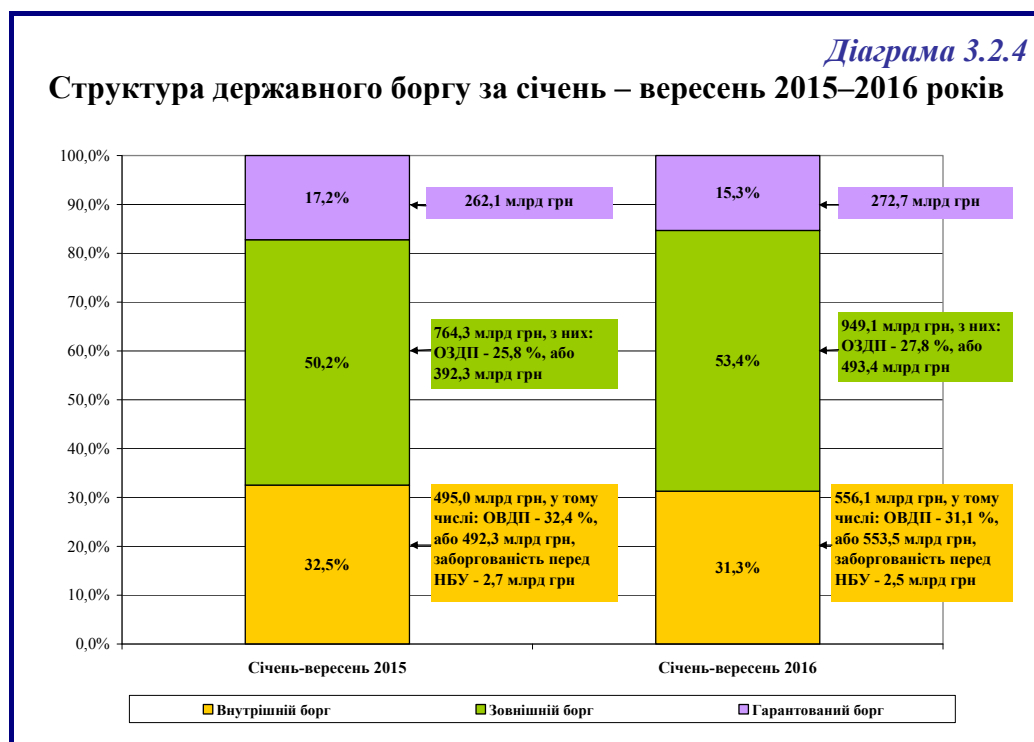
Платежі з погашення державного боргу, у т.ч.:	109,2	70,8	64,9	251,6	97,9	38,9	154,2	84,1	54,5
— внутрішнього	67,7	44,9	66,4	128,0	79,6	62,2	121,3	77,0	63,5
— зовнішнього*	41,5	25,9	62,4	123,6	18,3	14,8	32,9	7,1	21,6
Видатки на обслуговування державного боргу, у т.ч.:	49,1	33,4	67,9	95,8	62,3	65,0	101,5	77,5	76,4
— внутрішнього	34,8	22,8	65,5	60,4	43,0	71,2	67,1	46,3	69,0
— зовнішнього	14,3	10,6	73,7	35,4	19,3	54,5	34,4	31,2	90,7
ВИТРАТИ БЮДЖЕТУ, усього (видатки, надання кредитів, погашення державного боргу)	575,2	373,1	64,9	862,6	476,5	55,2	861,6	559,2	64,9
Питома вага платежів за державним боргом у витратах бюджету, %	27,5	27,9	х	40,3	33,6	х	29,7	28,9	х

Загальний обсяг витрат на погашення й обслуговування державного боргу становив 161,6 млрд грн, або 28,9 % усіх витрат державного бюджету, що на 4,7 в. п. менше, ніж у минулому році (у 2015 році зростання цього показника щодо 2014 року становило 5,7 в. п.).

ДЕРЖАВНИЙ І ГАРАНТОВАНИЙ ДЕРЖАВОЮ БОРГ

На кінець вересня 2016 року державний та гарантований державою борг України склав 1 777,8 млрд грн, з них 67,6 % (1 202,4 млрд грн) припадає на державний та гарантований державою зовнішній борг, а 32,4 % (575,4 млрд грн) – на внутрішній.

Державний борг України становив 1 505,1 млрд грн, або 84,7 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу, з них 31,3 % припадає на внутрішній борг, а 53,4 % – на зовнішній борг (див. діаграму 3.2.4).

У структурі державного боргу дещо збільшилася частка зовнішнього боргу – до 53,4 %, або на 3,1 %. Він становив 949,1 млрд грн, або на 24,2 % більше, ніж у минулому році. Державний внутрішній борг становив 31,3 %, або 556,1 млрд грн.

Гарантований державою борг на кінець вересня 2016 року становив 272,7 млрд грн, або 15,3 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу. Як і раніше, найбільша частка припадала на гарантований зовнішній борг – 14,2 %, який становив 253,4 млрд грн. Гарантований внутрішній борг складав 19,3 млрд грн, або 1,1 % від загальної суми державного та гарантованого державою боргу.

3.3. АНАЛІЗ ВИДАТКІВ І КРЕДИТУВАННЯ ЗВЕДЕНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТІВ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2016 РОКУ

ЗВЕДЕНИЙ БЮДЖЕТ

Видатки зведеного бюджету виконані у сумі 556,7 млрд грн, що становить 65,6 % річного планового показника, у тому числі видатки загального фонду – 500,0 млрд грн (68,5 %), видатки спеціального фонду – 56,7 млрд грн (47,8 %) (див. таблицю 3.3.1).

Як свідчать дані таблиці, рівень виконання видатків зведеного бюджету дещо вищий (на 3,0 в. п.) за показник попереднього року. Основним чинником цього було збільшення рівня виконання видатків загального фонду бюджету на 4,5 в. п.

Таблиця 3.3.1

Видатки зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – вересень 2014–2016 років

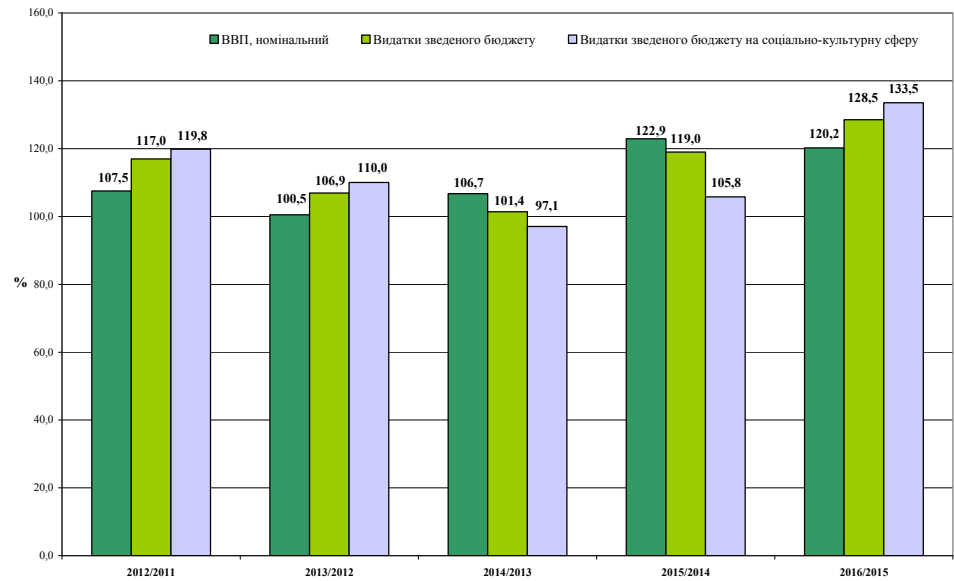
Роки Видатки	2014 рік			2015 рік			2016 рік		
	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %
Зведений бюджет, у т. ч.:	582 450,8	364 068,6	62,5	692 178,5	433 190,0	62,6	848 501,9	556 683,2	65,6
– загальний фонд	476 338,0	314 445,5	66,0	606 025,4	387 921,3	64,0	729 815,3	500 005,3	68,5
– спеціальний фонд	106 112,8	49 623,1	46,8	86 153,1	45 268,7	52,5	118 686,6	56 677,9	47,8
Державний бюджет (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	327 545,3	206 763,3	63,1	411 740,8	257 418,2	62,5	502 049,7	335 116,8	66,7
– загальний фонд	264 765,7	176 120,9	66,5	372 949,3	237 772,0	63,8	452 761,3	309 418,2	68,3
– спеціальний фонд	62 779,6	30 642,4	48,8	38 791,5	19 646,2	50,6	49 288,4	25 698,6	52,1
Місцеві бюджети (без урахування міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	254 905,6	157 305,4	61,7	280 437,7	175 771,8	62,7	346 452,2	221 566,4	64,0
– загальний фонд	211 572,3	138 324,6	65,4	233 076,1	150 149,3	64,4	277 054,0	190 587,1	68,8
– спеціальний фонд	43 333,3	18 980,8	43,8	47 361,6	25 622,5	54,1	69 398,2	30 979,3	44,6
Державний бюджет (з урахуванням міжбюджетних трансфертів), у т. ч.:	457 511,9	298 766,4	65,3	594 984,8	373 357,0	62,8	690 654,8	470 765,6	68,2
– загальний фонд	384 597,4	261 482,6	68,0	554 591,5	352 974,2	63,6	640 290,3	445 030,4	69,5
– спеціальний фонд	72 914,5	37 283,8	51,1	40 393,3	20 382,8	50,5	50 364,5	25 735,2	51,1
Міжбюджетні трансферти, разом	129 966,6	92 003,1	70,8	183 243,9	115 938,8	63,3	188 605,2	135 648,8	71,9

Темп зростання видатків зведеного бюджету збільшився на 9,5 в. п. порівняно з минулорічним показником і становив 128,5 % (див. діаграму 3.3.1). Темп зростання ВВП на 12,2 в. п. нижче темпів зростання видатків.

Зважаючи на наведене, частка видатків зведеного бюджету у ВВП збільшилася на 2,2 в. п. і становила 33,7 %. Водночас слід зазначити, що співвідношення між видатками зведеного бюджету та ВВП, яке склалось у поточному році, незначно відрізняється від річних показників, що спостерігалися протягом останніх років.

Діаграма 3.3.1

Темпи приросту ВВП і видатків зведеного бюджету за січень – вересень 2012–2016 років

Видатки соціального спрямування¹³ зведеного бюджету становили 322,6 млрд грн. Порівняно з минулим роком вони збільшилися на 33,5 % (у минулому році збільшення становило 5,8 %). Водночас темпи приросту загального обсягу видатків зведеного бюджету становили 28,5 %. Це, зокрема, пов'язано зі збільшенням на 80,1 %, або на 64,7 млн грн, видатків Пенсійного фонду України за рахунок коштів державного бюджету.

Частка видатків соціального спрямування у державному бюджеті збільшилася на 5,0 в. п. щодо показника попереднього року та склала 41,5 % (див. графік 3.3.1). При цьому за іншими видатками зросла тільки частка видатків на громадський порядок, безпеку та судову владу (на 0,2 в. п.), незважаючи на те, що інші видатки загалом зросли на 18,7 % порівняно з відповідним періодом минулого року. Це пов'язано зі значним збільшенням обсягів видатків на соціальний захист пенсіонерів (на 63,9 %).

Із графіка видно, що частки видатків соціального спрямування у зведеному та державному бюджетах¹⁴ зросли порівняно з минулим роком (2,2 в. п. та 5,0 в. п. відповідно). Частка видатків соціального спрямування у місцевих бюджетах знизилася на 1,1 в. п. до 82,9 %.

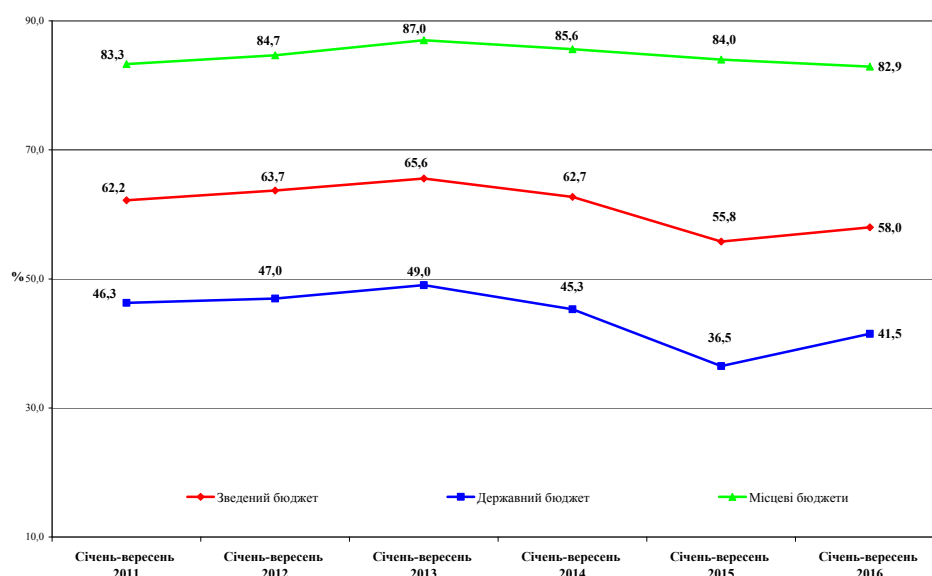
Слід відмітити збільшення у цілому темпів зростання видатків соціального спрямування.

¹³ До видатків соціального спрямування належать видатки на охорону здоров'я, освіту, духовний та фізичний розвиток, соціальний захист і соціальне забезпечення.

¹⁴ Місцеві бюджети спрямовують у соціально-культурну сферу значно більшу частку видатків, ніж державний бюджет. Це пояснюється структурою витрат місцевих бюджетів, згідно з Бюджетним кодексом України.

Графік 3.3.1

Частка видатків соціального спрямування у структурі видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – вересень 2011–2016 років

Темпи зростання видатків на житлово-комунальне господарство у зведеному бюджеті збільшилися у 1,5 раза, у державному бюджеті – у 15,7 раза та у 1,5 раза в місцевих бюджетах (див. таблицю 3.3.2). Це пов'язано зі збільшенням, порівняно з минулим роком, фінансування субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот. У звітному періоді ця субвенція профінансована у сумі 28,5 млрд грн, тоді як за 9 місяців 2015 року її обсяг становив 7,8 млрд грн.

Таблиця 3.3.2

Темпи зростання окремих видів видатків зведеного, державного та місцевих бюджетів за січень – вересень 2014–2016 років порівняно з попереднім періодом

(%)

Роки Видатки згідно з функціональною класифікацією	2014 рік			2015 рік			2016 рік		
	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети	Зведений бюджет	Державний бюджет	Місцеві бюджети
Разом видатків (без урахування міжбюджетних трансфертів), з них на:	127,0	147,3	100,7	119,0	124,5	111,7	128,5	130,2	126,1
– житлово-комунальне господарство	189,5	167,8	189,7	85,2	7,2	85,8	128,9	114,0	129,0
– охорону здоров'я	92,1	74,8	96,0	115,0	88,6	119,7	103,4	104,8	103,3
– духовний і фізичний розвиток	104,4	95,8	108,9	104,9	130,9	92,9	107,4	83,8	122,6
– освіту	94,5	93,3	95,0	105,8	98,2	108,9	115,3	121,3	113,1
– соціальний захист і соціальне забезпечення	100,2	96,8	105,6	102,5	100,4	105,6	160,8	163,9	156,4

ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ

Темпи зростання видатків зведеного та державного бюджетів значно підвищилися за рахунок збільшення видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення.

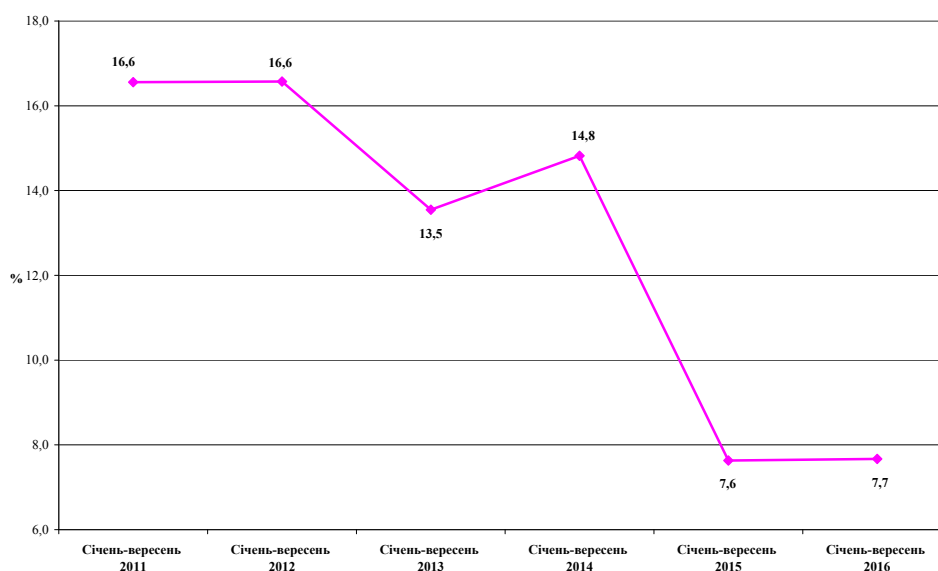
Видатки Державного бюджету України з урахуванням міжбюджетних трансфертів становили 470,8 млрд грн, що на 26,1 % більше, ніж за 9 місяців 2015 року. Рівень виконання річного плану збільшився на 5,4 в. п. і становив 68,2 % (див. таблицю 3.3.1).

Видатки державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів склали 335,1 млрд грн, що на 77,7 млрд грн, або на 30,2 %, більше показника минулого року. Рівень виконання річного плану збільшився на 4,2 в. п порівняно з минулорічним показником і становив 66,7 %. Видатки загального фонду профінансовані у сумі 309,4 млрд грн, спеціального фонду – у сумі 25,7 млрд грн, і збільшилися на 30,1 % та 30,8 % відповідно.

Незначно збільшилася частка видатків спеціального фонду щодо минулорічного показника (див. графік 3.3.2). Зазначене пов'язано, в основному, зі збільшенням видатків спеціального фонду на громадський порядок, безпеку та судову владу – вони зросли на 36,9 %, або на 2,2 млрд грн. Крім того, на 36,7 % (2,3 млрд грн) збільшились видатки на вищу освіту, зокрема на вищі навчальні заклади III і IV рівнів акредитації.

Графік 3.3.2

Динаміка частки видатків спеціального фонду державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів за січень – вересень 2011–2016 років

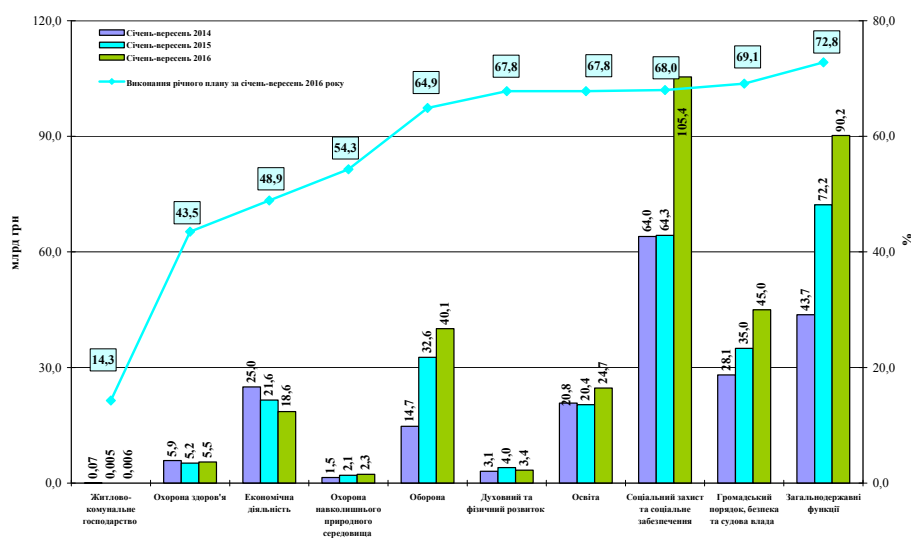

ВИДАТКИ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Упродовж 9 місяців 2016 року найкраще фінансувалися видатки на загальнодержавні функції (72,8 % річного планового обсягу), міжбюджетні трансферти (71,9 %), громадський порядок, безпеку та судову владу (69,1 %) (див. діаграму 3.3.2). Дуже низьким є фінансування видатків на житлово-комунальне господарство. Цього року на зазначені цілі було витрачено 5,5 млрд грн, або 14,3 % від річного плану.

Діаграма 3.3.2

Динаміка видатків державного бюджету січень – вересень 2014–2016 років у розрізі функціональної класифікації

Видатки соціального спрямування державного бюджету становили майже 139,0 млрд грн, що більше минулорічного показника на 45,1 млрд грн, або на 48,0 %. Рівень їх виконання становив 66,5 %, що на 0,9 в. п. більше за минулорічний показник.

У структурі видатків порівняно з відповідним періодом 2015 року мають місце деякі зміни (див. таблицю 3.3.3). Як і в минулому році, найбільша частка припадає на міжбюджетні трансферти (28,8 %), однак вона зменшилась на 2,2 в. п.

Таблиця 3.3.3

Видатки державного бюджету за січень – вересень 2014–2016 років у розрізі функціональної класифікації видатків та кредитування

Роки Видатки згідно з функціональною класифікацією	2014 рік			2015 рік			2016 рік		
	План, млн грн	Факт, млн грн	Частка факт, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Частка факт, %	План, млн грн	Факт, млн грн	Частка факт, %
Загальнодержавні функції, з них:	68 811,8	43 687,2	14,6	113 302,9	72 244,1	19,3	123 940,3	90 187,4	19,2
• обслуговування боргу	46 343,6	31 101,8	10,4	92 672,5	60 006,5	16,1	99 056,3	76 294,3	16,2
Оборона	27 869,2	14 749,1	4,9	53 255,4	32 634,0	8,7	61 764,8	40 063,4	8,5
Громадський порядок, безпека та судова влада	45 648,2	28 103,1	9,4	54 408,8	34 969,8	9,4	65 126,4	45 021,3	9,6
Охорона навколишнього природного середовища	3 386,8	1 456,4	0,5	4 240,6	2 063,9	0,6	4 172,4	2 263,6	0,5
Житлово-комунальне господарство	85,9	67,1	0,0	483,0	4,9	0,0	38,7	5,5	0,0
Охорона здоров'я	11 278,4	5 869,0	2,0	12 331,7	5 199,2	1,4	12 525,4	5 451,2	1,2
Духовний та фізичний розвиток	5 199,0	3 081,7	1,0	7 506,4	4 033,7	1,1	4 987,0	3 379,6	0,7
Освіта	32 638,2	20 772,0	7,0	32 255,1	20 390,6	5,5	36 467,9	24 738,6	5,3
Соціальний захист та соціальне забезпечення, з них:	87 181,8	64 016,8	21,4	90 948,0	64 296,8	17,2	154 954,0	105 405,6	22,4
• соціальний захист пенсіонерів	81 729,7	60 984,7	20,4	80 811,6	58 648,6	15,7	145 404,3	99 253,4	21,1

Економічна діяльність, у т.ч.:	45 446,0	24 960,8	8,4	43 008,9	21 581,2	5,8	38 072,8	18 600,4	4,0
• сільське господарство, лісове господарство та мисливство, рибне господарство	6 679,5	4 343,9	1,5	5 023,0	3 048,2	0,8	4 448,4	2 903,0	0,6
• паливно-енергетичний комплекс	13 409,0	8 001,4	2,7	3 642,9	1 309,1	0,4	1 324,7	1 114,2	0,2
• транспорт	20 312,6	10 291,5	3,4	25 054,8	13 517,7	3,6	1 324,7	1 114,2	0,2
• інші видатки на економічну діяльність	5 044,9	2 324,0	0,8	9 288,2	3 706,2	1,0	30 974,9	13 469,0	2,9
Міжбюджетні трансферти	129 966,6	92 003,2	30,8	183 244,0	115 938,8	31,0	188 605,2	135 648,8	28,8
Усього	457 511,9	298 766,4	100,0	594 984,8	373 357,0	100,0	690 654,9	470 765,4	100,0

Наступною за розміром є частка видатків на соціальний захист та соціальне забезпечення (22,4 %), яка зросла на 5,2 в.п. у зв'язку із збільшенням видатків Пенсійного фонду України, зокрема, для компенсації його втрат, пов'язаних зі зниженням у 2016 році ставки єдиного соціального внеску, і покрити дефіцит бюджету Пенсійного фонду.

Значна частка бюджетних коштів була спрямована на загальнодержавні функції (19,2 %), що пов'язано з борговим навантаженням на бюджет у формі обслуговування боргу (16,2 % усіх видатків). Сума, витрачена на зазначені цілі за 9 місяців поточного року, в 33,7 рази перевищує видатки на охорону навколишнього природного середовища, у 22,6 рази – на духовний та фізичний розвиток, у 14,0 разів – на охорону здоров'я, у 4,1 рази – на економічну діяльність, у 3,1 рази – на освіту.

Загалом слід зазначити, що порівняно з відповідним періодом минулого року збільшення часток видатків, крім зазначеного збільшення по видатках на соціальний захист та соціальне забезпечення, відбулося тільки по громадському порядку, безпеці та судовій владі (0,2 в. п.).

ВИДАТКИ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

У розрізі економічної класифікації відбулося зростання майже за всіма статтями поточних видатків. За захищеними статтями знизилися тільки видатки на нарахування на заробітну плату – на 8,1 % (з 1 січня 2016 року ЄСВ становить 22,0 % замість 36,7 %). Зменшилося також фінансування інших поточних видатків.

Із загального обсягу збільшення видатків (97,4 млрд грн) найбільша частка (41,8 %) припадає на виплату пенсій і допомог. На оплату праці працівників бюджетних установ припадає 20,4 % збільшення, на поточні трансферти органам державного управління інших рівнів – 18,8 %, на обслуговування боргових зобов'язань – 15,6 %, на капітальні видатки – 4,9 %.

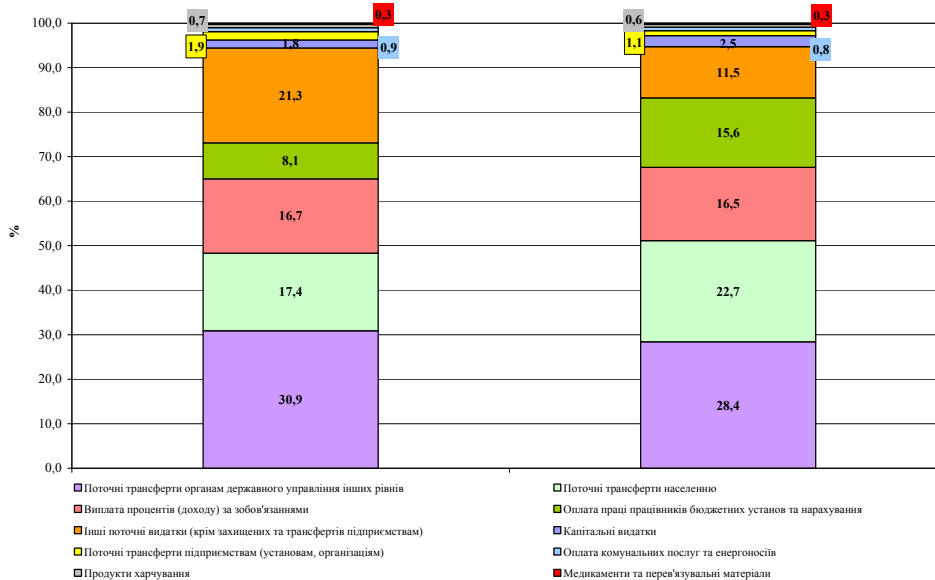
Вищенаведене зумовило зростання питомої ваги відповідних видатків у загальному їх обсязі (див. діаграму 3.3.3). Водночас у цілому частка поточних видатків у загальній структурі зменшилася на 0,6 в. п. і склала 97,5 %.

Збільшились як обсяг, так і рівень виконання капітальних видатків. Вони становили 11,7 млрд грн, що на 4,8 млрд грн, або у 1,7 рази, більше, ніж у січні – вересні 2015 року. Рівень їх виконання збільшився на 11,0 в. п. і склав 41,3 %. Таке зростання видатків передусім пов'язано зі збільшенням у 2,7 рази обсягу видатків на

капітальні трансферти, які склали 5,1 млрд грн порівняно з 1,9 млрд грн у січні – вересні 2015 року.

Діаграма 3.3.3

Структура видатків державного бюджету за січень – вересень 2015–2016 років у розрізі економічної класифікації

Збільшилася частка видатків на захищені статті, вона становила 84,9 % усіх видатків державного бюджету, що на 3,3 в. п. більше показника 2015 року (для порівняння, у минулому році збільшення становило 0,6 в. п.).

Виконання видатків на захищені статті за січень – вересень 2016 року склало 71,8 % річного плану, що на 0,5 в. п. більше минулорічного показника. Видатки розвитку виконані на 56,5 % порівняно з 71,1 % за видатками споживання.

ВИДАТКИ ЗА ПРОГРАМНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Виконання бюджетних програм Державного бюджету України за січень – червень 2014–2016 років наведено у додатку А. У цілому на 2016 рік у державному бюджеті затверджена 491 бюджетна програма (508 бюджетних програм у відповідному періоді 2015 року), з них 18 – з надання субвенцій місцевим бюджетам та 3 – дотації з державного бюджету місцевим бюджетам.

За 9 місяців 2016 року на 100,0 % профінансовано 8 бюджетних програм на загальну суму 972,2 млн грн. У звітному періоді найбільші обсяги видатків здійснено за такими бюджетними програмами головних розпорядників коштів:

- «Фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів Пенсійного фонду» (99,3 млрд грн) Міністерства соціальної політики України;
- «Обслуговування державного боргу» (76,3 млрд грн); «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам, тимчасової державної допомоги дітям та допомоги по

догляду за інвалідами I чи II групи внаслідок психічного розладу» (34,7 млрд грн); «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот» (28,5 млрд грн) Міністерства фінансів України;

- «Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам» (32,5 млрд грн); «Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики» (14,6 млрд грн) Міністерства освіти і науки України;
- «Забезпечення діяльності Збройних Сил України та підготовка військ» (32,4 млрд грн) Міністерства оборони України;
- «Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам» (32,0 млрд грн) Міністерства охорони здоров'я України;
- «Забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, участь у міжнародних миротворчих операціях» (12,9 млрд грн) Міністерства внутрішніх справ України;
- «Розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування» (5,0 млрд грн); «Виконання боргових зобов'язань за запозиченнями, залученими державою або під державні гарантії на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування» (4,3 млрд грн) Державного агентства автомобільних доріг України.

Протягом 9 місяців 2016 року не фінансувалося 45 бюджетних програм на загальну суму 17,5 млрд грн.

НАДАННЯ КРЕДИТІВ З БЮДЖЕТУ / ПОВЕРНЕННЯ КРЕДИТІВ ДО БЮДЖЕТУ

Обсяг наданих із державного бюджету кредитів становить 4,4 млрд грн, або 26,1 % річного плану, а обсяг повернутих кредитів – 4,2 млрд грн, або 73,4 % (див. таблицю 3.3.4). Рівень виконання річного плану з надання кредитів зменшився на 6,5 в. п., з повернення кредитів збільшився – на 10,5 в. п. порівняно з відповідним періодом минулого року.

Таблиця 3.3.4

Показники надання і повернення кредитів з / до бюджету за січень – вересень 2014–2016 років

Роки Показники	2014 рік			2015 рік			2016 рік		
	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %	Річний план, млн грн	Факт, млн грн	Виконання, %
Кредитування, у т.ч.:	5 098,7	2 208,1	x	11 175,9	2 177,8	x	11 041,6	187,8	x
– надання кредитів	8 541,8	3 497,8	40,9	16 003,2	5 212,5	32,6	16 735,1	4 366,9	26,1
– повернення кредитів	– 3 443,1	– 1 289,7	37,5	– 4 828,3	– 3 034,7	62,9	– 5 693,5	– 4 179,0	73,4

Найбільше кредитів із державного бюджету протягом аналізованого періоду було надано у сфері житлово-комунального господарства, економічної діяльності (у паливно-енергетичному комплексі та транспорті) та соціального захисту і соціального забезпечення, зокрема:

- Міністерству енергетики та вугільної промисловості України – за бюджетними програмами: «Будівництво повітряної лінії 750 кВ Запорізька – Каховська» – 1,0 млрд грн; «Підвищення надійності постачання електроенергії в Україні» – 758,8 млн грн; «Будівництво ПЛ 750 кВ Рівненська АЕС – Київська» – 387,2 млн грн; «Реконструкція гідроелектростанцій ПАТ «Укргідроенерго» – 266,3 млн грн; «Підвищення ефективності передачі електроенергії (Модернізація підстанцій)» – 100,7 млн грн;
- Державному агентству автомобільних доріг України – за бюджетною програмою «Розвиток автомагістралей та реформа дорожнього сектору» – 997,5 млн грн;
- Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України – за бюджетними програмами: «Розвиток міської інфраструктури і заходи в секторі централізованого тепlopостачання України, розвиток системи водопостачання та водовідведення в м. Миколаєві, реконструкція та розвиток системи комунального водного господарства м. Чернівці» – 120,4 млн грн; «Державне пільгове кредитування індивідуальних сільських забудовників на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» – 31,7 млн грн.
- Міністерство фінансів України надало кредитів у рамках бюджетної програми «Виконання державою гарантійних зобов'язань за позичальників, що отримали кредити під державні гарантії» у сумі 675,8 млн грн.

Повернення кредитів, в основному, відбулось у сфері економічної діяльності (інша економічна діяльність, інші галузі економіки, сільське, лісове, рибне господарство, мисливство).

У розрізі бюджетних програм найбільше повернення кредитів мало місце за такими головними розпорядниками:

- Міністерству фінансів України – за бюджетними програмами: «Повернення позик, наданих для фінансування проектів розвитку за рахунок коштів, залучених державою» – 3 496,5 млн грн; «Повернення бюджетних коштів, наданих на поворотній основі на виконання окремих заходів» – 332,4 млн грн.
- Міністерству енергетики та вугільної промисловості України – за бюджетною програмою «Повернення коштів, наданих публічному акціонерному товариству «Укргідроенерго» на поворотній основі для реалізації проектів соціально-економічного розвитку» – 282,0 млн грн;
- Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України – за бюджетними програмами: «Повернення кредитів, наданих з державного бюджету молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла, і пеня» – 21,9 млн грн; «Повернення кредитів, наданих з державного бюджету індивідуальним сільським забудовникам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» – 33,5 млн грн;
- Міністерству аграрної політики та продовольства України – за бюджетною програмою «Повернення кредитів, наданих з державного бюджету фермерським господарствам» – 5,2 млн грн.

3.4. ВИКОНАННЯ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗА СІЧЕНЬ – ВЕРЕСЕНЬ 2016 РОКУ

ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

За даними Державного казначейства України, до загального та спеціального фондів місцевих бюджетів (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) у січні – вересні 2016 році надійшло 256,4 млрд грн, що на 27,0 %, або на 54,5 млрд грн, більше за відповідний показник минулого року.

Без урахування міжбюджетних трансфертів надійшло 120,7 млрд грн, що на 34,7 млрд грн, або на 40,3 % більше, ніж у 2015 році.

Річний план доходів, затверджений місцевими радами, виконано на 89,3 %. Такі високі показники виконання річного плану за 9 місяців дозволяють прогнозувати його перевиконання за результатами року.

Виконання дохідної частини місцевих бюджетів характеризують дані, наведені у таблиці 3.4.1.

Таблиця 3.4.1

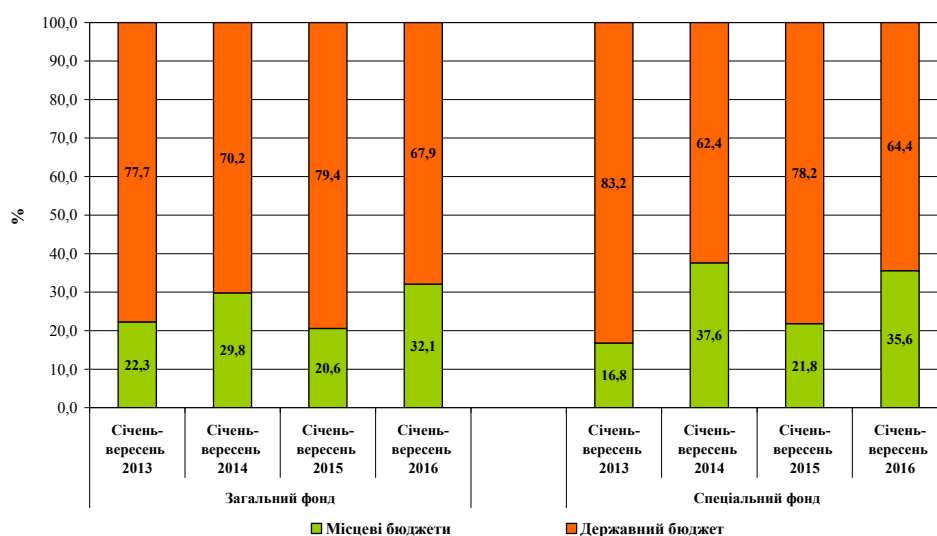
Надходження доходів до місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – вересень 2014–2016 років

Доходи	Факт за січень-вересень 2014 року	Факт за січень-вересень 2015 року	Затверджено місцевими радами на 2016 рік	Факт за січень-вересень 2016 року	Виконання планів, затверджених місцевими радами, %
Усього, млн грн, у т.ч.:	74 123,8	85 966,1	135 226,8	120 744,1	89,3
– загальний фонд	58 948,2	72 295,1	121 602,5	105 038,8	86,4
– спеціальний фонд	15 175,6	13 671,0	13 624,3	15 705,3	115,3

Частка доходів місцевих бюджетів у зведеному бюджеті становила 23,0 %, що на 4,6 в. п. більше рівня минулого року. При цьому відбулися зміни у структурі доходів за фондами бюджету (див. діаграму 3.4.1).

Діаграма 3.4.1

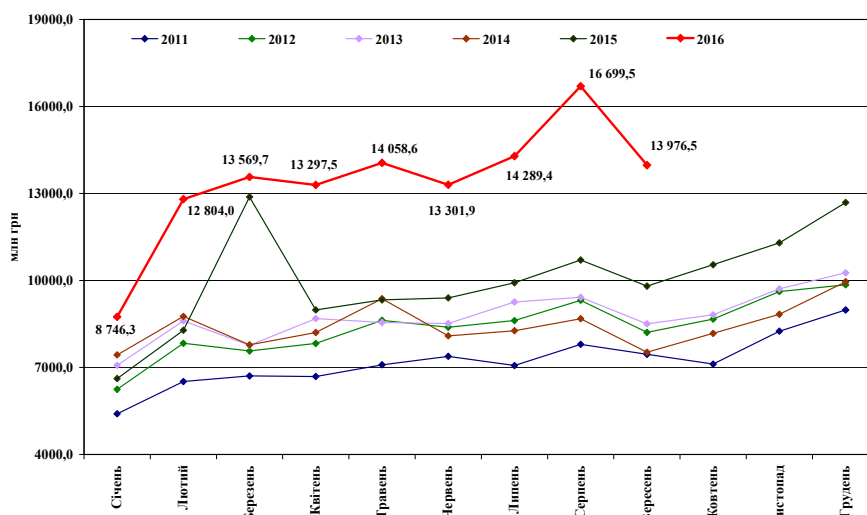
Частки доходів у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету за січень – вересень 2013–2016 років

Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів у 2016 році продемонструвала досить стрімке зростання – середньомісячні обсяги надходжень перевищували минулорічні більш як на чверть. Це пояснюється збільшенням, у першу чергу, надходжень податку на доходи фізичних осіб (див. графік 3.4.1).

Графік 3.4.1

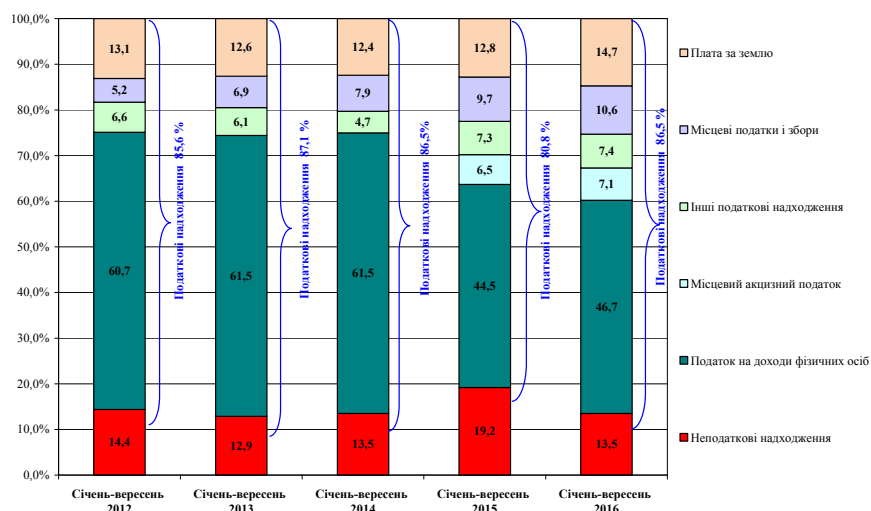
Динаміка щомісячних надходжень доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) у 2011–2016 роках

Певних змін зазнала структура доходів місцевих бюджетів, насамперед через збільшення частки податкових надходжень, зумовлене зростанням таких видів доходів, як податок на доходи фізичних осіб (+2,2 в. п.), місцеві податки і збори (+0,9 в. п.) та акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів (+0,6 в. п.). Це призвело, відповідно і до скорочення частки неподаткових надходжень на 5,7 в. п. до 13,5 % (див. діаграму 3.4.2).

Діаграма 3.4.2

Структура доходів місцевих бюджетів за січень – вересень 2012–2016 років

ПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

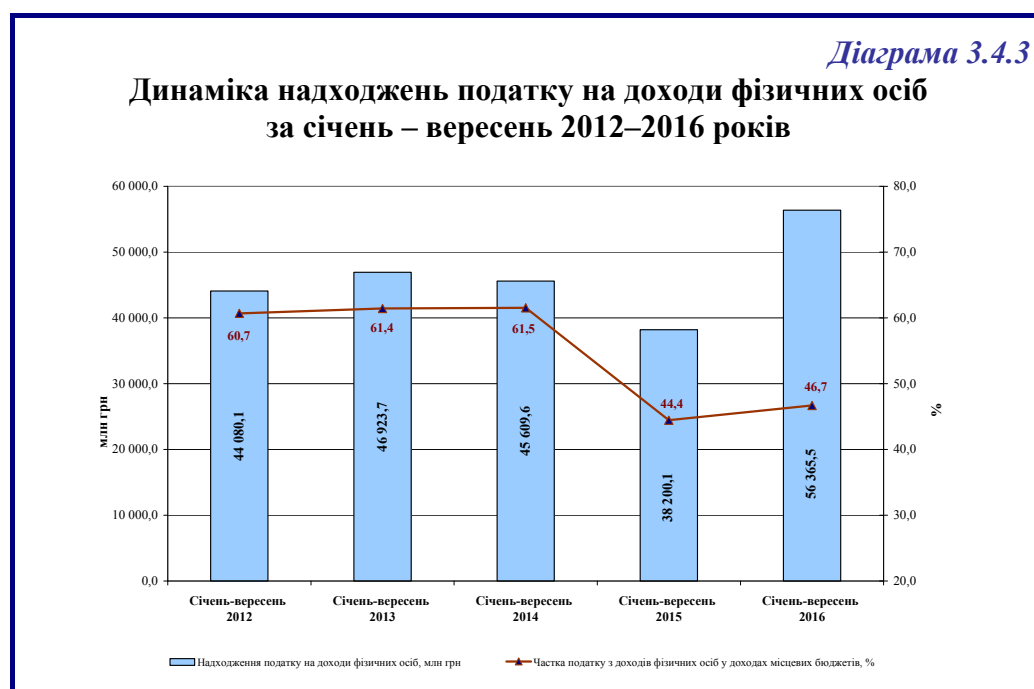
У січні – вересні 2016 року до місцевих бюджетів надійшло 104,5 млрд грн **податкових надходжень**, що на 18,2 млрд грн, або на 47,6 %, більше, ніж у відповідному періоді попереднього року.

Рівень виконання податкових надходжень становив 86,2 % від річного плану. Такий показник виконання плану дає підстави прогнозувати його перевиконання за результатами року з огляду на те, що частка податкових надходжень перших трьох кварталів у фактичних річних надходженнях за останні чотири роки становила в середньому 61,5 %. Причому такий високий показник виконання було забезпечено зростанням надходжень з усіх основних податкових джерел. Так, річні планові показники податку на доходи фізичних осіб виконано на 82,4 %; податку на прибуток підприємств – перевиконано вже за 9 місяців, і їх виконання становить 102,6 %; акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів – на 90,1%; орендної плати на землю з юридичних осіб – на 89,0 %; єдиного податку – на 88,9 % тощо.

ПОДАТОК НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Податок на доходи фізичних осіб, попри переспрямування його значної частки до державного бюджету, продовжує зберігати позицію найвагомішого за обсягом джерела дохідної частини місцевих бюджетів – 46,7 %. Надходження цього податку склали 56,4 млрд грн, що на 18,2 млрд грн, або на 47,6 %, більше за відповідний показник минулого року.

Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб відображена на діаграмі 3.4.3.

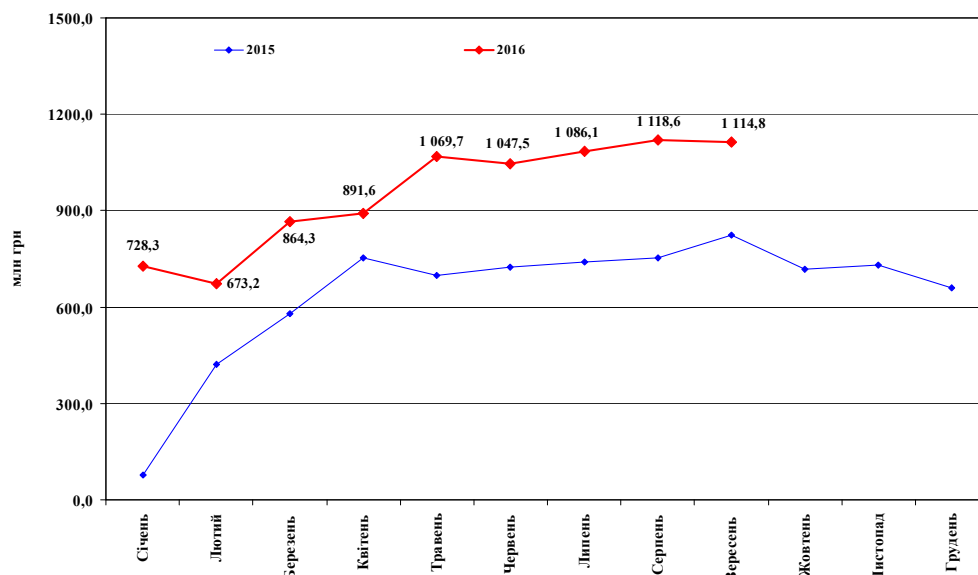
АКЦИЗНИЙ ПОДАТОК НА РОЗДРІБНИЙ ПРОДАЖ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ

У 2015 рік було запроваджено таке джерело надходжень місцевих бюджетів, як акцизний податок на роздрібний продаж підакцизних товарів. У січні – вересні 2016 року з цього джерела надійшло 8,6 млрд грн, що на 3,0 млрд грн, або на 54,2 %, більше, ніж за аналогічний період 2015 року. Частка цього податку у загальних надходженнях місцевих бюджетів становить 7,1 %, що робить його четвертим за обсягом податковим джерелом.

Як видно з графіку 3.4.2, цей вид акцизу є стабільним і прогнозованим джерелом доходів, забезпечуючи місцеві бюджети рівномірним місячними надходженням на рівні 1,0 млрд грн із потенціалом до зростання.

Графік 3.4.2

Динаміка надходжень акцизного податку на роздрібний продаж підакцизних товарів у 2015–2016 роках

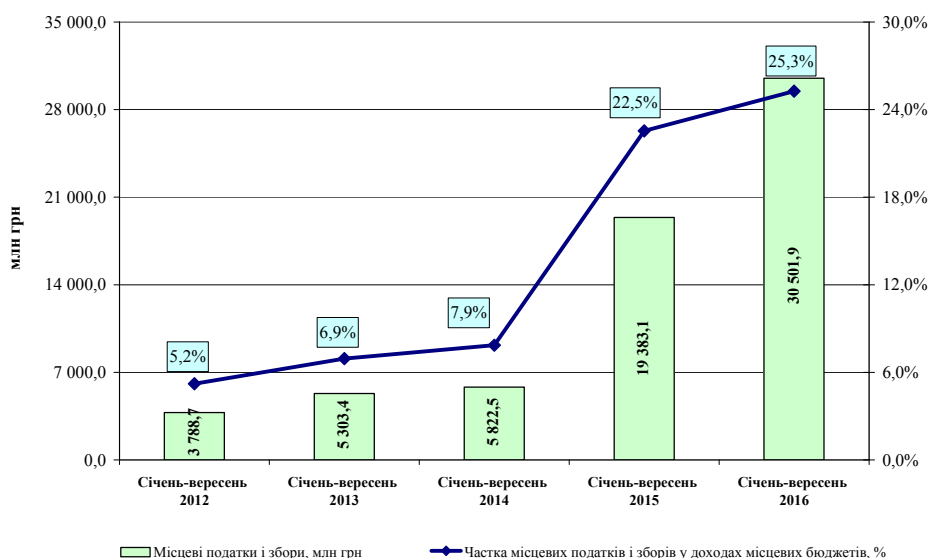

МІСЦЕВІ ПОДАТКИ І ЗБОРИ

За останні два роки місцеві податки і збори, до яких віднесено єдиний податок і податки на майно, стали другим за обсягом джерелом наповнення місцевих бюджетів. Їхня частка у загальній структурі доходів місцевих бюджетів у перші три квартали 2016 року становила більш ніж чверть усіх доходів місцевих бюджетів (без міжбюджетних трансфертів), а обсяг – 30,5 млрд грн (див. діаграму 3.4.4).

Діаграма 3.4.4

Динаміка надходжень місцевих податків і зборів за січень – вересень 2012–2016 років

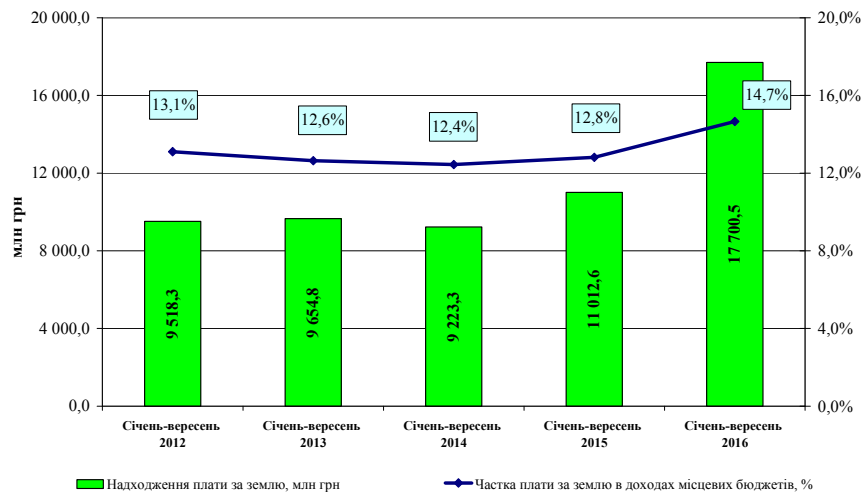

ЗЕМЕЛЬНИЙ ПОДАТОК І ОРЕНДНА ПЛАТА ЗА ЗЕМЛЮ

Основним за обсягом джерелом місцевих податків є «плата за землю»¹⁵. З цього джерела надійшло 17,7 млрд грн, що на 60,7 % більше за відповідний показник минулого року (див. діаграму 3.4.5).

Діаграма 3.4.5

Динаміка надходжень плати за землю за січень – вересень 2012–2016 років

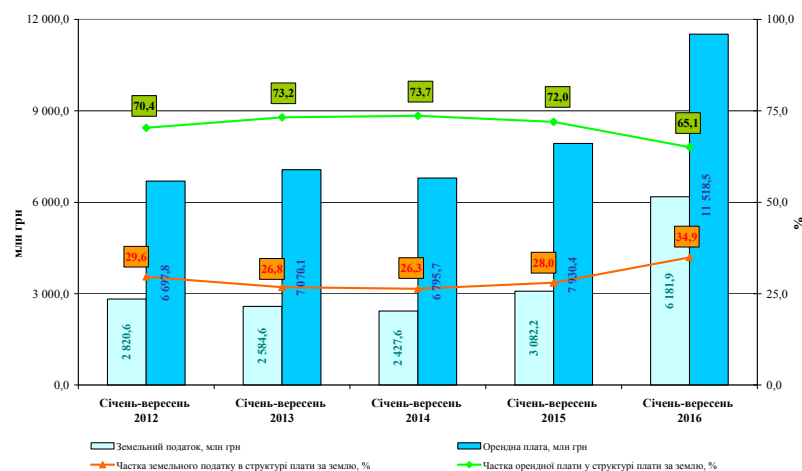

Одним із чинників такого збільшення було проведення грошової оцінки земель за введеними новими коефіцієнтами, зокрема у м. Києві.

У 2016 році продовжилася тенденція до скорочення частки орендної плати за землю та відповідного збільшення частки земельного податку. За три квартали поточного року це скорочення становило 6,9 в. п., що пов'язано з майже дворазовим збільшенням відрахувань земельного податку юридичними особами (див. діаграму 3.4.6).

Діаграма 3.4.6

Динаміка надходжень земельного податку та орендної плати за січень – вересень 2012–2016 років

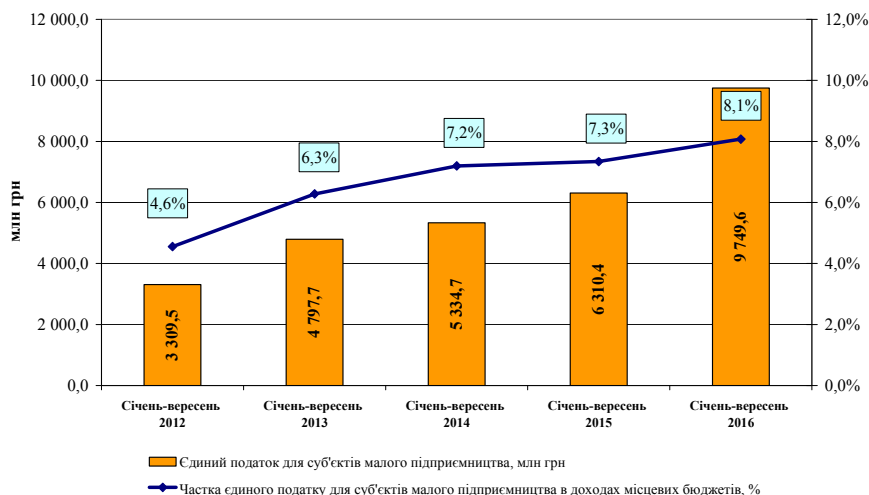
¹⁵ Після віднесення платежів, які до 2015 року позначалися терміном «плата за землю», до місцевих податків ця назва офіційно не вживається. Тому її використання зумовлено міркуваннями приведення даних у порівнянні умови і з огляду на те, що ця назва використовувалася у попередні періоди.

ЄДИНИЙ ПОДАТОК ДЛЯ СУБ'ЄКТІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Попри кризові явища в економіці, п'ятий рік поспіль продовжується зростання обсягів надходжень **єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва**. Це зробило зазначений податок другим за обсягом серед місцевих податків і зборів, його було сплачено 9,7 млрд грн, що на 54,5 % більше за обсяги надходжень 2015 року¹⁶ (див. діаграму 3.4.7).

Діаграма 3.4.7

Динаміка надходжень єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва за січень – вересень 2012–2016 років

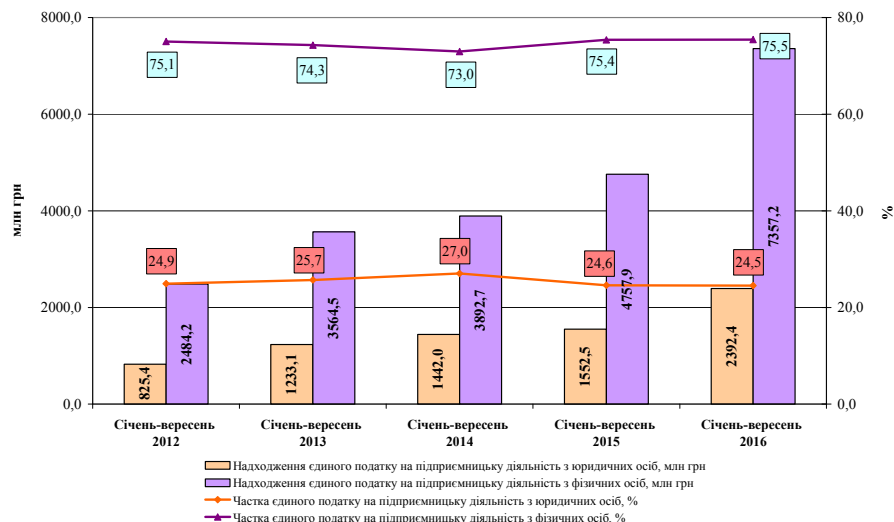

Таке зростання відбулося, в основному, через збільшення обсягів відратувань платниками податку – фізичними особами.

На діаграмі 3.4.8 представлена динаміка надходжень єдиного податку з юридичних та фізичних осіб.

Діаграма 3.4.8

Динаміка надходжень єдиного податку з юридичних і фізичних осіб за січень – вересень 2012–2016 років

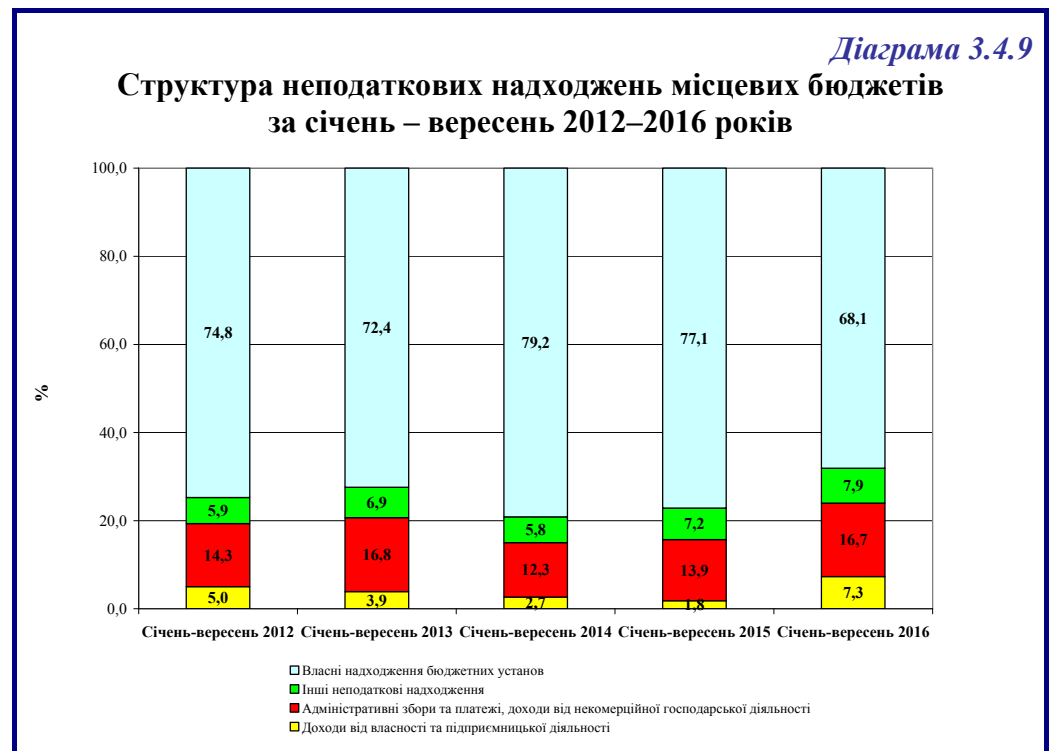
¹⁶ Без врахування надходжень сум податку з сільськогосподарських товаровиробників

НЕПОДАТКОВІ НАДХОДЖЕННЯ

Варто зазначити, що з 2015 року до складу єдиного податку було включено податок з сільськогосподарських товаровиробників, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 %. Аналогом цього податку у попередні періоди був фіксований сільськогосподарський податок. У 2016 році цього податку надійшло 1,7 млрд грн, що в 1,5 раза більше, ніж у попередньому році.

Обсяг **неподаткових надходжень** місцевих бюджетів склав 15,0 млрд грн, що на 0,1 млрд грн, або на 0,5 %, менше, ніж відповідний показник 2015 року. Таке скорочення пов'язане зі зменшенням власних надходжень бюджетних установ.

Відповідно, у структурі неподаткових надходжень відмічається зменшення частки власних надходжень бюджетних установ на 9,0 в. п., водночас частки інших складових зросли: доходи від власності та підприємницької діяльності на 5,5 в. п., адміністративні збори та платежі – на 2,8 в. п., а інші неподаткові надходження – на 0,7 в. п. (див. діаграму 3.4.9).

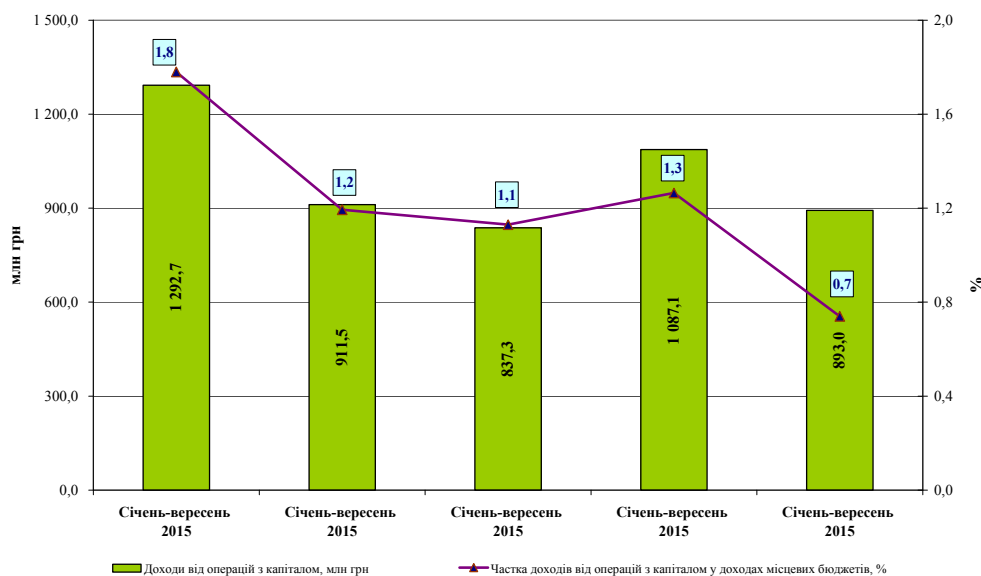
Попри зменшення, найбільшою за обсягом статтею неподаткових надходжень до місцевих бюджетів продовжують бути **власні надходження бюджетних установ**. Їх обсяг становив 10,2 млрд грн, що на 1,4 млрд грн менше аналогічного показника минулого року.

ДОХОДИ ВІД ОПЕРАЦІЙ З КАПІТАЛОМ

У січні – вересні 2016 року обсяг **доходів від операцій з капіталом** зменшився на 17,8 % порівняно з аналогічним періодом попереднього року. Вони становили 0,9 млрд грн, що на 0,2 млрд грн менше, ніж у 2015 році. Відповідно, зменшилася на 0,6 в. п., або майже удвічі, і частка доходів від операцій з капіталом у доходах місцевих бюджетів (див. діаграму 3.4.10).

Діаграма 3.4.10

Динаміка доходів від операцій з капіталом за січень – вересень 2012–2016 років

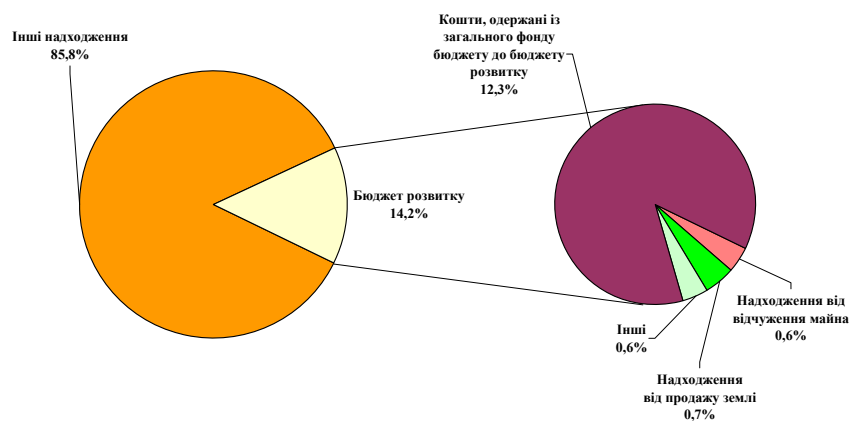

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ

Доходи бюджету розвитку місцевих бюджетів (з урахуванням коштів, одержаних із загального фонду бюджету до бюджету розвитку) у січні – вересні 2016 року склали 23,5 млрд грн, що на 11,3 млрд грн, або майже в 2 рази, більше від показника 2015 року. Зросла також і частка доходів бюджету розвитку у загальній структурі доходів місцевих бюджетів – на 5,2 в. п. (див. діаграми 3.4.11 і 3.4.12).

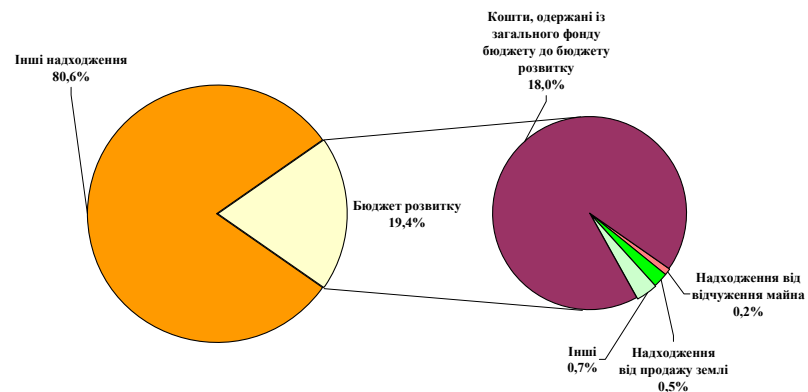
Діаграма 3.4.11

Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) за січень – вересень 2015 року

Діаграма 3.4.12

**Частка доходів бюджету розвитку в доходах місцевих бюджетів
(без урахування міжбюджетних трансфертів)
за січень – вересень 2016 року**

Основним джерелом наповнення бюджету розвитку стали кошти, одержані із загального фонду бюджету – 92,5 % загального обсягу надходжень бюджету розвитку.

Також значними джерелами доходів були надходження від продажу землі (621,3 млн грн, або 2,7 %) та від відчуження майна, що знаходиться у комунальній власності (261,2 млн грн, або 1,1 %).

Надходження від інших видів доходів склали 3,7 % усіх доходів бюджету розвитку місцевих бюджетів.

ВИДАТКИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Обсяг видатків місцевих бюджетів (з урахуванням коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) становив 224,6 млрд грн, що більше відповідного показника 2015 року на 26,1 %.

Обсяг видатків місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) склав 221,6 млрд грн, що на 26,0 % перевищує показник попереднього року. Рівень виконання планових показників, затверджених місцевими радами на 2016 рік, становив 64,0 %, при цьому за видатками загального фонду – 68,8 %, спеціального фонду – 44,6 %.

Виконання місцевих бюджетів за видатками характеризують дані, наведені у таблиці 3.4.2.

Таблиця 3.4.2

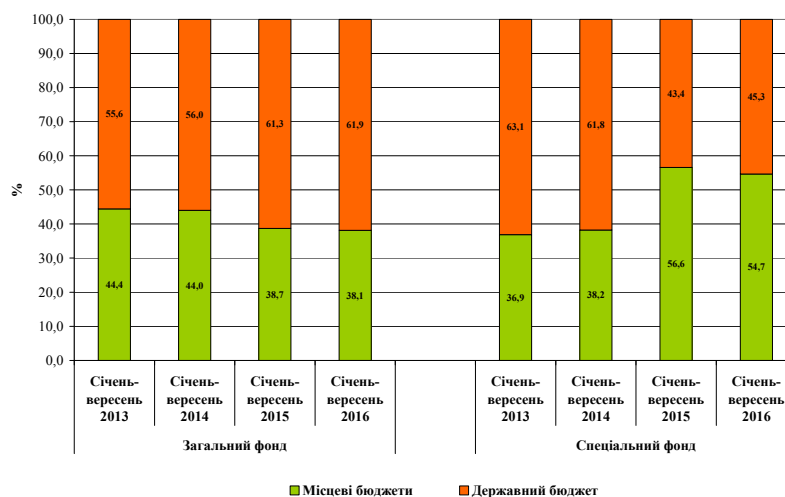
**Видатки місцевих бюджетів (без урахування коштів, що передаються з місцевих бюджетів до державного бюджету) за
січень – вересень 2014–2016 років**

Видатки	Факт за січень – вересень 2014 року	Факт за січень – вересень 2015 року	Затверджено місцевими радами на 2016 рік	Факт за січень – вересень 2016 року	Виконання плану, затвердженого місцевими радами, %
Усього, млн грн, у т. ч.:	157 305,4	175 771,8	346 452,2	221 566,4	64,0
– загальний фонд	138 324,6	150 149,4	277 054,0	190 587,1	68,8
– спеціальний фонд	18 980,8	25 622,4	69 398,2	30 979,3	44,6

Частка видатків місцевих бюджетів у зведеному бюджеті становила 39,8 %, що на 0,8 в. п. менше, ніж аналогічний показник 2015 року. При цьому частка видатків загального фонду місцевих бюджетів порівняно з відповідним періодом попереднього року зменшилася на 0,6 в. п. і склала 38,1 %, частка видатків спеціального фонду зменшилася на 1,9 в. п. до 54,7 % (див. діаграму 3.4.13).

Діаграма 3.4.13

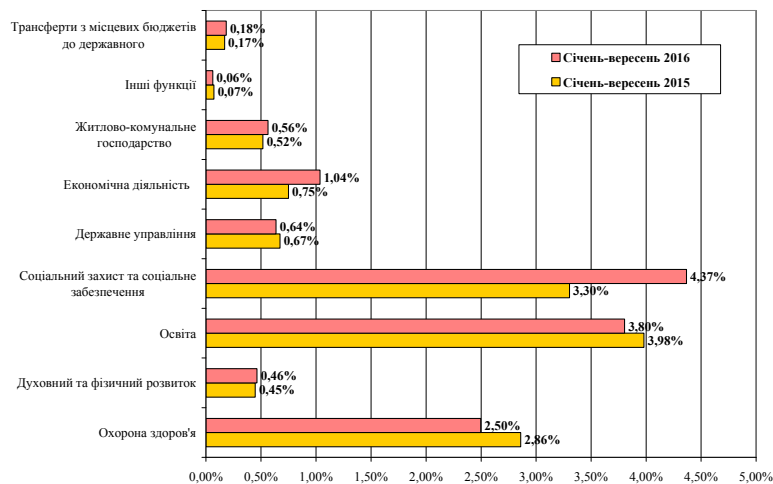
Частки видатків у розрізі фондів державного та місцевих бюджетів у видатках зведеного бюджету за січень – вересень 2013–2016 років

Рівень перерозподілу ВВП через місцеві бюджети України¹⁷ за даними січня – вересня 2016 року становить 13,61 %, що на 0,84 в. п. більше за відповідний показник попереднього року. Найбільше зростання цього показника спостерігається за видатками на соціальний захист та соціальне забезпечення (+1,07 в. п.). Найбільше скорочення частки відбулося за видатками на охорону здоров'я (на 0,36 в. п.) і на освіту (на 0,18 в. п.) (див. діаграму 3.4.14).

Діаграма 3.4.14

Частка видатків місцевих бюджетів у ВВП за січень – вересень 2015–2016 років

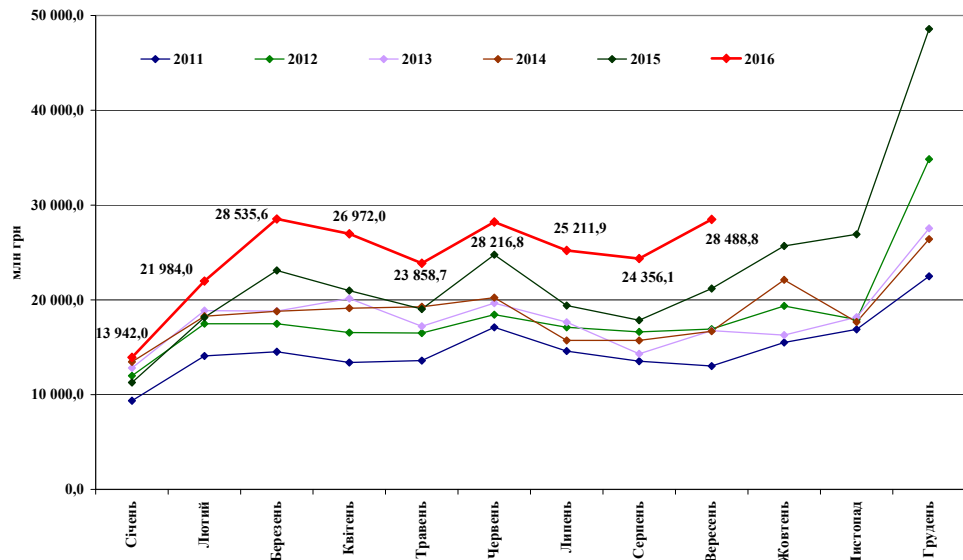

¹⁷ Частка місцевих бюджетів у ВВП.

Характер щомісячної зміни обсягів видатків місцевих бюджетів у цілому був подібний до минулорічної динаміки (див. графік 3.4.3). У червні спостерігалось традиційне щорічне зростання видатків місцевих бюджетів через виплату відпускних працівникам освіти та інших галузей.

Графік 3.4.3

Динаміка щомісячних видатків місцевих бюджетів за 2011–2016 роки

ЗАГАЛЬНИЙ ТА СПЕЦІАЛЬНИЙ ФОНДИ

Обсяг видатків загального фонду місцевих бюджетів становив 190,6 млрд грн. Порівняно з відповідним показником минулого року він збільшився на 26,9 %.

Видатки спеціального фонду місцевих бюджетів профінансовано у сумі майже 31,0 млрд грн, що на 20,9 % більше, ніж аналогічний показник попереднього року.

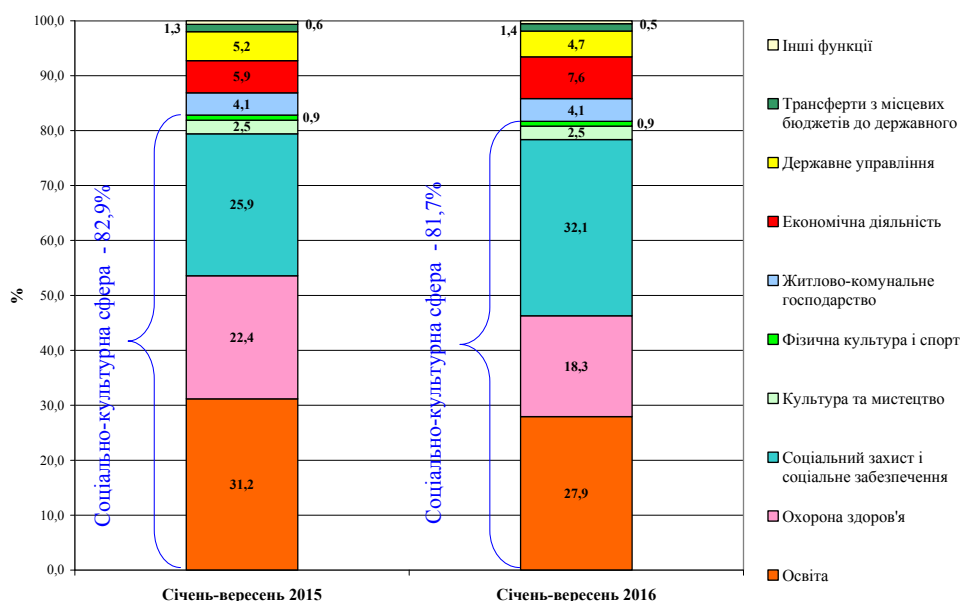
СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ЗА ФУНКЦІОНАЛЬНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

Більшість видатків місцевих бюджетів традиційно спрямовується на соціально-культурну сферу (освіта, охорона здоров'я, соціальний захист і соціальне забезпечення, культура та мистецтво, фізична культура і спорт). У звітному періоді сукупна частка цих видатків у структурі видатків місцевих бюджетів складала 81,7 %, що на 1,2 в. п. менше рівня відповідного періоду попереднього року (див. діаграму 3.4.15).

У структурі видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією найбільші зміни відбулися за видатками на соціальний захист та соціальне забезпечення. Їх частка зросла на 6,2 в. п. і склала 32,1 %. Основною статтею, за якою відбулось зростання, стала «Допомога у вирішенні житлового питання». За 9 місяців 2016 року з місцевих бюджетів на ці видатки було спрямовано понад 24,6 млрд грн проти 4,3 млрд грн у відповідному періоді попереднього року. До кінця року на допомогу у вирішенні житлового питання заплановано спрямувати з місцевих бюджетів понад 33,6 млрд грн.

Діаграма 3.4.15

Структура видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією за січень – вересень 2015–2016 років

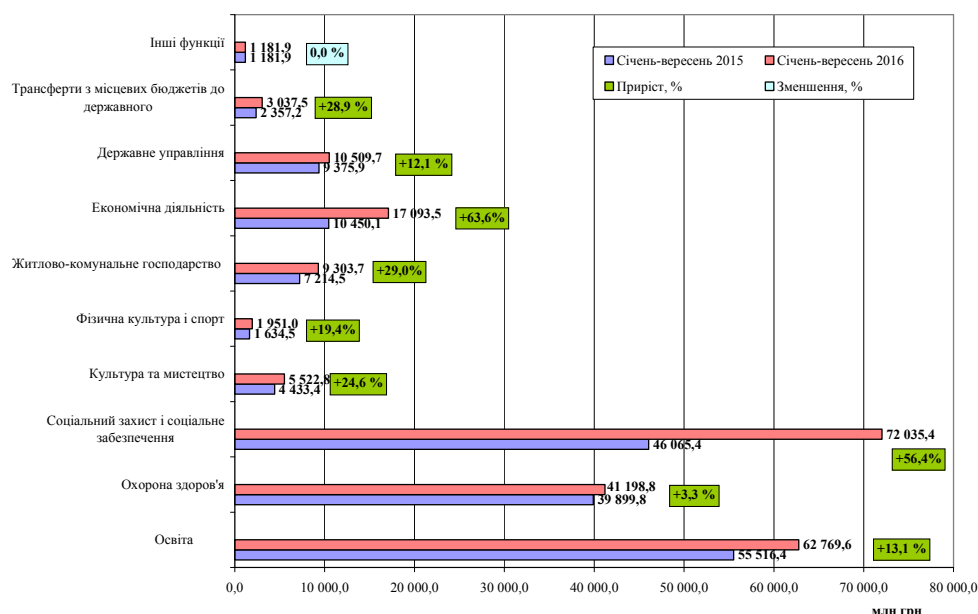

Частки видатків на охорону здоров'я та на освіту зменшилися, відповідно, на 4,1 в. п. та на 3,3 в. п.

Загальний обсяг видатків на соціально-культурну сферу зріс на 24,3 % і склав 183,5 млрд грн. Серед них найбільшими за обсягом є видатки на соціальний захист і соціальне забезпечення – 72,0 млрд грн (або 32,1 % від усіх видатків місцевих бюджетів), освіту – майже 62,8 млрд грн (або 27,9 %), охорону здоров'я – 41,2 млрд грн (або 18,3 %) (див. діаграму 3.4.16).

Діаграма 3.4.16

Видатки місцевих бюджетів у розрізі функціональної класифікації за січень – вересень 2015–2016 років

Видатки на державне управління профінансовано у сумі 10,5 млрд грн, що на 12,1 % більше, ніж за січень – вересень 2015 року. При цьому їх частка у структурі видатків місцевих бюджетів зменшилась на 0,5 в. п. та становила 4,7 %.

Мало місце зростання видатків на житлово-комунальне господарство (+29,0 %) та на економічну діяльність (+63,6 %). Їх обсяг склав 9,3 млрд грн та 17,1 млрд грн відповідно, а зростання відбулося практично за усіма статтями видатків місцевих бюджетів за цими напрямками.

СТРУКТУРА ВИДАТКІВ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ КЛАСИФІКАЦІЄЮ

У розрізі економічної класифікації 78,1 % усіх видатків місцевих бюджетів припадало на захищені статті, що більше за відповідний показник 2015 року на 1,1 в. п. (див. діаграму 3.4.17).

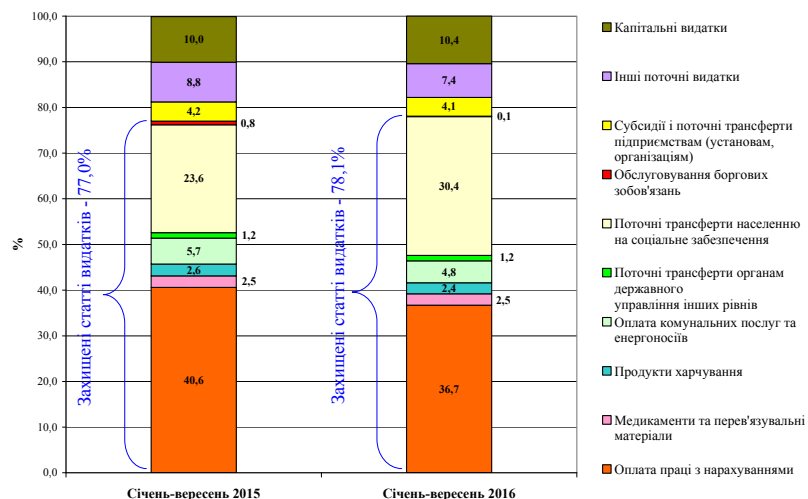
Частка видатків на оплату праці з нарахуваннями була найбільшою серед усіх видатків місцевих бюджетів. Порівняно з минулим роком вона зменшилась і становила 36,7 % (у січні – вересні 2015 року – 40,6 %). При цьому обсяги цих видатків зросли на 10,1 млрд грн, або на 13,9 %, та склали 82,4 млрд грн.

Наступна за обсягом частка видатків місцевих бюджетів припадає на поточні трансферти населенню на соціальне забезпечення – 30,4 %, що на 6,8 в. п. більше, ніж у минулому році.

Ще за одним із вагомих видатків місцевих бюджетів – оплата комунальних послуг та енергоносіїв – частка дещо зменшилась: до 4,8 %, або на 0,9 в. п.

Діаграма 3.4.17

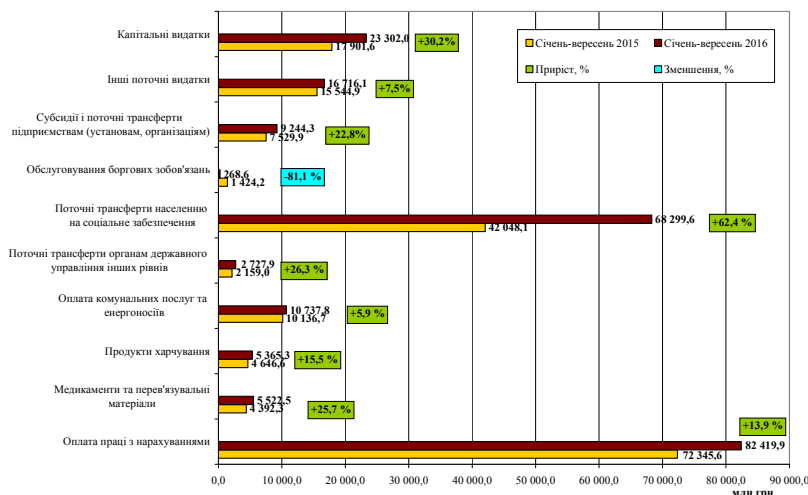
Структура видатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – вересень 2015–2016 років

У цілому поточні видатки місцевих бюджетів становили 201,3 млрд грн, що на 25,6 % більше, ніж за відповідний період 2015 року. Капітальні видатки профінансовано у розмірі 23,3 млрд грн, їх обсяги зросли на 30,2 % (див. діаграму 3.4.18). При цьому необхідно зазначити, що у попередньому році відбулося суттєве зростання капітальних видатків місцевих бюджетів через здійснення облікових операцій зі взяття на баланс землі, що належить до комунальної власності м. Києва.

Діаграма 3.4.18

Видатки місцевих бюджетів за економічною класифікацією за січень – вересень 2015–2016 років

МІЖБЮДЖЕТНІ ТРАНСФЕРТИ З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ДО МІСЦЕВИХ

За даними Державного казначейства України, у січні – вересні 2016 року було перераховано 135,6 млрд грн міжбюджетних трансфертів із державного бюджету до місцевих бюджетів, що становить 71,9 % від планового річного обсягу. Практично вся сума надійшла до загального фонду місцевих бюджетів, це становило 72,3 % плану. До спеціального фонду надійшло лише 3,4 % від запланованого обсягу.

Стан перерахування трансфертів з державного бюджету до місцевих характеризують дані, наведені у таблиці 3.4.3.

Таблиця 3.4.3

Міжбюджетні трансферти, що надійшли з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2014–2016 років

Міжбюджетні трансферти	Факт за січень – вересень 2014 року	Факт за січень – вересень 2015 року	План на 2016 рік	Факт за січень – вересень 2016 року	Виконання плану, %
Усього, млн грн, у т. ч.:	92 003,2	115 938,8	188 605,2	135 648,8	71,9
– загальний фонд	85 361,8	115 202,2	187 529,1	135 612,2	72,3
– спеціальний фонд	6 641,4	736,6	1 076,1	36,6	3,4

Поточний рік є другим роком імплементації нової моделі міжбюджетних відносин, запровадженої у грудні 2014 року.

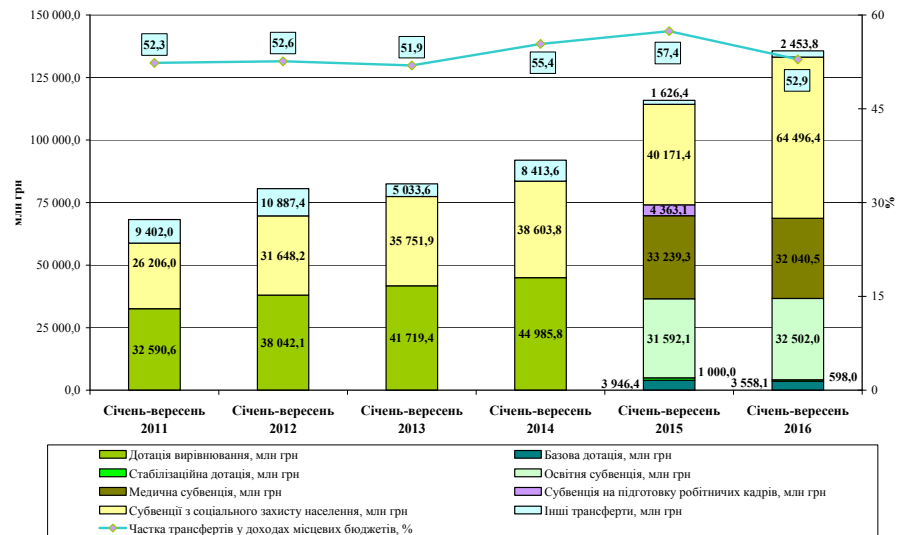
Головною відмінністю нової системи вирівнювання є скасування дотації вирівнювання (вилучення) і запровадження базової (реверсної) дотації, а також освітньої субвенції, медичної субвенції, субвенції на забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру.

Цими змінами впроваджено механізм, за якого держава шляхом надання спеціальних трансфертів (субвенцій) повністю бере на себе відповідальність щодо фінансового забезпечення поточних видатків установ медичної та освітньої сфери, що належать до повноважень місцевих бюджетів і складають значний обсяг у їх видатках.

Частка міжбюджетних трансфертів у структурі доходів місцевих бюджетів за аналізований період становить 52,9 % (див. діаграму 3.4.19), що менше показника минулого року на 4,5 в. п. Більшість трансфертів, що надійшли з державного бюджету, спрямовувалися на соціально-культурну сферу. При цьому, на відміну від минулого року, відсутня субвенція на підготовку робітничих кадрів (її фактичний обсяг у січні – вересні 2015 року складав майже 4,4 млрд грн).

Діаграма 3.4.19

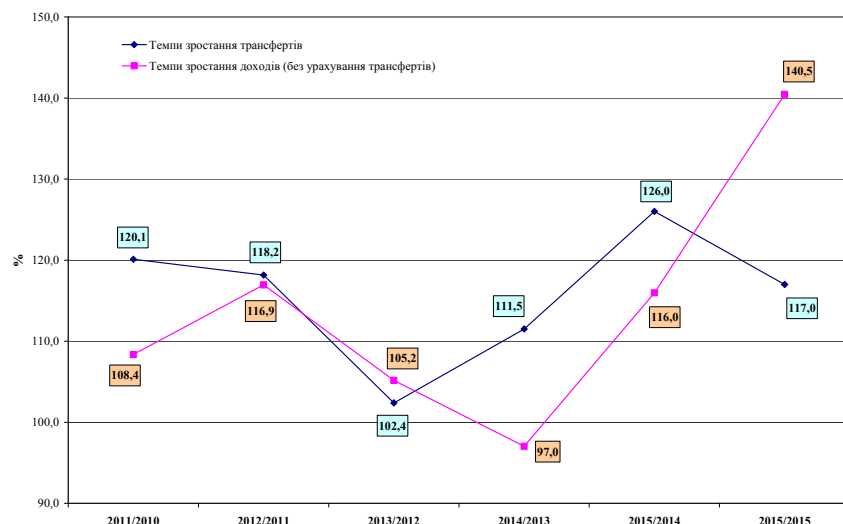
Динаміка перерахування трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2011–2016 років

Темп зростання обсягів міжбюджетних трансфертів за звітний період є нижчим за минулорічний показник. Зростання доходів місцевих бюджетів відбувалося вищими темпами, ніж міжбюджетних трансфертів і у поточному році – інтенсивніше ніж у попередньому (див. графік 3.4.4).

Графік 3.4.4

Темпи зростання трансфертів та доходів місцевих бюджетів за січень – вересень 2011–2016 років

БАЗОВА ТА РЕВЕРСНА ДОТАЦІЇ

СТРУКТУРА МІЖБЮДЖЕТНИХ ТРАНСФЕРТІВ

Базова дотація¹⁸ за аналізований період була перерахована в обсязі 3,6 млрд грн. Надходження до державного бюджету від перерахування **реверсної дотації** склали 2,3 млрд грн.

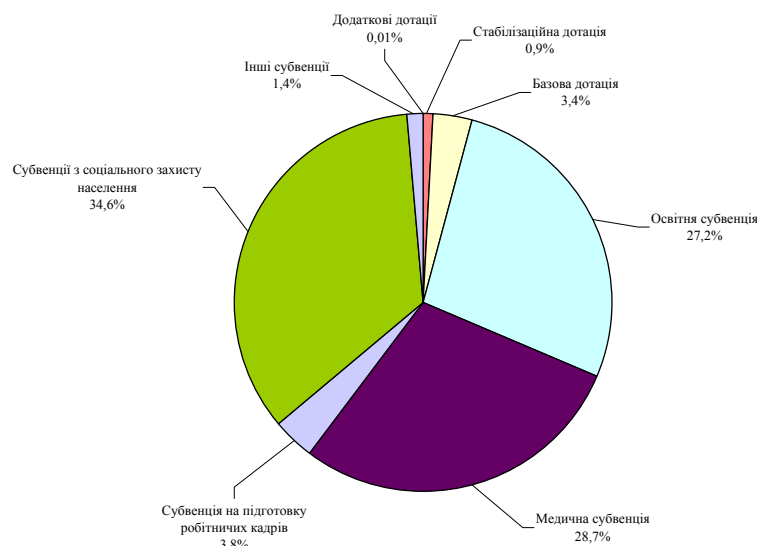
Традиційно у структурі трансфертів значну частку займають субвенції з соціального захисту населення. За січень – вересень 2016 року вони становили 47,5 % від усіх міжбюджетних трансфертів, що надійшли з державного бюджету (у 2015 році ця частка склала 34,6 %) (див. діаграми 3.4.20 та 3.4.21).

Також вагому частку у структурі трансфертів займають медична та освітня субвенції. За аналізований період вони склали 23,6 % та 24,0 % відповідно (за січень – вересень 2015 року – 28,7 % та 27,2 %).

Решта міжбюджетних трансфертів, що надійшли з державного бюджету, у загальній структурі займають лише 4,9 % проти 9,5 % у попередньому році. Основним чинником такого зменшення є відсутність у 2016 році субвенції на підготовку робітничих кадрів.

Діаграма 3.4.20

Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2015 року

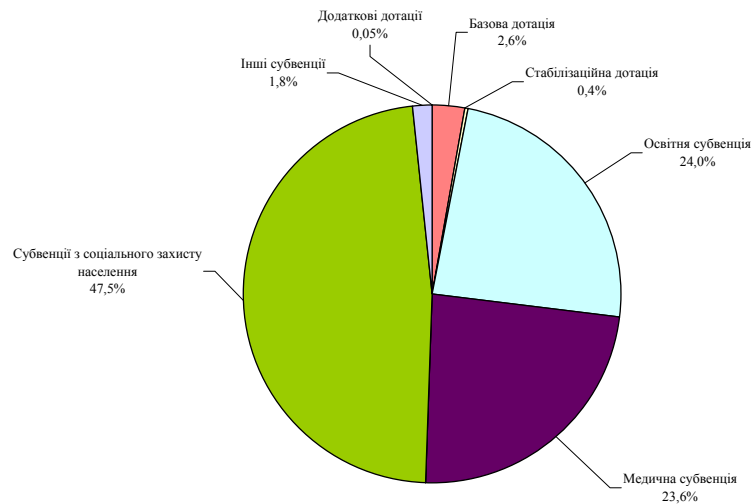
¹⁸ Для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій з початку 2015 року застосовуються базова та реверсна дотації. Базова дотація – це трансферт із державного бюджету до місцевих бюджетів, а реверсна дотація – це кошти, що передаються до державного бюджету з місцевих бюджетів.

Нова система вирівнювання залежить від індексу податкоспроможності відповідного бюджету, обчисленого у розрахунку на одного жителя. Нормативним вважається середній рівень таких надходжень по Україні на одного жителя ± 10 %. У разі, якщо такий рівень буде перевищено на 10 %, то 50 % надлишкових надходжень вилучатимуть до державного бюджету (реверсна дотація). Якщо ж виникне зворотна ситуація, і надходження будуть на 10 % менші за середній рівень, то з державного бюджету буде компенсовано лише 80 % суми, необхідної для досягнення цього рівня.

Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів здійснюється окремо за податком на доходи фізичних осіб та податком на прибуток. Решта доходів місцевих бюджетів вирівнюванню не підлягають і залишаються у повному розпорядженні органів місцевої влади.

Діаграма 3.4.21

Структура трансфертів, що передаються з державного бюджету до місцевих бюджетів, за січень – вересень 2016 року

ІНШІ ДОТАЦІЇ

Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» передбачено фінансування:

- стабілізаційної дотації (річний план складає 2,0 млрд грн) – профінансовано 29,9 %;
- додаткової дотації з державного бюджету міському бюджету міста Славутич на забезпечення утримання соціальної інфраструктури міста (річний план складає 10,0 млн грн) – профінансовано 75,0 %;
- додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію втрат доходів місцевих бюджетів унаслідок наданих державою податкових пільг зі сплати земельного податку суб'єктам космічної діяльності (річний план з урахування змін складає 82,4 млн грн) – профінансовано 72,7 %.

МЕДИЧНА ТА ОСВІТНЯ СУБВЕНЦІЇ

На фінансування субвенцій для забезпечення видатків установ медичної та освітньої сфери, які належать до повноважень місцевих бюджетів, було спрямовано 64,5 млрд грн, що складає 72,5 % передбаченого на рік обсягу. При цьому:

- медична субвенція профінансована у сумі 32,0 млрд грн;
- освітня субвенція – 32,5 млрд грн.

СУБВЕНЦІЇ ІЗ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Субвенції соціального спрямування за січень – вересень 2016 року були профінансовані в обсязі 64,5 млрд грн, або 73,5 % річного плану, у т. ч.:

- субвенція на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам, тимчасової державної допомоги дітям та допомоги по догляду за інвалідами I чи II групи внаслідок психічного розладу – 34,7 млрд грн, що становить 76,2 % від планового показника;

- субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот – 28,5 млрд грн, або 70,7 % від планового показника;
- субвенція на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу – 0,9 млрд грн, або 77,4 % від планового показника;
- субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом «гроші ходять за дитиною» – 0,4 млрд грн, або 57,5 % від планового показника.

Також зазначимо, що на 2016 рік не заплановано субвенцію на надання пільг з послуг зв'язку, інших передбачених законодавством пільг (крім пільг на одержання ліків, зубопротезування, оплату електроенергії, природного і скрапленого газу на побутові потреби, твердого та рідкого пічного побутового палива, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот), на компенсацію втрати частини доходів у зв'язку з відміною податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів та відповідним збільшенням ставок акцизного податку з пального і на компенсацію за пільговий проїзд окремих категорій громадян. У січні – вересні 2015 року її було перераховано місцевим бюджетам обсягом 1,1 млрд грн. Отже, у 2016 році місцеві бюджети мають самостійно забезпечити фінансування цих видатків.

ІНШІ СУБВЕНЦІЇ

Згідно з даними Державної казначейської служби України, крім субвенцій соціального спрямування та нових субвенцій, упроваджених на заміну дотації вирівнювання (медична та освітня субвенції), на 2016 рік передбачено надання місцевим бюджетам 12-ти видів **інших субвенцій** (див. Додаток Б). У цілому їх було профінансовано в обсязі 2,4 млрд грн, або 48,5 % від плану на рік.

Найбільшими показниками виконання річного плану характеризувалися такі субвенції:

- виконання заходів щодо радіаційного та соціального захисту населення м. Жовті Води – 6,4 млн грн, або 75,0 % річного плану;
- на придбання медикаментів та виробів медичного призначення для забезпечення швидкої медичної допомоги – 101,7 млн грн, або 73,7 % річного плану;
- обслуговування боргу за запозиченнями, здійсненими у 2012 році до загального фонду бюджету м. Києва, – 218,5 млн грн, або 72,8 % річного плану.

ТРАНСФЕРТИ З МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ДО ДЕРЖАВНОГО

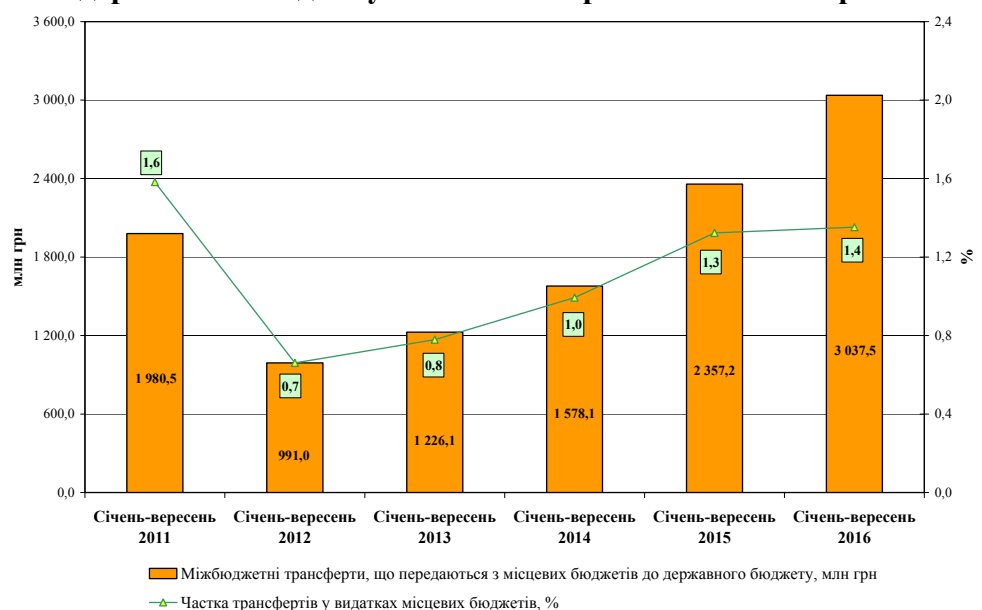
До Державного бюджету України з місцевих бюджетів надійшло 3,0 млрд грн міжбюджетних трансфертів, що на 28,9 % більше за відповідний показник попереднього року.

Реверсна дотація становила 2,3 млрд грн, або 73,4 % від запланованого показника на рік. Крім того, до складу міжбюджетних трансфертів, що надаються з місцевих бюджетів, входять субвенції на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів. Такі субвенції перераховано в обсязі 750,7 млн грн.

У цілому загальний обсяг трансфертів до державного бюджету щодо аналогічних показників 2015 року збільшився на 680,3 млн грн і склав 1,4 % усіх видатків місцевих бюджетів (див. діаграму 3.4.22).

Діаграма 3.4.22

Динаміка перерахування трансфертів із місцевих бюджетів до державного бюджету за січень – вересень 2011–2016 років

**Видатки Державного бюджету за січень-вересень 2014-2016 років
за програмною класифікацією**

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень-вересень 2014			Січень-вересень 2015			Січень-вересень 2016		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Державна судова адміністрація України	4 493,1	2 940,4	65,4	3 996,3	3 019,3	75,6	5 636,3	3 979,4	70,6
Здійснення правосуддя місцевими та апеляційними судами	338,6	238,4	70,4	320,0	241,4	75,4	5 383,0	3 817,2	70,9
Генеральна прокуратура України	3 011,4	1 877,1	62,3	2 979,6	1 863,6	62,5	3 330,9	2 057,9	61,8
Здійснення прокурорсько-слідчої діяльності, підготовка та підвищення кваліфікації кадрів прокуратури	3 011,4	1 877,1	62,3	2 979,6	1 863,6	62,5	3 253,8	2 034,4	62,5
Міністерство внутрішніх справ України	28 885,9	17 305,2	59,9	36 285,9	22 581,9	62,2	46 271,1	31 258,5	67,6
Матеріально-технічне забезпечення Державної прикордонної служби України та утримання її особового складу	2 477,8	1 612,4	65,1	4 759,4	3 386,4	71,2	5 047,2	4 100,0	81,2
Забезпечення виконання завдань та функцій Національної гвардії України	780,5	365,9	46,9	1 013,0	679,4	67,1	1 537,1	951,8	61,9
Забезпечення діяльності сил цивільного захисту	3 339,2	2 380,2	71,3	3 942,0	2 732,0	69,3	4 521,0	3 295,6	72,9
Забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, участь у міжнародних миротворчих операціях							16 898,7	12 972,3	76,8
Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	13 078,3	8 398,2	64,2	2 584,2	1 678,5	65,0	2 035,2	1 530,0	75,2
Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості	943,1	324,0	34,4	593,9	75,5	12,7	155,6	53,7	34,5
Поповнення обігових коштів або збільшення статутних фондів вугледобувних підприємств для погашення заборгованості із заробітної плати працівникам, що утворилася на 1 січня 2016 року	0,0	0,0	0,0	200,0	200,0	100,0	500,0	500,0	100,0
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (із загальнодержавними витратами)	1 409,4	771,2	54,7	1 946,6	693,6	35,6	3 578,3	749,4	20,9
Виконання державних цільових програм реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу, розроблення, освоєння і впровадження нових технологій, нарощування наявних виробничих потужностей для виготовлення продукції оборонного призначення							785,2	0,0	0,0
Накопичення (приріст) матеріальних цінностей державного матеріального резерву	262,5	9,3	3,5	816,6	21,0	2,6	1 006,5	32,2	3,2
Міністерство закордонних справ України	1 303,2	861,4	66,1	2 716,4	1 586,4	58,4	3 067,9	1 773,8	57,8
Внески України до бюджетів ООН, органів і спеціалізованих установ системи ООН, інших міжнародних організацій та конвенційних органів	89,8	74,6	83,1	602,4	349,6	58,0	602,4	333,7	55,4
Функціонування закордонних дипломатичних установ України та розширення мережі власності України для потреб цих установ	1 090,4	717,6	65,8	1 968,3	1 146,1	58,2	2 271,0	1 348,3	59,4
Державний комітет телебачення і радіомовлення України	836,6	515,0	61,6	1 018,2	607,0	59,6	1 278,8	944,1	73,8

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень-вересень 2014			Січень-вересень 2015			Січень-вересень 2016		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Виробництво та трансляція телерадіопрограм для державних потреб	765,1	465,1	60,8	943,4	569,4	60,4	755,5	477,9	63,3
Міністерство культури України	2 421,5	1 613,4	66,6	2 519,1	1 568,9	62,3	2 738,3	1 755,8	64,1
Підготовка кадрів для сфери культури і мистецтва вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації та методичне забезпечення діяльності навчальних закладів	614,3	411,3	67,0	630,5	414,4	65,7	682,2	457,9	67,1
Фінансова підтримка національних театрів	535,5	400,5	74,8	541,2	379,2	70,1	547,8	404,5	73,8
Міністерство оборони України	27 300,6	14 213,1	52,1	48 949,6	31 071,0	63,5	57 411,2	39 056,2	68,0
Забезпечення діяльності Збройних Сил України та підготовка військ	12 040,8	8 122,5	67,5	37 766,7	25 232,2	66,8	43 358,0	32 394,2	74,7
Медичне лікування, реабілітація та санаторне забезпечення особового складу Збройних Сил України, ветеранів військової служби та членів їх сімей, ветеранів війни	1 086,7	650,4	59,9	1 447,2	1 015,1	70,1	1 932,6	1 526,0	79,0
Підготовка військових фахівців у вищих навчальних закладах, підвищення кваліфікації та перепідготовка військових фахівців і державних службовців, початкова військова підготовка та патріотичне виховання молоді	965,7	640,2	66,3	1 489,4	869,6	58,4	2 023,6	1 344,9	66,5
Розвиток озброєння та військової техніки Збройних Сил України	577,8	295,2	51,1	5 807,9	2 945,2	50,7	5 359,8	3 382,1	63,1
Будівництво (придбання) житла для військовослужбовців Збройних Сил України	553,5	40,9	7,4	1 140,5	73,9	6,5	698,3	136,2	19,5
Видатки для Міністерства оборони України на реалізацію заходів щодо підвищення обороноздатності і безпеки держави							3 600,0	0,0	0,0
Міністерство освіти і науки України (із загальнодержавними витратами)	24 765,2	15 889,3	64,2	75 894,7	52 884,7	69,7	74 032,3	52 976,4	71,6
Дослідження, наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами та державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка преси, розвитку наукової інфраструктури, наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності Державного фонду фундаментальних досліджень	508,2	350,3	68,9	612,6	354,7	57,9	729,0	429,4	58,9
Підготовка кадрів вищими навчальними закладами I і II рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики	4 000,8	2 525,6	63,1	4 928,1	3 149,1	63,9	5 174,5	3 389,5	65,5
Підготовка кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації та забезпечення діяльності їх баз практики	17 047,1	10 918,9	64,1	18 805,8	12 231,9	65,0	20 767,0	14 649,4	70,5
Підготовка кадрів Київським національним університетом імені Тараса Шевченка	906,2	612,4	67,6	937,9	635,6	67,8	964,7	705,0	73,1
Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	0,0	0,0		43 443,2	31 592,1	72,7	44 604,6	32 502,0	72,9
Міністерство охорони здоров'я України (із загальнодержавними витратами)	9 570,8	4 915,3	51,4	58 709,0	38 162,3	65,0	57 728,7	37 544,6	65,0

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень-вересень 2014			Січень-вересень 2015			Січень-вересень 2016		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Підготовка і підвищення кваліфікації медичних та фармацевтичних, наукових та науково-педагогічних кадрів вищими навчальними закладами III і IV рівнів акредитації	2 518,2	1 416,6	56,3	2 798,6	1 581,7	56,5	3 499,1	1 935,7	55,3
Спеціалізована та високоспеціалізована медична допомога, що надається загальнодержавними закладами охорони здоров'я	1 214,9	867,7	71,4	861,2	580,2	67,4	943,9	697,0	73,8
Діагностика і лікування захворювань із впровадженням експериментальних та нових медичних технологій у закладах охорони здоров'я науково-дослідних установ та вищих навчальних медичних закладах Міністерства охорони здоров'я України	658,1	440,5	66,9	851,2	567,9	66,7	884,7	617,3	69,8
Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру	2 178,8	96,5	4,4	4 098,9	73,9	1,8	3 965,2	0,0	0,0
Проведення лабораторних досліджень у сфері санітарного та епідемічного благополуччя населення і вжиття спеціальних заходів на локалізацію та ліквідацію спалахів та епідемій	1 038,7	739,1	71,2	1 203,3	737,8	61,3	3,2	0,2	5,4
Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	0,0	0,0		46 177,0	33 239,3	72,0	44 433,7	32 040,5	72,1
Міністерство екології та природних ресурсів України	4 238,9	2 488,5	58,7	5 702,4	3 274,2	57,4	5 898,7	3 677,0	62,3
Експлуатація державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами	1 931,6	1 403,9	72,7	2 122,7	1 632,0	76,9	2 390,9	1 805,5	75,5
Внески України до Чорнобильського фонду "Укриття" та до рахунку ядерної безпеки СБРР	50,1	36,7	73,2	601,8	149,1	24,8	748,2	433,3	57,9
Підтримка у безпечному стані енергоблоків та об'єкта "Укриття" та заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС	744,2	451,9	60,7	806,1	490,7	60,9	998,2	634,0	63,5
Міністерство соціальної політики України (із загальнодержавними витратами)	87 113,4	64 340,2	73,9	92 315,7	65 508,6	71,0	155 005,4	105 790,3	68,2
Соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	2 623,2	1 546,0	58,9	2 105,4	1 122,8	53,3	1 919,7	1 199,3	62,5
Надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг	0,0	0,0		3 360,0	2 495,3	74,3	2 787,0	2 434,3	87,3
Фінансове забезпечення виплати пенсій, надбавок та підвищень до пенсій, призначених за пенсійними програмами, та дефіциту коштів Пенсійного фонду	81 729,7	60 984,7	74,6	80 811,6	58 648,6	72,6	145 404,3	99 253,4	68,3
Фонд соціального захисту інвалідів	903,3	420,5	46,6	1 182,8	661,7	55,9	1 338,6	861,6	64,4

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень-вересень 2014			Січень-вересень 2015			Січень-вересень 2016		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом "гроші ходять за дитиною"	556,8	384,7	69,1	600,1	386,3	64,4	769,5	442,4	57,5
Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (із загальнодержавними витратами)	7 406,4	5 134,2	69,3	8 494,4	1 520,6	17,9	6 481,0	2 630,1	40,6
Реалізація Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010 - 2016 роки	6,0	0,0	0,0	495,7	41,7	8,4	893,8	555,3	62,1
Державний фонд регіонального розвитку							3 001,8	671,1	22,4
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад							1 000,0	666,7	66,7
Міністерство аграрної політики та продовольства України	6 609,8	4 094,6	61,9	2 441,1	1 133,8	46,4	2 229,3	1 185,9	53,2
Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі шляхом здешевлення кредитів	0,0	0,0	0,0	300,0	51,9	17,3	300,0	126,2	42,1
Організація та регулювання діяльності установ ветеринарної медицини та фітосанітарної служби	1 802,1	1 195,1	66,3	569,0	284,7	50,0	0,5	0,0	0,0
Міністерство інфраструктури України	1 602,0	1 073,6	67,0	4 518,0	2 150,6	47,6	993,5	396,5	39,9
Забезпечення діяльності Державної спеціальної служби транспорту	259,9	142,5	54,9	328,2	188,9	57,6	404,3	239,0	59,1
Державне агентство автомобільних доріг України	22 664,9	11 874,1	52,4	24 847,1	13 397,3	53,9	19 790,2	9 355,1	47,3
Розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування	8 955,0	1 917,3	21,4	5 022,2	2 414,7	48,1	9 101,7	5 049,1	55,5
Виконання боргових зобов'язань за запозиченнями, залученими державою або під державні гарантії на розвиток мережі автомобільних доріг загального користування	11 157,7	8 231,9	73,8	19 114,2	10 679,6	55,9	10 445,2	4 296,8	41,1
Міністерство молоді та спорту України	823,4	493,7	60,0	1 133,0	692,9	61,2	1 422,1	1 005,3	70,7
Підготовка і участь національних збірних команд в Паралімпійських і Дефлімпійських іграх	49,3	43,9	89,0	18,3	14,1	77,1	183,9	171,6	93,3
Розвиток фізичної культури, спорту вищих досягнень та резервного спорту	516,4	306,2	59,3	693,1	399,5	57,6	679,8	473,1	69,6
Підготовка і участь національних збірних команд в Олімпійських, Юнацьких Олімпійських, Всесвітніх та Європейських іграх	29,7	24,4	82,2	60,3	33,8	56,0	257,4	151,5	58,8
Міністерство фінансів України (із загальнодержавними витратами)	171 811,4	116 920,3	68,1	180 290,4	106 207,9	58,9	207 083,6	151 462,7	73,1
Керівництво та управління у сфері фінансової політики							6 331,4	3 966,4	62,6
Резервний фонд	1 005,5	0,0	0,0	648,9	0,0	0,0	580,6	0,0	0,0
Базова дотація	60 922,4	44 985,8	73,8	5 358,0	3 946,4	73,7	4 840,3	3 558,1	73,5
Стабілізаційна дотація	0,0	0,0		2 000,0	1 000,0	50,0	2 000,0	598,0	29,9

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень-вересень 2014			Січень-вересень 2015			Січень-вересень 2016		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот	8 863,0	4 733,0	53,4	24 414,2	7 756,5	31,8	40 269,0	28 458,8	70,7
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	500,0	125,0	25,0	822,8	256,3	31,1	1 940,0	1 252,6	64,6
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу	807,4	655,2	81,1	806,4	569,6	70,6	1 205,2	932,3	77,4
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам, тимчасової державної допомоги дітям та допомоги по догляду за інвалідами I чи II групи внаслідок психічного розладу	42 674,5	31 469,0	73,7	42 916,4	30 356,6	70,7	45 469,9	34 663,0	76,2
Обслуговування державного боргу	46 343,6	31 101,8	67,1	92 672,5	60 006,5	64,8	99 056,3	76 294,3	77,0
Реалізація програм допомоги Європейського Союзу	938,9	0,0	0,0	1 623,6	0,0	0,0	1 729,0	0,0	0,0
Міністерство юстиції України	5 649,5	3 522,0	62,3	7 218,6	4 610,0	63,9	6 834,8	4 391,4	64,3
Керівництво та управління у сфері юстиції	2 129,0	1 331,2	62,5	2 902,1	1 870,5	64,5	1 977,5	1 203,8	60,9
Виконання покарань установами і органами пенітенціарної служби	2 768,0	1 775,5	64,1	2 861,5	1 886,9	65,9	3 372,6	2 244,9	66,6
Державне космічне агентство України	2 974,4	966,9	32,5	2 843,9	2 283,6	80,3	3 414,8	1 658,3	48,6
Виконання боргових зобов'язань за кредитами, залученими під державні гарантії для реалізації проектів "Циклон-4" та "Створення Національної супутникової системи зв'язку"	2 664,3	697,6	26,2	2 357,4	1 988,2	84,3	1 854,4	1 440,0	77,7
Виконання державних цільових програм реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу, розроблення, освоєння і впровадження нових технологій, нарощування наявних виробничих потужностей на підприємствах космічної галузі для виготовлення продукції оборонного призначення							925,8	0,0	0,0
Служба безпеки України	3 772,7	2 561,0	67,9	4 890,9	3 541,5	72,4	5 728,0	4 032,4	70,4
Забезпечення заходів у сфері безпеки держави та діяльності органів системи Служби безпеки України	2 998,3	2 209,7	73,7	4 452,1	3 331,5	74,8	5 129,2	3 846,8	75,0
Національна академія наук України	3 228,6	2 139,5	66,3	3 008,6	1 964,5	65,3	2 758,3	1 859,6	67,4

Видатки у розрізі програмної класифікації	Січень-вересень 2014			Січень-вересень 2015			Січень-вересень 2016		
	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %	План, млн. грн.	Факт, млн. грн.	Виконання річного плану, %
Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури та наукових об'єктів, що становлять національне надбання, забезпечення діяльності наукових бібліотек	3 059,4	2 023,5	66,1	2 853,6	1 856,8	65,1	2 601,5	1 753,1	67,4
Національна академія медичних наук України	1 810,3	1 222,0	67,5	1 615,9	1 127,2	69,8	1 752,4	1 178,5	67,3
Діагностика і лікування захворювань із впровадженням експериментальних та нових медичних технологій, спеціалізована консультативно-поліклінічна допомога, що надається науково-дослідними установами Національної академії медичних наук України	1 475,3	992,5	67,3	1 226,9	860,7	70,2	1 316,1	932,5	70,9
Національна академія аграрних наук України	689,3	456,5	66,2	648,5	463,5	71,5	670,1	508,0	75,8
Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері агропромислового комплексу, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка технічного забезпечення наукових установ, розвитку наукової інфраструктури та об'єктів, що становлять національне надбання	652,5	429,2	65,8	611,7	436,3	71,3	631,1	480,1	76,1
Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	609,9	418,0	68,5	744,4	440,6	59,2	1 519,1	588,3	38,7
Забезпечення функціонування державної системи спеціального зв'язку та захисту інформації	458,8	316,2	68,9	589,1	346,0	58,7	705,6	470,0	66,6
Інші головні розпорядники	19 431,2	11 761,6	60,5	16 672,0	9 322,9	55,9	11 964,6	7 420,0	62,0
Усього	457 511,9	298 766,4	65,3	594 984,8	373 357,0	62,8	690 654,8	470 765,6	68,2

**Стан перерахування субвенцій із державного бюджету місцевим бюджетам
за січень - вересень 2016 року**

(тис. грн.)

Назва	Загальний фонд		Спеціальний фонд		Разом	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату допомоги сім'ям з дітьми, малозабезпеченим сім'ям, інвалідам з дитинства, дітям-інвалідам, тимчасової державної допомоги дітям та допомоги по догляду за інвалідами I чи II групи внаслідок психічного розладу	45 469 928,0	34 662 984,2	0,0	0,0	45 469 928,0	34 662 984,2
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот	40 269 000,0	28 458 784,3	0,0	0,0	40 269 000,0	28 458 784,3
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу	1 205 172,8	932 277,3	0,0	0,0	1 205 172,8	932 277,3
Субвенція з державного бюджету на обслуговування боргу за запозиченнями, здійсненими у 2012 році до загального фонду бюджету міста Києва	300 000,0	218 453,8	0,0	0,0	300 000,0	218 453,8
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам для реалізації проєктів в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України	0,0	0,0	350 000,0	0,0	350 000,0	0,0
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Жовті Води на виконання заходів щодо радіаційного та соціального захисту населення міста Жовті Води	8 480,1	6 360,3	0,0	0,0	8 480,1	6 360,3
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання медикаментів та виробів медичного призначення для забезпечення швидкої медичної допомоги	137 992,3	101 737,5	0,0	0,0	137 992,3	101 737,5
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад	1 000 000,0	666 666,0	0,0	0,0	1 000 000,0	666 666,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання витратних матеріалів для закладів охорони здоров'я та лікарських засобів для інгаляційної анестезії	18 972,6	13 988,1	0,0	0,0	18 972,6	13 988,1
Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	44 604 593,7	32 502 038,0	0,0	0,0	44 604 593,7	32 502 038,0
Медична субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам	44 433 709,8	32 040 466,9	0,0	0,0	44 433 709,8	32 040 466,9
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій	1 940 000,0	1 252 615,7	0,0	0,0	1 940 000,0	1 252 615,7
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реформування регіональних систем охорони здоров'я для здійснення заходів з виконання спільного з Міжнародним банком реконструкції та розвитку проєкту "Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей"	0,0	0,0	179 715,4	36 588,0	179 715,4	36 588,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження	115 893,5	77 262,5	0,0	0,0	115 893,5	77 262,5
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом "гроші ходять за дитиною"	769 543,4	442 392,9	0,0	0,0	769 543,4	442 392,9
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво (придбання) житла для сімей загинувших військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також для інвалідів I - II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов	299 970,0	0,0	0,0	0,0	299 970,0	0,0
Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів	23 104,9	12 644,9	0,0	0,0	23 104,9	12 644,9
Субвенція з державного бюджету міському бюджету міста Дніпропетровська на завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську	0,0	0,0	546 400,0	0,0	546 400,0	0,0
Усього субвенцій	180 596 361,1	131 388 672,4	1 076 115,4	36 588,0	181 672 476,5	131 425 260,4